Arthur Conan Doyle

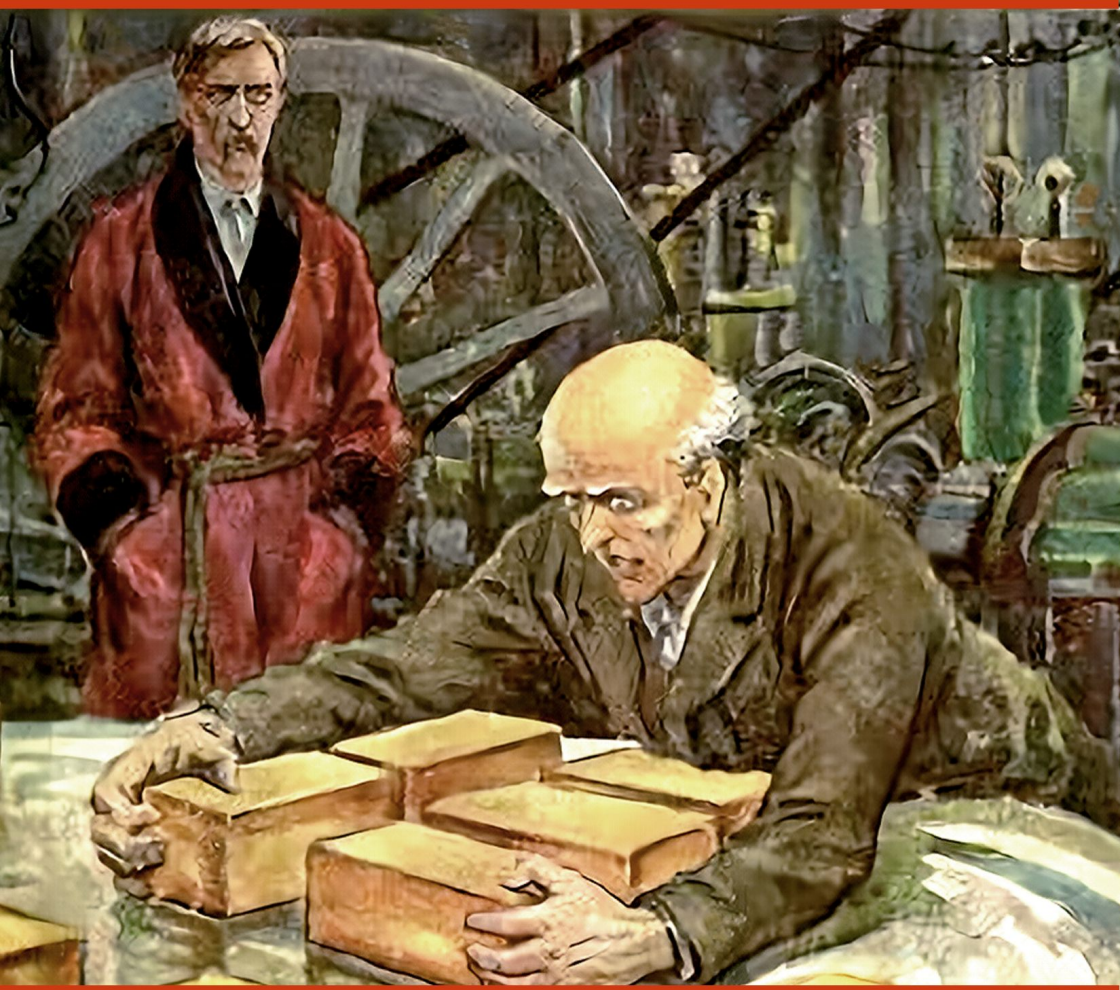

Guldmageren

Bibliotek 1800

Arthur Conan Doyle

Guldmageren

eBibliotek 1800

2023

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Arthur Conan Doyle: *Guldmageren* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Arthur Conan Doyle: *Guldmageren* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

1. En dobbelt gåde

"Jeg er bange for, at han ikke kommer," sagde Laura MacIntyre i en bedrøvet tone.

"Hvorfor ikke?"

"Åh, se på vejret; det er alt for rædsomt."

Idet Laura talte, piskede sneen mod det hyggelige vindue, mens et langt vindpust peb og susede gennem grenene af de store, hvide elmetræer, der omgav haven.

Robert MacIntyre rejste sig op fra den skitse, han havde arbejdet på, og idet han tog en af lamperne i hånden, kiggede han ud i mørket. De nøgne træers lange, skeletagtige grene rystede og sitrede utydeligt i den drivende sne. Hans søster sad ved kaminen med sit broderiarbejde på skødet og så op mod broderens profil, der aftegnedes mod det gule lysskær. Han havde et smukt ansigt, ungt og fint formet, og det krusede, brune hår var redt tilbage og bøjet opad på den måde, som man plejer at sætte i forbindelse med kunstneranlæg. Der var også et anstrøg af finhed ved den elegante guldrandede lorgnet og den sorte fløjlsjakke. Kun ved munden var der en antydning af grovhed, en mulighed for svaghed, der i nogles øjne, deriblandt søsterens, ødelagde ansigtstrækkenes skønhed og ynde. Men, som han plejede selv at sige, når man tænker sig, at hvert menneske er arving til en vældig række forfædres moralske og fysiske svagheder, så må den i sandhed kaldes heldig, hvis ansigt ikke præges af en gammel familieskyld.

Denne arvelighedens lov havde også gjort sig gældende hos damen, skønt for hendes vedkommende bortledte overansigtets

fuldendte skønhed opmærksomheden fra mulige fejl ved underansigtet. Hun var mørkere end broderen, så mørk, at hendes stærkt krøllede hår syntes at være helt sort ved det lys, der nu faldt skråt på det. Hendes fine, halvt kåde ansigtstræk, den fint tegnede pande, og de drømmende øjne, var alle fuldkomne hver på sin måde; men alligevel lod det samlede hele noget tilbage at ønske. Der var et lille, svagt punkt et steds i ansigtet eller i udtrykket, og ved nærmere undersøgelse viste det sig at være en lille udkrumning af underlæben, ganske vist kun ringe, men dog nok til at gøre, hvad der ellers ville have været et henrivende ansigt, til simpelthen kønt. Hun så meget nedslået og ret gnaven ud, som hun sad dér, tilbagelænet i lænestolen med broderiarbejdet på skødet, hænderne foldede bag hovedet og de snehvide arme med de lyserøde albuer stikkende ud til begge sider.

"Jeg er vis på, at han ikke kommer," gentog hun.

"Vrøvl, Laura! Naturligvis kommer han. Skulle en sømand være bange for vejret?"

"Ha, ha!" Hun løftede fingeren, og et triumferende smil spillede i hendes ansigt for snart efter at gå over til et udtryk af skuffelse. "Det er kun fader," mumlede hun.

Der hørtes slæbende fodtrin i entreen, og en lille, mager mand kom trippende ind i værelset. Hr. MacIntyre, senior, var bleg og lidt skulende med et tyndt, gråsprængt, rødt skæg og et indfaldent, sørgmodigt ansigt. Sygdom og uheld havde i forening mærket ham. For ti år siden var han en af de største og rigeste geværfabrikanter i Birmingham; men en lang række forretningsuheld havde opslugt hans store formue og sluttelig gjort ham til fallent. Hans hustrus død netop den dag, han gik

fallit, havde fyldt ham sorgens bæger til randen, og siden den tid havde han vanket om med et sløvet, halvforstyrret udtryk i sit magre, blege ansigt. Faldet havde været så dybt, at familien ville have været i den dybeste armod, hvis begge børnene ikke havde fået en lille arv på et par hundrede pund om året fra en onkel på mødrene side, der havde samlet sig en formue i Australien.

Ved at lægge deres indtægter sammen og ved at leje en bolig i det rolige landdistrikt Tamfield, nogle få mil fra den store fabriksby, lykkedes det dem at leve på en nogenlunde værdig fod.

Forandringen var imidlertid smertelig for dem alle – for Robert, som måtte opgive den luksus, der passede for hans kunstneriske anlæg, og søge at gøre den kunst, han kun havde dyrket for fornøjelse og adspredelse, til et levebrød; men endnu mere for Laura, der krympede sig under de gamle venners medynk og fandt Tamfields marker og veje utåleligt kedelige efter livligheden og travlheden omkring deres tidligere hjem. Deres kummer forøgedes yderligere ved faderens opførsel, hvis liv nu var en uafbrudt jammer over ulykkerne, og som skiftevis søgte trøst i bønnebogen og flasken.

For Laura var der dog én tiltrækning ved Tamfield; men den var nu ved at blive hende berøvet. Valget af den lille landsby til deres bolig var blevet bestemt ved den omstændighed, at deres gamle ven hr. John Spurling var blevet udnævnt til residerende kapellan der. Den ældste søn, Hector Spurling, som var to måneder ældre end Laura, havde i nogle år været forlovet med hende, og parret stod i begreb med at gifte sig, da den pludselige, finansielle katastrofe kuldkastede deres planer. Som

løjtnant i marinen var han for øjeblikket hjemme med orlov, og der gik næppe nogen aften, uden at han kom og besøgte familien MacIntyre. I dag havde de imidlertid fået meddelelse om, at han pludselig havde fået ordre til at møde til tjeneste, og at han den næste aften skulle være om bord på sit skib i Portsmouth. Han skrev, at han ville kigge ind for at sige dem farvel, om end måske kun en halv times tid.

"Men hvor er Hector?" spurgte MacIntyre, idet han så sig omkring i værelset.

"Han er ikke kommet, fader. Hvordan kunne du vente, at han skulle komme i et sådant vejr. Der må være to fod sne på præstegårdsmarken."

"Nå, ikke kommet," brummede den gamle mand, idet han kastede sig ned på sofaen. "Det mangler kun, at han og faderen vil vende os ryggen; så er ulykken fuldstændig."

"Hvordan kan du dog blot antyde sligt, fader?" udbrød Laura fornærmet. "De har været så trofaste som stål. Hvad ville de tænke, hvis de hørte dine ord."

"Jeg tror, Robert," sagde han uden at tage sig af datterens protest, "at jeg vil have en ganske lille dråbe cognac. Jeg frygter for, jeg er blevet forkølet i dette snevejr i dag."

Robert vedblev at tegne skitser; men Laura så op fra sit arbejde.

"Jeg er bange for, at her intet er i huset, fader," sagde hun.

"Laura, Laura!" Han rystede på hovedet mere i sorg end i vrede. "Du er ikke mere et pigebarn, men en voksen kvinde, en husbestyrerinde, Laura. Vi stoler på dig, vi ser tillidsfuldt op til dig, og dog lader du din stakkels broder være uden cognac, for ikke at tale om mig, din fader. Gud bevare os, Laura! Hvad ville

din moder have sagt? Tænk på en pludselig sygdom, et ulykkestilfælde, Laura! Det er et meget stort ansvar, du påtager dig, en meget stor risiko, du løber."

"Jeg rører næsten aldrig det stads," sagde Robert kort; "Laura behøver ikke at skaffe noget til mig."

"Som medicin er det uvurderligt. Man skal bruge det, men ikke misbruge det, forstår du; det er hele hemmeligheden. Men jeg vil så gå over til *De tre Duer* en halv times tid."

"Kære fader," udbrød den unge mand, "du skulle dog ikke gå ud en sådan aften. Hvis du må have cognac, kunne jeg så ikke sende Sara efter noget? Lad mig sende Sara, eller jeg kan gå selv, eller –"

I dette øjeblik kom en lap papir fra søsterens stol drattende ned på Roberts skitsebog. Han foldede den ud og holdt den hen til lyset.

"Lad ham for Guds skyld gå!" var der kradset på papiret.

"Pak dig i alle tilfælde godt ind!" fortsatte han, idet han med mandig kluntethed blottede sin pludselige frontforandring. "Måske er det ikke så koldt, som det ser ud til. Du kan jo ikke fare vild, det er da én god ting. Der er vel ikke mere end et par hundrede meter."

Under megen knurren og brummen over datterens mangel på omtanke trak gamle MacIntyre sin overfrakke på og bandt et tørklæde om den lange, tynde hals. Et skarpt, koldt vindpust fik lyset til at flimre, idet han åbnede entrédøren. Hans to børn lyttede til den dumpe lyd af hans fodtrin, idet han langsomt begav sig bort.

"Han bliver værre og værre – det er snart helt utåleligt," sagde Robert omsider. "Vi skulle ikke have ladet ham gå. Han kan let

gå hen og blamere os."

"Men det er Hectors sidste aften," indvendte Laura. "Det ville være skrækkeligt, hvis de mødtes, og han lagde mærke til noget. Derfor var det, jeg ville have ham af sted."

"Så var det nok på høje tid," bemærkede broderen, "for jeg hører havelågen gå og – ja, der har vi ham."

I det samme hørtes en munter hilsen udefra og en banken på vinduet. Robert gik ud og åbnede døren for at indlade en høj, ung mand, hvis sorte jakke gnistrede af snekrystaller. Under lydelig latter rystede han sig som en newfoundlandshund og trampede sneen af sine støvler, før han kom ind i det lille, oplyste værelse.

Hector Spurlings profession stod tydeligt malet i hver linje af hans ansigt. Den renbarberede hage og overlæbe, de små bakkenbarter, det bestemte udtryk om munden og de vejrbidte kinder vidnede alt sammen om sømanden. I flåden er der masser af sådanne ansigter, der ligner hinanden mere, end en broder i almindelighed ligner en broder. De er alle støbt i den samme form, resultatet af et system, der tidligt lærer mod, selvtillid og mandighed, en smuk type i det hele taget, fuld af ærlighed og energi. Af skikkelse var han høj, rank og velbygget med skarpe, grå øjne og en frejdig, resolut optræden, som hos en mand, der er vant til både at lyde og byde.

"Du har vel fået mit brev, Laura?" sagde han, idet han kom ind. "Jeg må snart gå igen. Er det ikke ærgerligt? Gamle Smithers har knapt med folk og vil have mig tilbage med det samme."

Den unge mand satte sig ved siden af pigen og lagde sin brune hånd omkring hendes hvide.

"Det vil ikke vare meget længe denne gang," fortsatte han. "Det er ikke den flyvende eskadre, der skal til Madeira, Gibraltar, Lissabon og hjem igen. Jeg skulle tro, vi kan være tilbage i marts."

"Jeg synes, at du kom i land lige her forleden dag," svarede hun.

"Kæreste, lille pige! Det vil ikke vare længe. Sørg godt for hende, Robert, mens jeg er borte, og når jeg kommer tilbage, Laura, så vil det være sidste gang. Blæse være med pengene! Der er mange, der kommer ud af det med mindre. Vi behøver ikke at føre eget hus. Hvorfor skulle vi det? Du kan få en meget pæn lejlighed i Southsea for to pund om ugen. Vor intendant MacDougall har nylig giftet sig, og han betaler kun tredive shillings. Du ville vel ikke være bange for det, Laura?"

"Nej, aldeles ikke."

"Min kære, gamle papa er så forfærdelig forsigtig. Vent, vent, vent; det er stadig hans råd. Men jeg vil dog tale alvorligt med ham i aften. Jeg skal se at få ham omstemt. Også du må tale med din fader. Robert her vil støtte dig. Her har du en fortegnelse over havnene og datoerne, vi anløber dem. Sørg for, at der ligger et brev til mig ved hver af dem."

Han tog et stykke papir op af lommen; men i stedet for at give den unge dame det, stirrede han på det med den yderste forbavselse malet i sit ansigt.

"Nej, nu har jeg dog aldrig kendt mage!" udbrød hun. "Se her, Robert; hvad kalder du denne?"

"Hold den op for lyset. Det er jo en banknote på halvtreds pund. Jeg ser ikke noget mærkeligt ved den."

"Jo; det er det mærkeligste, der nogensinde er hændt mig. Jeg forstår det slet ikke."

"Hør nu, Hector," udbrød frøken MacIntyre med et udfordrende blik. "Der er også hændt mig noget meget mærkeligt i dag. Jeg tør vædde et par handsker på, at min oplevelse er mere usædvanlig end din, selv om jeg ikke kan vise noget så kønt som afslutning på det."

"Godt! Jeg går ind på væddemålet. Robert kan være dommer."

"Lad mig høre jeres forklaringer."

Den unge kunstner lukkede sin skitsebog og lod hovedet hvile i sine hænder med et alvorligt udtryk i ansigtet.

"Damerne først! Tag fat, Laura, skønt jeg tror, jeg allerede kender noget til dit eventyr."

"Det var i morges, Hector," sagde hun. "Nå, historien vil måske gøre dig urolig. Det huskede jeg ikke på. Men du skal ikke bryde dig om det, for jeg tror virkelig, den stakkels fyr var ligefrem gal."

"Hvad i alverden kan det da være?" spurgte den unge officer, idet han lod øjnene glide fra banknoten til sin forlovede.

"Åh, det hele var harmløst nok; men alligevel vil du indrømme, at det var meget besynderligt. Jeg var gået mig en tur; men da det begyndte at sne, søgte jeg ly i det skur, som arbejderne havde opført tæt ved enden af det store, nye hus. Folkene er borte, ved du nok, og ejeren menes at ville komme i morgen; men skuret står endnu. Jeg sad dér på en pakkasse, da en mand kom og standsede under det samme ly. Det var en rolig, bleg, meget tynd og mager mand, men af udseende og holdning en fin mand. Han stillede mig et par spørgsmål om landsbyen og befolkningen, som jeg naturligvis besvarede, til vi

omsider kom til at samtale på den livligste måde om alle mulige ting. Tiden gik så hurtigt, at jeg helt glemte snevejret, indtil han henledte min opmærksomhed på, at det i øjeblikket var standset. Så idet jeg vendte mig om for at gå, hvad i alverden tror du så, han gjorde? Han kom et skridt hen imod mig, så mig på en sørgmodig, tankefuld måde ind i ansigtet og sagde: 'Gud ved, om De kunne synes om mig, hvis jeg var uden en skilling.' Var det ikke underligt? Jeg blev så forskrækket, at jeg fo'r ud af skuret og var henne på vejen, før han kunne få sagt et ord mere. Men, Hektor, du behøver ikke at se så vred ud, for når jeg tænker tilbage på det, kan jeg tydeligt se af hans tone og væsen, at han intet ondt mente. Han tænkte højt uden den fjerneste hensigt at ville fornærme. Jeg tror virkelig, den sølle fyr var gal."

"Hm! Så var der da metode i hans galskab," bemærkede hendes broder.

"Der ville have været metode i, at jeg gav ham et ordentligt spark," sagde løjtnanten forbitret; "jeg har aldrig i mine dage hørt noget mere uforskammet."

"Jeg tænkte nok, du ville blive vred," sagde hun og lagde sin hvide hånd på hans arm. "Men det var slet ingenting. Jeg får aldrig den stakkels fyr at se mere. Han var øjensynlig fremmed i den del af landet. – Det var altså mit lille eventyr. Lad os nu høre dit."

Den unge mand gned banknoten mellem sine fingre, mens han strøg den anden hånd over håret som et menneske, der søger at samle sine tanker.

"Det er en latterlig fejltagelse," sagde han. "Jeg må forsøge at ordne den; men jeg ved på den anden side ikke, hvordan jeg skal bære mig ad. Jeg var på vej fra præstegården til landsbyen lige

efter tusmørket, da jeg traf denne mand i en vogn, som ikke kunne komme videre. Det ene hjul var sunket ned i en grøft, som havde været skjult af sneen, og vognen havde slagside nok til at vippe ham ud af sædet. Jeg gav ham naturligvis en håndsrækning, og vi fik snart hjulet op på vejen igen. Det var ganske mørkt, og jeg tror, manden anså mig for en landstryger, for vi vekslede ikke fem ord. Idet han kørte af sted, stak han mig denne i hånden. Det er en ren tilfældighed, at jeg ikke smed den bort, for da jeg mærkede, det var et sammenlagt stykke papir, antog jeg, det var en reklame fra en handlende eller lignende. Imidlertid puttede jeg det alligevel i lommen, hvor jeg fandt det, da jeg søgte efter datoerne for vor krydsning. Nu kender I lige så meget til sagen, som jeg gør."

De to søskende så på det krøllede papir med forbavselse malet i ansigterne.

"Denne mystiske rejsende må vist have været greven af Monte Christo eller i det mindste en Rotschild," sagde Robert. "Jeg må indrømme, Laura, at jeg tror, du har tabt dit væddemål."

"Åh, jeg er helt vel fornøjet med at tabe det. Jeg har aldrig hørt mage til held. Hvilket herligt menneske må dette ikke være at kende."

"Men jeg kan ikke modtage disse penge," sagde Hector Spurling, idet han så noget fortrydelig på banknoten. "En lille smule belønning kan være godt nok på en vis måde; men der må være en grænse. Desuden må der her foreligge en fejltagelse, skønt han nok ønskede at give mig noget rundeligt, for han kunne ikke forveksle en banknote med en mønt. Jeg tror, jeg må avertere efter manden."

"Det forekommer mig også en skam," bemærkede Robert. "Jeg må tilstå, at jeg ikke ser sagen akkurat i det samme lys, som du."

"Jeg synes virkelig også, du er meget Don-Quixotisk, Hector," sagde Laura MacIntyre. "Hvorfor skulle du ikke modtage den i den ånd, hvori den åbenbart var ment? Du gjorde denne fremmede en tjeneste – måske en større tjeneste, end du aner – og han gav dig denne som en lille erindring. Jeg indser ikke, der er nogen som helst grund til, at du ikke skulle beholde den."

"Ha, ha!" lo den unge sømand forlegen. "Det er dog ikke den slags historier, man holder af at fortælle i officersmessen."

"I alle tilfælde er du borte i morgen tidlig," bemærkede Robert, "så du får ingen tid til at anstille undersøgelser angående den mystiske Krøsus. Du kommer virkelig til at finde dig i skæbnen."

"Nuvel, Laura, du kan lægge den i din sykurv," udbrød Hector Spurling. "Du skal være min bankier, og hvis den retmæssige ejer indfinder sig, kan jeg henvise ham til dig. Hvis ikke, kommer vi til at betragte det som en slags bjærgeløn, skønt jeg må indrømme, at jeg ikke føler mig rigtig glad ved det." Han rejste sig og kastede banknoten i den brune sykurv, der stod ved siden af hende. "Men nu må jeg lette anker, for jeg har lovet at være tilbage klokken ni. Det vil ikke vare længe denne gang, kæreste, og det skal blive den sidste. Farvel, Robert! Lev vel!"

"Farvel, Hektor! Lykke på rejsen!"

Den unge kunstner forblev ved bordet, mens søsteren fulgte sin forlovede til døren. Ved det dunkle lys i entreen kunne han se deres skikkelser og høre deres ord.

"Næste gang, kæreste pige?"

"Ja, lad det være næste gang, Hector."

"Og intet skal skille os?"

"Intet."

"I hele verden?"

"Intet."

Robert lukkede forsigtigt døren. Et øjeblik efter sagde hurtige, knirkende fodtrin på sneen ham, at deres gæst var gået sin vej.

2. Beboeren på det nye herresæde

Snevejret var hørt op; men en uge igennem havde en stærk frost knuget landet i sin jernhårde favn. Vejene klang under hestenes hove, og hver en vejgrøft og bæk dækkedes af et lag is. Over det brede, bølgende landskab fremtonede de røde murstenshuse hyggeligt mod den ensformige baggrund, og de grå røgsøjler hævede sig lige op i den stille luft. Himlen var lyseblå, og morgensolen, der skinnede gennem Birminghams fjerne tågekranse, gav de udstrakte snemarker en let gløden, som kunne glæde en kunstners øje.

Det glædede også virkelig én kunstner, som denne morgen betragtede det fra toppen af Tamfield-højen. Robert MacIntyre stod med sin albue på en gitterport med kunstnerhatten ned over øjnene og en kort tjørnerodspibe i munden, idet han langsomt og eftertænksomt så sig omkring som et menneske, der i fulde drag nyder naturens skønhed. Nedenfor ham lå mod nord landsbyen Tamfields røde mure, grå tåge og spredte grupper af mørke træer med hans egen hyggelige, lille bolig lidt tilbage fra den brede, snirklede Birmingham-landevej. Idet han langsomt vendte sig omkring, så han til den anden side en vældig stenbygning, hvid og ny fra arbejdernes hånd. Et højt tårn hævede sig op fra det ene hjørne af bygningen, og hundrede vinduer funklede rødt i morgensolens lys. I en lille afstand derfra lå en anden lav, firkantet bygning med en høj skorsten i midten, hvorfra der sendtes en høj røgsøjle op i den

frostklare luft. Hele bygningskomplekset lå på sin egen grund med en statelig parkmur omkring et terræn, der i tidens løb ville blive en udstrakt plantage af fyrretræer. Ved portnerboligen lå der vældige bunker bygningsmaterialer, planker fra stilladser og en lang række skure til arbejderne, alt sammen vidnesbyrd om, at arbejdet først nylig var fuldført.

Robert MacIntyre så med forundrende øjne på de omfangsrige bygninger. Det havde længe været en gåde og genstand for sladder på hele egnen. Det var knapt et år siden det rygte først var kommet ud, at en millionær havde købt en strækning jord, og at det var hans agt at bygge et herresæde derpå. Omtrent hele tiden var der blevet arbejdet på det dag og nat, indtil det nu var fuldført på kortere tid, end det ofte tager at bygge et lille hus. Hver morgen var der ankommet to lange særtog fra Birmingham med en hel hærskare af arbejdsfolk, som om aftenen afløstes af en ny skare, der arbejdede under strålerne fra tolv kæmpestore elektriske blus.

Arbejdernes antal syntes kun at afhænge af, om man kunne finde en plads at anbringe dem på. Lange rækker af fragtvogne førte den hvide Portland-sten fra depotet ved stationen. Hundreder af travle hænder tildannede den og rakte den videre til de egentlige murere, som med dampkraner svingede den op på de voksende mure, hvor andre folk bragte den i stilling og murede den til. Dag efter dag skød huset højere op, mens søjler og karnapper syntes at vokse frem derfra som ved trylleri.

Men arbejdet indskrænkede sig ikke til hovedbygningen. En stor, særskilt bygning skød samtidig frem, og der kom skarer af blege mænd fra London med mange mærkelige maskiner, vældige cylindre, hjul og metaltråde, som de anbragte i denne

særskilte bygning, den store skorsten, der hævede sig i midten af denne, i forening med dette mærkelige udstyr, syntes at vidne om, at der skulle indrettes en fabrik eller lignende, for rygtet gik, at denne rige mands sport var, hvad der for den fattige ofte kan være en nødvendighed, nemlig at arbejde med egne hænder mellem ovne og kemikalier. Aldrig så snart havde man begyndt på den anden etage, før træarbejdere og montører fik travlt underneden med at lave de tusinde kostbare og sælsomme indretninger til ejerens bekvemmelighed og behov. Der fortaltes mærkelige historier omkring i egnen og endog i selve Birmingham om den overordentlige overdådighed og ødselhed, der kendetegnede alle disse indretninger. Ingen pengesum syntes for stor at ofre på den ringeste enkelthed, som kunne ophæve eller formindske nogle af livets små ubekvemmeligheder. Vogn efter vogn med det kostbareste møblement havde passeret gennem landsbyen mellem rækker af stirrende landsbybeboere. Kostbart pelsværk, pragtfulde tæpper, elfenben, ibenholt og metal. Hvert blik ind i disse skatkamre havde givet anledning til en eller anden ny legende, og sluttelig, da alt var blevet ordnet, var der kommet en stab af 40 tjenestefolk, der var forløbere for ankomsten af selve ejeren, hr. Raffles Haw.

Det var derfor ikke så underligt, at Robert MacIntyre med betydelig nysgerrighed betragtede det store hus, de rygende skorstene, gardinerne for vinduerne og de andre tegn på, at ejeren var ankommet. En udstrakt strækning med drivhuse og mistbænke glinsede som en sø på den fjernere side, og hinsides disse lå en lang række stalde og udhuse. Den foregående uge var

der passeret halvtreds heste gennem Tamfield, så de trufne forberedelser var ikke andet end højst nødvendige.

Hvem og hvad kunne da den mand være, som med ødsel hånd anvendte sine penge? Hans navn var ukendt. Birmingham var akkurat lige så uvidende som Tamfield om hans herkomst og kilderne til hans velstand. Robert MacIntyre grublede dorsk over spørgsmål, idet han lænede sig til gitteret og pustede blå røgskyer fra piben ud i den skarpe, stille luft.

Pludselig fik han øje på en mørk skikkelse, der kom spadserende hen ad den snirklede vej. Få minutter efter var han nær nok til, at han kunne genkende en engelsk præsts velkendte dragt.

"Godmorgen, hr. Spurling."

"Ih, godmorgen, Robert. Hvordan har du det? Skal du samme vej som jeg? Hvor vejene dog er glatte."

Præstens trinde, venlige ansigt strålede af godmodighed, og han tog under gangen små spring som et menneske, der næppe kan beherske sin glæde.

"Har du hørt fra Hector?"

"Ja; han rejste i onsdags fra Spithead, og han vil skrive fra Madeira. Men er der ellers passeret noget nyt her i Elmdene?"

"Jeg ved ikke, om Laura har hørt noget. Har du været ovre at besøge den ny mand her på egnen?"

"Ja, jeg har lige forladt ham."

"Er han gift, denne Raffles Haw?"

"Nej, han er ungkarl. Han synes heller ikke at have slægtninge, så vidt jeg kunne få at vide. Han lever alene med sin vældige stab af tjenestefolk. Det er et højst mærkeligt hus. Det fik mig til at tænke på tusind og én nat."

"Og manden? Hvordan er han?"

"Åh, han er en ren engel. Jeg har aldrig i mine dage hørt om så megen godhed. Han har gjort mig helt lykkelig."

Præstens øjne strålede af bevægelse, og han pudsede sin næse højt i sit store, røde lommetørklæde.

Robert MacIntyre så forbavset på ham.

"Det glæder mig at høre," sagde han. "Må jeg spørge, hvad han har udrettet?"

"Efter aftale besøgte jeg ham i formiddags. Jeg havde skrevet og spurgt ham, om jeg måtte. Jeg talte til ham om sognet og nøden her, om min lange kamp for at få kirken istandsat, og om vore bestræbelser for at hjælpe vore fattige sognefolk i dette hårde vejr. Mens jeg talte, sagde han ikke et ord, men sad og stirrede, som om han slet ikke hørte efter. Da jeg havde sluttet, tog han sin pen. 'Hvor meget vil det koste at få kirken istandsat?' spurgte han. 'Tusind pund,' svarede jeg; 'men vi har allerede selv skaffet tre hundrede. Godsejeren her har været så elskværdig at skænke halvtreds.' – 'Men hvad så med de fattige? Hvor mange familier er der?' – 'Omkring tre hundrede,' svarede jeg. 'Og kullene koster ca. 1 pund pr. ton, tror jeg,' sagde han. 'Tre ton kan vel hjælpe dem vinteren over; men nu skal jeg skrive Dem et par anvisninger.' Han dyppede så sin pen i blækket, og så sandt jeg lever, Robert, skrev han mig to anvisninger, en på syv hundrede til kirken og en på femten hundrede til de fattige. Jeg ved ikke, hvad jeg sagde; jeg følte mig til mode, som om jeg var tosset; jeg kunne ikke fremstamme ord til at takke ham med. Alle mine sorger var på et øjeblik taget fra mig, og, Robert, jeg kan næsten ikke fatte det endnu."

"Han må være en meget godgørende mand."

"Ja, overordentlig. Og så fordringsløs. Man skulle næsten have troet, at det var mig, der gjorde ham en tjeneste, og det var ham, der var tiggeren. Jeg kom til at tænke på skriftens ord om enken, hvis hjerte sang af glæde. Går du med op til præstegården?"

"Nej tak! Jeg må hjem og arbejde på mit nye billede. Det skal være fem fod; emnet er *Romernes Landgang i Kent*. Jeg må gøre et nyt forsøg på Akademiet. Farvel!"

Han løftede på hatten og gik, mens præsten drejede ind på den sti, der førte til hans hjem.

Robert MacIntyre havde indrettet et stort, tomt værelse i den øverste etage i sit hjem i Elmdene til sit atelier, og til dette trak han sig tilbage efter frokost. Det var godt, at han havde sit eget lille rum at trække sig tilbage til, for faderen talte kun om lidet andet end sine tidligere hovedbøger og regnskaber, mens Laura var blevet noget gnaven og mut, efter at det eneste bånd, der knyttede hende til Tamfield, var blevet fjernet. Lokalet havde hverken møbler, tæppe på gulvet eller papir på væggene; men en god ild blussede i kaminen, og to store vinduer gav ham det fornødne lys. Hans staffeli stod i midten med det store lærred udspændt over det, og mod væggene stod lænet hans to sidste forsøg *Mordet på Thomas af Canterbury* og *Underskrivelsen af Magna Charta*.

Robert havde en svaghed for brede, effektrige emner. Selv om hans ærgerrighed var større end hans dygtighed, så havde han i alt fald hele den kærlighed til sin kunst og den tålmodighed, hvoraf store kunstnere skabes. To gange havde han sendt sit par malerier til byen, og lige så ofte var de komne tilbage igen,

indtil de smukt forgyldte rammer, der havde kostet ham så meget, begyndte at vise tegn på disse mislykkede forsøg. Men til trods for dette nedslående selskab kastede Robert sig over sit nye arbejde med hele den begejstring, som kun overbevisningen om endeligt held kan indgyde.

Alligevel kunne han ikke arbejde den eftermiddag. Forgæves søgte han at skitsere de lange rækker af romerske galejer; hans tanker gled stadig bort fra arbejdet til samtalen med præsten om formiddagen. Hans fantasi fortrylledes af tanken om denne mærkelige mand, som levede alene mellem en mængde folk, og alligevel besad så stor magt, at han med et pennestrøg kunne forvandle sorg til glæde og omforme forholdene i hele sognet. Begivenheden med halvtreds punds noten vendte tilbage i hans erindring. Det måtte ubetinget have været Raffles Haw, som Hector Spurling var kommet i berøring med. Der kunne i ét sogn ikke findes to mænd, for hvem en så stor sum betød så lidt, at han kunne kaste den bort til en vildfremmed for en ringe håndsrækning.

Selvfølgelig måtte det være Raffles Haw. Og Roberts søster havde banknoten med ordre til at levere den tilbage til ejeren, hvis han kunne findes.

Han kastede sin palet til side og gik ned for at fortælle søsteren og faderen om sin formiddagssamtale med præsten og sin overbevisning om, at han havde fundet den mand, Hector søgte.

"Hvad er det, Laura?" sagde den gamle MacIntyre. "Det kender jeg slet ikke noget til. Hvad kender kvinder til penge eller forretninger? Giv mig pengene, og jeg skal befri dig for alt ansvar. Jeg skal nok påtage mig det hele."

"Det kan jeg på ingen måde," sagde Laura bestemt. "Jeg kan ikke skille mig af med den."

"Folk bliver værre og værre nu til dags," udbrød den gamle mand, idet han knyttede sin magre hånd. "Du bliver mindre pligtopfyldende for hver dag, Laura. Disse penge kunne blive mig til stor nytte, ser du. De kunne blive grundstenen til den store forretning, jeg agter at skabe. Jeg skal drage fordel af dem, Laura, og jeg vil betale fire – nej, lad os sige fire og en halv procent – og du kan få dem tilbage når som helst. Og jeg vil give dig sikker – sikkerhed i – nå ja – i mit æresord."

"Det er ganske umuligt, lille far," svarede datteren. "Det er ikke mine penge. Hector bad mig om at være hans bankier; således udtrykte han sig. Det står ikke i min magt at låne dem ud. Hvad dine ord angår, Robert, så har du måske ret, eller du har uret; men jeg giver ikke hr. Raffles Haw eller nogen anden pengene uden Hectors udtrykkelige ordre."

"Du gør fuldstændig ret i ikke at give pengene til hr. Raffles Haw," udbrød den gamle MacIntyre, idet han nikkede bifaldende. "Jeg ville absolut ikke lade dem komme ud af familiens hænder."

"Nå, jeg syntes, jeg ville fortælle dig det," sagde Robert, idet han tog sin kunstnerhat og gik ud for at undgå diskussion mellem faderen og søsteren, som han kunne forstå var i færd med at blive fornyet. Hans kunstnernatur oprørtes over disse smålige, grimme diskussioner, og han gik ud i den frie luft og det vide landskab for at berolige sine krænkede følelser. Begærlighed var ikke en af hans svage sider, og faderens evindelige snak om penge indgød ham en afgjort væmmelse og afsky for emnet.

Robert spadserede langsomt hen ad sin yndlingssti, der snoede sig over højen, mens hans tanker uafbrudt vandrede frem og tilbage fra den romerske invasion til den mystiske millionær, indtil hans øjne faldt på en høj, mager mand med en pibe i munden, som søgte at stryge en tændstik, dækket af sit hovedtøj. Manden var iført en grov jakke og bar spor af røg og snavs på ansigt og hænder. Men der eksisterer et vist frimureri mellem rygere, som overvinder sociale forskelligheder; derfor standsede Robert og rakte ham sin æske tændstikker.

"Ønsker De ild?" spurgte han.

"Tak!"

Manden tog en tændstik, strøg den og bøjede sit hoved ned til den. Han havde et blegt, smalt ansigt, et kort, forpjusket skæg og en meget skarp, krummet næse med fasthed og viljestyrke tegnet i de tykke, lange øjenbryn, der næsten gik sammen i ét. Det måtte åbenbart være en overordnet arbejder, måske en af dem, der havde været beskæftiget med opførelsen af det nye hus. Hér var der en mulighed for at få oplysning fra første hånd om det spørgsmål, der havde vakt hans nysgerrighed. Robert ventede, til han havde tændt piben, og gik så videre ved siden af ham.

"Går De i retning af det nye herresæde?" spurgte Robert.

"Ja."

Mandens stemme var kold, og hans væsen reserveret.

"Måske har De været med til at bygge det?"

"Åh, ja."

"Man siger, det er et vidunderligt palads indvendig. Det har været meget på tale i egnen. Er det så rigt, som folk siger?"

"Det ved jeg virkelig ikke. Jeg har ikke hørt, hvad folk siger."

Hans væsen var virkelig ikke opmuntrende, og det forekom Robert, at han tilkastede ham små, mistænksomme sideblikke fra de skarpe, grå øjne. Men da han var så forsigtig og indesluttet, så var der så meget desto mere grund til at tro, at han vidste noget, hvis Robert bare kunne få ham til at komme frem med det.

"Se, der ligger jo herresædet!" bemærkede Robert, idet de nåede toppen af højen og atter så ned på den prægtige bygning. "Ja, sandelig er den glimrende og pragtfuld; men jeg for mit vedkommende ville dog hellere bo i min egen lille kahyt ovre i landsbyen."

Arbejderen dampede alvorligt på sin pibe.

"De er altså ikke nogen stor beundrer af rigdom?" sagde han.

"Nej. Jeg ville ikke bryde mig en døjt om at blive rigere, end jeg er. Naturligvis kunne jeg nok lide at sælge mine billeder. Man skal jo dog leve; men ud over det, forlanger jeg intet. Jeg er vis på, at jeg, en fattig kunstner, eller De, en mand, der arbejder for Deres brød, er mere lykkelig i livet end ejeren af det store palads."

"Det anser jeg virkelig for mere end sandsynligt," svarede den anden i en mere forsonlig tone.

"Kunsten," sagde Robert med varme, "bærer lønnen i sig selv. Gives der nogen ren legemlig nydelse, som penge kan købe, der kan give den henrykkelse, et menneske gribes af, når han har fået en ny, skøn idé, og han daglig ser værket vokse under sin hånd, indtil han endelig ser det stå foran sig som et fuldført hele? Jeg er lykkelig med min kunst og uden rigdom. Uden min kunst ville der være et tomt rum, som penge ikke kunne

udfylde. Men jeg véd i grunden ikke, hvorfor jeg fortæller Dem alt dette."

Arbejderen var standset og stirrede alvorligt på ham med et blik af den største interesse i det tilrøgede ansigt.

"Det glæder mig at høre, hvad De siger," sagde han. "Det er en hel fornøjelse at høre, at tilbedelse af guldkalven ikke er helt almindelig, og at der i alt fald er nogen, som hæver sig op over den. Har De noget imod, at jeg trykker Deres hånd?"

Dette var en noget ejendommelig anmodning; men Robert var helt stolt af sin evne til at gøre sig gode venner med folk af alle klasser. Han vekslede beredvilligt et håndtryk med sin tilfældige bekendt.

"De lod til at interessere Dem for dette hus. Jeg kender stedet temmelig godt og kunne måske vise Dem et par ting, De ville blive glad for at se. Her er porten. Vil De gå med mig ind?"

Her var der virkelig en mulighed. Robert samtykkede ivrigt og vandrede op ad den snirklede kørevej mellem de voksende fyrretræer. Men da han så, at hans aparte fører spadserede tværs over den brede, grusbelagte plads lige til hovedindgangen, følte han, at han var kommet i en mindre heldig situation.

"Dog vel ikke gennem hovedindgangen," hviskede han, idet han trak sin ledsager ved ærmet. "Hr. Raffles Haw ville måske ikke synes om det."

"Jeg tænker ikke, der vil komme nogen ubehagelighed deraf," sagde den anden med et roligt smil. "Mit navn er Raffles Haw."

3. Et hus fyldt af vidundere

Robert MacIntyres ansigt må have udtrykt den grænseløse forbavselse, der fyldte hans sind ved denne uventede oplysning. Et øjeblik tænkte han, at det var hans ledsagers spøg; men den sikkerhed og ugenerthed, hvormed han vandrede op ad trinene, og den dybe ærbødighed, hvormed den kostbart klædte tjener i entreen smækkede døren op for ham, viste tydeligt nok, at han havde talt i ramme alvor. Raffles Haw så sig tilbage, og da han bemærkede udtrykket af dyb forbavselse i den unge kunstners ansigtstræk, lo han i sit stille sind.

"De tilgiver mig nok, at jeg ikke straks sagde Dem, hvem jeg er," sagde han og lagde sin hånd venskabeligt på den andens ærme. "Hvis De havde vidst det, havde De udtalt Dem mindre frit, og jeg havde ikke fået lejlighed til at erfare Deres sande værd. De havde for eksempel næppe udtalt Dem så åbenhjertigt angående rigdom, hvis De havde vidst, at De talte med ejeren af herresædet."

"Jeg tror ikke, at jeg nogensinde i mine dage har været så forbavset," gispede Robert.

"Det finder jeg ganske naturligt. Hvordan kunne De antage mig for andet end en arbejder? Og det er jeg også. Kemi er et af mine yndlingsfag, og jeg tilbringer flere timer om dagen i mit laboratorium der henne. Jeg har først nyligt begyndt at arbejde, og da jeg havde indåndet nogle ikke særlig behagelige luftarter, tænkte jeg, at en spadseretur og en pibe tobak kunne gøre mig godt. Af den grund var det, jeg mødte Dem, og jeg er bange for, at min klædedragt kun alt for godt svarede til mit tilrøgede

ansigt. Men jeg tror næsten, jeg kender Dem af omtale. Er Deres navn ikke Robert MacIntyre?"

"Jo; men jeg forstår ikke, hvordan De kan vide det."

"Jeg har ganske naturligt gjort mig lidt umage for at få noget at vide om mine naboer. Jeg havde hørt, at her fandtes en kunstner af dette navn, og jeg antager, at der ikke findes særlig mange kunstnere i Tamfield. Men hvad synes De om dette arbejde? Jeg håber, det ikke støder Deres uddannede smag."

"Ih, det er henrivende – mageløst! De må selv have et ualmindelig godt blik for, hvad der kan gøre indtryk."

"Åh, jeg har slet ingen smag, ikke den ringeste. Jeg kan ikke skille det gode fra det dårlige. Der har i så henseende aldrig eksisteret en mere fuldstændig filister. Men jeg havde den bedste mand i London hernede og en anden fra Wien. De lavede det i forening."

De to herrer stod lige indenfor fløjdørene på en vældig måtte af bisonoksehuder. Foran dem lå en stor, firkantet gårdsplads, brolagt med mangefarvede marmorfliser i en labyrint af arabesker. I midten sendte en høj fontæne af udhugget marmor fem høje, tynde stråler op i luften, af hvilke de fire bøjede sig over mod gårdens fire hjørner, hvor de faldt ned i brede marmorkummer, mens den femte gik lige op til en betydelig højde og rislede så tilbage i midterbeholderen. På hver side af gården skød en høj, prægtig palme sin slanke stamme op, til den kronedes af nedhængende, grønne blade, ca. 50 fod over deres hoveder. Helt rundt om var der en række mauriske buer af forskellige marmorsorter med svære, purpurrøde portierer til at dække åbningerne mellem dem. Foran, til højre og til venstre, førte en bred marmortrappe, belagt med kostbare,

svære smyrnatæpper, op til de øvre etager omkring midtergården. Temperaturen derinde var varm og dog frisk, som luften i slutningen af maj.

"Det er en efterligning af Alhambra i Granada," sagde Raffles Haw. "Palmetræerne er smukke. De går helt ned i grunden, og omkring rødderne går der varmvandsledninger. De synes at trives meget godt."

"Hvilket smukt, fint messingværk!" udbrød Robert, idet han med beundrende øjne betragtede de blanke og uendeligt fine metalforsiringer over de mauriske buer.

"Åh ja, ganske pænt. Men det er ikke messing; det er ikke sejt nok. Det er guld. Men kom lige med mig denne vej. De har vel ikke noget imod at vente lidt, mens jeg fjerner denne røg?"

Raffles Haw gik foran til en dør på den venstre side af gården, som til Roberts overraskelse langsomt åbnedes, idet de nærmede sig den.

"Det er en lille forbedring, jeg har indført," bemærkede husherren. "Idet De går hen til døren, udløser Deres vægt på plankerne en fjeder, som får hængslerne til at dreje sig. Det er min egen lille helligdom og udstyret efter mit eget hjerte."

Hvis Robert ventede at se en ny udstilling af rigdom og pragt, blev han bittert skuffet, for han befandt sig i et stort, men tarveligt værelse med en lille jernseng i det ene hjørne, nogle få træstole, et simpelt gulvtæppe og et stort bord med bøger, flasker, papirer og alle de andre sager, der ophober sig om en stærkt optaget mand. Idet Raffles Haw bad sin gæst tage plads, trak han sin frakke af, smøgede de grove flonelsskjorteærmer op og begyndte at skrubbe og vaske sig i det varme vand; der strømmede ud fra en hane i væggen.

"De ser, hvor jævn og ligefrem min smag er," bemærkede han, idet han tørrede sit våde ansigt og hår med håndklædet. "Dette er det eneste værelse i mit store hus, hvor jeg rigtig føler mig hjemme. Her kan jeg læse og ryge min pibe i fred. Jeg afskyer al overdådighed."

"Det havde jeg ikke troet," bemærkede Robert.

"Det er en kendsgerning, kan jeg forsikre Dem. Ser De, selv med Deres syn på rigdommens værdiløshed, et syn, som er meget fornuftigt og tjener Dem til ære, så må De dog indrømme, at en mand, der er i besiddelse af uhyre – nå, lad os sige betydelige – pengesummer, har den pligt at sætte disse penge i cirkulation, så at de kan komme menneskeheden til gode. Deri ligger hemmeligheden ved min pragtudfoldelse. Jeg må anvende hele min opfindsomhed for at forbruge mine indtægter på den mest fornuftige måde. Det er for eksempel meget let at give penge bort, og uden tvivl kunne jeg blive af med mit overskud på den måde; men jeg ønsker ikke at gøre nogen til professionelle tiggere eller gøre skade ved uforstandig godgørenhed. Jeg må fordre penges værd for alle de penge, jeg giver ud. De forstår mit princip, ikke sandt?"

"Fuldstændig; skønt det ganske vist er noget nyt at høre et menneske beklage sig over vanskelighed ved at anvende sine indtægter."

"Jeg forsikrer Dem, at dette er en meget alvorlig vanskelighed for mit vedkommende. Men jeg har fundet på nogle planer – nogle meget smukke planer. Vil De ikke vaske Deres hænder? Nuvel, måske har De lyst til at se Dem lidt om. Kom med hen i dette hjørne og tag plads på denne stol. Således; nu vil jeg sætte mig på denne, og vi er parate."

Det hjørne, hvor de sad, var omtrent 6 fod i begge retninger, malet mørkebrunt og forsynet med to røde plyssæder, som sprang frem fra væggene og stod i iøjnefaldende modsætning til tarveligheden af resten af værelset.

"Dette er en elevator," bemærkede Raffles Haw, "skønt den slutter så nøjagtig ind i det øvrige værelse, at De vanskeligt kunne finde skillelinjen uden ved hjælp af farveskiftet. Den er indrettet til at gå både vandret og lodret. Den række knapper betegner de forskellige værelser. De kan læse 'spisesal', 'rygeværelse', 'billardsalon', 'bibliotek' osv. over dem. Jeg skal vise Dem bevægelsen opad. Nu trykker jeg på knappen til køkkenet."

Der mærkedes en let bevægelse, og Robert så uden at røre sig fra sin plads, at værelset var forsvundet, og at der i stedet for var en stor, hvælvet egedør.

"Det er køkkendøren," sagde Raffles Haw. "Jeg har mit køkken i den øverste etage af huset. Jeg kan ikke fordrage luften fra madlavningen. Vi er kommet 80 fod op på halvandet sekund. Nu trykker jeg igen og – her ser De atter mit værelse."

Robert MacIntyre så sig forbavset omkring.

"Videnskabens vidundere er større end magiens," bemærkede han.

"Ja, det er en køn, lille mekanisme. Nu kan vi prøve den vandrette. Jeg trykker på knappen til spisestuen, og nu ser De, vi er derhenne. Gå hen til døren, og De vil finde, at den åbner sig for Dem."

Robert gjorde, som han blev budt, og befandt sig sammen med sin vært i et stort og højt lokale, mens elevatoren, så snart den var befriet for sin byrde, fo'r tilbage til sin oprindelige

stilling. Med fødderne nedsunkne i det kostbare, bløde tæppe, som om han stod på en mosbegroet sandbanke, stirrede han omkring sig på de store billeder, der beklædte væggene.

"Sandelig, sandelig, jeg kan se Raphaels kunst der," udbrød Robert, idet han pegede på et maleri foran sig.

"Ja, det er Raphaels, og jeg tror, et af hans bedste. Jeg måtte kæmpe en hård kamp om det med den franske regering. Man ønskede det til Louvre-samlingen; men naturligvis er det ved en auktion pengene, der taler."

"Og dette *Catilinas Arrestation* må være af Rubens. Man kan ikke tage fejl af hans prægtige mænd og skamløse kvinder."

"Ja, det er af Rubens. De andre to er af Velasquez og Teniers, to smukke prøver på den spanske og den hollandske skole. Jeg har kun to mestre her. De nyere kunstnere er i billardstuen. Møblementet her er lidt mærkeligt; ja, jeg tror næsten, det er enestående. Det er lavet af ibenholt og elfenben. De ser, at benene af alt er af drejet elfenben, både bordet og stolene. Det voldte lidt besvær at få fat i det, da kejseren af Kina netop ønskede et stort kvantum elfenben til at istandsætte nogle gamle templer; men jeg bød ham over på markedet, og Hans himmelske Majestæt har været nødsaget til at vente. der findes en elevator her i krogen; men vi behøver den ikke. Vær så god at gå ind ad denne dør – det er 'billardstuen', "tilføjede han, idet de gik ind i det tilstødende lokale. "De ser, jeg har nogle gode nyere malerier på væggene. Her er et af Corot, to af Meissoniers, et af Bouguereau, et af Millais, et af Orchardson og to af Alma Tadema. Det synes mig næsten en skam at hænge billeder på disse vægge af udskåret egetræ. Se på disse fugle, der hopper og

synger i grenene. De synes virkelig at bevæge sig og kvidre, ikke sandt?"

"Jo, de er fuldkomne. Jeg har aldrig set sådant udmærket arbejde. Men kalder De dette en billardstue, hr. Haw. Jeg ser intet billard."

"Nej, et billard er sådant et klodset, uskønt stykke møbel. Det står altid i vejen, undtagen når man skal bruge det. I dette tilfælde er billardet dækket af denne firkant af poleret lønnetræ som De ser indlagt i gulvet. Nu sætter jeg min fod på denne motor. Ser De?"

Idet han talte, fløj den midterste del af gulvet op, og et nydeligt billardbord med plade af skildpaddeskal hævede sig 4 fod op i luften. Han trykkede på en anden fjeder, og et mindre billardbord kom op på samme måde.

"De kan også få kort-borde eller andet, De måtte ønske Dem, ved at sætte motorer i bevægelse," bemærkede han. "Men alt dette er rene bagateller. I museet kan De muligvis finde noget, som vil interessere Dem mere."

Raffles Haw førte Robert ind i et andet lokale, som var udstyret i antik stil med de sjældneste og kostbareste gobeliner. Gulvet var mosaik af kulørt marmor og hist og her belagt med måtter af kostbart pelsværk. Der var kun lidt i retning af møblement, men derimod var en mængde antikke skabe af ibenholt og sølv med sirligt malede navneplader opstillet rundt langs væggene.

"Det er måske næppe helt rigtigt at give det navn af museum," sagde Raffles Haw. "Det består bare af nogle elegante småting, som jeg har opkøbt hist og her. Ædelstene er min stærkeste side, og jeg indbilder mig, at der heraf ikke findes

nogen bedre privat samling i verden. Jeg låser dem inde, for selv de bedste tjenestefolk kan fristes."

Han tog en sølvnøgle fra sin urkæde og begyndte at åbne og udtrække skufferne. Et udbrud af beundring undslap Robert MacIntyre, da hans øjne dvælede ved den ene æske efter den anden, fyldt med glimrende ædelstene. Rubinernes dybe, røde glans, diamanternes hårde funklen, smaragdernes klare, grønne glitter, og de mangfoldigt skiftende farver af beryler, ametyster, onyxer, katteøjne, opaler, agater osv. syntes at opfylde hele lokalet med et ubestemmeligt, mangefarvet lys. Lange plader af den smukke, blå lazursten, røde og hvide koraller, lange kranse med glimrende perler og lignende kostbarheder blev trukket frem af ejeren så ligegyldigt som en skoledreng, der trækker marmorstykker frem fra sin taske.

"Det er ikke så dårligt," sagde han, idet han holdt en glødende, gul masse så stort som et menneskehoved frem. "Det er virkelig et smukt stykke rav. Min agent ved Østersøen har sendt mig det. Det vejer 28 pund. Jeg har aldrig hørt om så kønt et stykke. Jeg har ingen særligt store brillanter – der var ingen meget store på markedet – men mine er ganske pæne, ikke sandt?"

Han fremtog to håndfulde smaragder fra en skuffe og lod dem så trille langsomt tilbage i bunken.

"Ih, du store Himmel!" udbrød Robert, idet han så fra æske til æske. "De er i sig selv en umådelig formue. For hundrede tusind pund kunne man næppe købe en så glimrende samling."

"Jeg tror ikke, det vil være nok for én, der forstår sig på ædelstene," sagde Raffles Haw leende. "Indholdet af den lille skuffe med brillanter kunne dårligt nok købes for den sum. Alt i

alt har jeg til dato givet adskillige millioner ud til disse perler, smaragder, rubiner, brillanter, onyxer, karfunkler, agater osv. Kønt legetøj, hvad!"

"Du milde Gud!" udbrød den unge kunstner med stirrende øjne.

"Jeg gør det af en vis pligtfølelse, ser De. Tilhugning, polering og salg af ædelstene er noget, som er fuldstændig afhængigt af rigdom. Hvis vi rige folk ikke støtter disse forretninger, må de sygne hen, og det betyder ruin for en stor mængde mennesker. Det samme gælder om de kostbarheder, De så før. Rigdommen har sit ansvar, der ikke mindst må gå ud på opmuntring af den slags leveveje. Se, her er en køn rubin fra Burma. Det er vist den næststørste, der eksisterer."

Han holdt en funklende rød sten af størrelse som en kastanje op mellem fingrene og kastede den så ligegyldigt tilbage i skuffen.

"Gå med ind i rygeværelset," sagde han; "De trænger vist til en lille forfriskning oven på den anstrengelse."

4. Jorden rundt på stedet

Det værelse, hvortil den forvirrede Robert nu blev ført, var mere luksuriøst, om end mindre rigt end nogen af dem, han hidtil havde set. Lave divaner var spredt hist og her på et mosagtigt, østerlandsk gulvtæppe. Magelige sofaer og amerikanske gyngestole stod fremme til frit valg. Den ene ende af værelset var af glas og syntes at vende ud til et yppigt drivhus. Ved den anden ende bar en dobbelt række gyldne stativer en mængde af de nyeste blade og tidsskrifter.

Et bræt ved hver side af den kostbare mosaik-kamin var behængt med en lang række ejendommelige piber fra alle verdens egne og folkeslag, engelske, franske, tyske, tyrkiske, indianske osv.

Til højre og venstre var der i en tredobbelt række ordnet en mængde små kister med navnene på de forskellige sorter tobak på elfenbensplader tværsover. Ovenfor var der andre polerede egetræskasser med cigarer og cigaretter.

"Prøv denne Damaskus-divan," sagde husets herre, idet han kastede sig ned i en gyngestol. "Den er fra sultanens dekoratør. Tyrkerne har en meget god sans for bekvemmeligheder. Jeg er en lidenskabelig ryger, hr. MacIntyre, og tror i den retning at være kyndigere end min leverandør. Billeder har jeg ikke megen forstand på, som De vist snart vil opdage. Om tobak derimod tør jeg måske udtale min anskuelse. Smag nu f.eks. denne," og han rakte den unge kunstner nogle lange, smukt rullede, lyse cigarer. "Disse cigarer er virkelig lidt udenfor det almindelige."

Robert tændte en af de tilbudte cigarer og lænede sig tilbage i sit yppige sæde og gennem de blå, vellugtende røgskyer betragtede han den mærkelige, tarveligt klædte mand, der talte om millioner, ligesom andre kunne tale om småskillinger. Med det blege ansigt, de trætte, sørgmodige miner og den krummede ryg så han ud, som han tyngedes under vægten af sit eget guld. Der var i hele hans væsen og tale en stum undskyldning, en naturlig beskedenhed, som stod i en sælsom modsætning til den umådelige magt, han sad inde med. Hans kunstnernatur udfoldede sig rigtigt i denne atmosfære af fuldkommen hygge og overdådighed, og han følte en åndelig tilfredshed og nydelse, som han aldrig før havde erfaret.

"Skal det være kaffe eller rhinskvin eller tokayer eller måske noget stærkere?" spurgte Raffles Haw, idet han rakte hånden ud til noget, der lignede et piano, der stak frem af væggen. "Jeg kan anbefale tokayeren. Jeg har den fra kejseren af Østrigs leverandør, men jeg tror jeg får en bedre sortering end han fra dem."

Han slog to slag på en af pianotangenterne og ventede lidt. Efter to minutters forløb fløj en lem op, og en lille bakke med to høje, venetianske glas fyldt med vin kom til syne.

"Det arbejder meget pænt," sagde Raffles Haw. "Det er noget ganske nyt, så vidt jeg véd. De ser på tangenterne navnene på de forskellige vine osv. Ved at trykke på en tangent, slutter jeg en elektrisk strøm, der får tappen i kældrene underneden til at stå åbne længe nok til at fylde et glas, der altid står parat under den. Glassene står nemlig på en drejeskive, så at der altid må være et der. Det fyldte glas føres så op gennem et pneumatisk rør og sættes i bevægelse ved dets forøgede vægt, når vinen

kommer i. Det er en smuk, lille tanke; men jeg er bange for, at jeg keder Dem med alle disse småsager. Det er en grille, jeg har, at bruge mekanisk kraft alle vegne, hvor det lader sig gøre."

"Nej, tværtimod, jeg opfyldes af den største interesse og beundring," sagde Robert med varme. "Det er, som om jeg pludselig var blevet jaget ud af det prosaiske gamle England og befandt mig i et eller andet tryllepalads, en eller anden østerlandsk magikers hjem. Jeg ville ikke have troet, at der på Jorden eksisterede et så fuldkomment herredømme over enhver enkelthed, som kan bidrage til at befri tilværelsen for dens små ubehageligheder."

"Jeg har endnu noget at vise Dem," bemærkede Raffles Haw; "men vi kan blive her nogle minutter, for jeg ville gerne tale lidt med Dem. Hvordan smager cigaren?"

"Udmærket."

"Den blev rullet i Louisiana i de gamle slaveritider. Der laves ingen mage til dem nu. Den mand, der havde dem, forstod ikke rigtig deres værdi. Han lod dem gå for kun nogle få shilling stykket. Nu vil jeg bede Dem gøre mig en tjeneste, hr. MacIntyre."

"Det skulle glæde mig."

"De kan indse mere eller mindre, hvordan jeg er situeret. Jeg er fuldstændig fremmed her. Jeg er ikke nogen selskabsmand. Jeg ønsker hverken at modtage eller aflægge besøg. Jeg fordyber mig på en vis måde i studier og elsker ro. Jeg har slet ingen social ærgerrighed. Forstår De mig?"

"Fuldstændig."

"På den anden side har min erfaring i Verden lært mig, at det ingenlunde er en let sag at slutte venskab med en fattigere

mand – jeg mener en mand, som gerne vil forøge sin indtægt. De bryder sig meget om éns velstand, men kun lidt om én selv. Jeg har prøvet det og kender det, ser De."

Han standsede og strøg med fingrene sit tynde skæg.

Robert MacIntyre nikkede for at vise, at han forstod hans stilling.

"Når jeg nu," fortsatte han, "efter mit eget ønske holder mig borte fra de rige, og fra dem, som ikke er rige, ved min mistillid til deres motiver, så bliver min stilling isoleret. Det er ikke, fordi jeg er ked af ensomhed; den er jeg vant til; men den indskrænker min lejlighed til at gøre godt. Jeg har intet pålideligt middel til at skaffe mig at vide, når og hvor jeg kan hjælpe. Det glæder mig at sige, at jeg allerede i dag har truffet én mand, jeres præst, som synes mig at være fuldstændig pålidelig og uegoistisk. Han skal være et af mine midler til at komme i forbindelse med den ydre verden. Tør jeg spørge, om De er villig til at blive et andet?"

"Med største fornøjelse," sagde Robert ivrigt.

Dette forslag opfyldte hans hjerte med glæde, for det synes at sætte ham i næsten officiel forbindelse med dette paradis. Haw kunne ikke have anmodet ham om noget, der var mere efter hans ønske.

"Jeg var så heldig af Deres konversation at opdage, hvor højt et standpunkt, De i sådanne sager indtager, og hvor uegennyttig De er. De lagde måske mærke til, at jeg var noget kort og næsten uhøflig imod Dem i begyndelsen. Jeg har haft grunde til at frygte og mistænke alle tilfældige venskaber. Alt for ofte har de vist sig at være omhyggeligt planlagte i forvejen med et eller andet smudsigt formål for øje. Mildeste Gud, hvilke

historier, jeg kunne fortælle! Jeg vil bare nævne, at jeg engang vovede mit liv for at frelse en dame, der blev forfulgt af en gal tyr, og senere fik jeg at vide, at det hele var arrangeret af moderen som en gribende introduktion, og at tyren var lejet i timevis. Men jeg vil ikke rokke Deres tro på menneskenaturen. Min tillid har udstået frygtelige rystelser. Jeg ser måske derfor med mistænkelige øjne på alle, som nærmer sig mig. Så meget desto mere nødvendigt er det, at jeg har et pålideligt menneske at rådføre mig med."

"Hvis De blot vil lade mig vide, hvor min mening kan være Dem til nytte, skal det glæde mig meget," sagde Robert. "Min familie stammer fra Birmingham; men jeg kender de fleste folk her og deres stilling."

"Det er netop, hvad jeg ønsker. Penge kan udrette meget godt; men de kan gøre lige så megen skade. Jeg skal rådføre mig med Dem, når jeg er i tvivl. Der er for resten et lille spørgsmål, jeg gerne vil stille Dem nu. Kan De sige mig noget om en ung dame med meget mørkt hår, grå øjne og et fint formet ansigt? Hun bar en blå kjole, da jeg så hende, med astrakan om halsen og på ærmerne."

Robert lo indvendig.

"Den dragt kender jeg meget godt," sagde han. "Det er min søster Laura, De har beskrevet."

"Deres søster! Nej, virkelig! Ja, nu da De har gjort mig opmærksom på det, kan jeg også se nogen lighed. Jeg så hende forleden dag og ville gerne vide, hvem hun er. Hun bor naturligvis sammen med Dem?"

"Ja, min fader, hun og jeg bor sammen i Elmdene."

"Hvor jeg håber at få fornøjelsen at gøre Deres bekendtskab. De er nok færdig med Deres cigar. Tag en frisk eller prøv en pibe. For den virkelige ryger er intet så godt som piben. Jeg har de fleste mærker tobak her. Kisterne bliver fyldt om mandagen, og om lørdagen bliver resterne overleveret til de gamle på alderdomshjemmene, så jeg har altid friske varer. Nå, hvis De ikke ønsker at nyde mere, kan det muligvis interessere Dem at se et par andre kunstnumre, jeg har fået sat i scene. På denne side er min våbensamling, og så kommer biblioteket. Min samling af bøger er meget begrænset; der er kun lidt over et hundrede tusinde bind; men af kvalitet er den en smule mærkelig. Jeg har en vestgotisk bibel fra det femte århundrede, som jeg tror er enestående, en del sjældne græske manuskripter og nogle af Gutenbergs og Schöffers første tryksager. Men dem kan De gå igennem en eftermiddag, når De intet bedre har at bestille. Imidlertid har jeg en lille opfindelse her, som måske kan more Dem. Tænd Dem en frisk cigar. Sæt Dem så ned på divanen, som står i den anden ende af værelset."

Den nævnte divan stod i en niche, som på de tre sider og ovenover omgaves af fuldstændig klart, gennemsigtigt krystalglas. Idet de satte sig ned, trak husets herre i en snor, hvorved en krystalskodde gled ned, så at de var helt indesluttet i et glasbur, der var så fint og blankt, at det næsten ikke kunne skelnes. En mængde gyldne snore med krystal-knapper hang ned og syntes at stå i forbindelse med en lang, skinnende skranke udenfor.

"Nå, hvor ønsker De så at ryge Deres cigar?" sagde Raffles Haw med et blink i de melankolske øjne. "Skal vi tage til Indien, eller Ægypten, eller Kina, eller –"

"Til Sydamerika," sagde Robert.

Der kom et glimt, en snurren og en fornemmelse af bevægelse. Den unge kunstner stirrede omkring sig i den dybeste forbavselse. Alle vegne så han bregner, palmer med lange slyngplanter om og glimrende orkidéer. Rygeværelset, huset, England, alt var borte, og han sad på en divan midt i en urskov ved Amazonfloden. Det var ikke nogen øjenforblindelse eller tryllekunst. Han kunne se den hede damp stige op fra den tropiske underskov, de tunge dråber falde fra de vældige, grønne blade, ja, trevlerne i træstammernes bark. Lige mens han stirrede, snoede en grønspættet slange sig som en gren over hans hoved, og en lysfarvet papegøje fløj pludselig frem fra løvet og flagrede om mellem træstammerne. Robert så sig om til alle sider, målløs af overraskelse, og vendte sig pludselig om mod sin vært med et ansigt, hvori nysgerrigheden var blandet med en antydning af frygt.

"Man har brændt folk for mindre, ikke sandt?" udbrød Raffles Haw hjerteligt leende. "Har De fået nok af Amazonfloden? Hvad siger De om en tur til Ægypten?"

Der kom atter et glimt og en lynsnar bevægelse, og et øjeblik efter strakte en vældig ørken sig til begge sider af dem, så langt øjet kunne nå. I forgrunden hævede en gruppe på fem palmetræer sig højt op i luften, mens en mængde kaktusagtige planter strittede frem ved deres rødder. På den anden side stod en ujævn, grå sten, på hvilken der forneden var udhugget en vældig skarabæ. En flok øgler legede på overfladen af den gamle sten. Hinsides strakte det gule sand sig bort i det uendelige, hvor et dunkelt tågeskær spillede i horisonten.

"Hr. Haw, jeg forstår ikke dette!"

Robert holdt sig fast i sofaen og stirrede vildt omkring sig.

"Virkningen er temmelig forbløffende, ikke sandt? Denne ægyptiske ørken er min yndlingsplads, når jeg strækker mig hen til en tankefuld pibe tobak. Det synes underligt, at tobak er kommet fra det travle, praktiske vesten. Det er meget mere beslægtet med det dorske, drømmende østen; men måske kunne De have lyst til at tage en lille tur til Kina?"

"Nej, ikke i dag," sagde Robert, idet han strøg hånden over panden. "Jeg føler mig ganske forvirret ved alle disse vidundere, og jeg tror virkelig, de har taget lidt på mine nerver. Desuden er det på tide, at jeg vender tilbage til det prosaiske Elmdene, hvis jeg kan finde vej ud af den ørken, De har ført mig ind i. Men vil De ikke, hr. Haw, tage en byrde fra mit sind ved at fortælle mig, hvordan dette går til?"

"Det er bare et sammensat stykke legetøj, intet andet. Tillad mig at forklare Dem det. Jeg har en række meget store drivhuse, der strækker sig fra den ene ende af rygeværelset. Disse forskellige huse holdes i forskellige grader af varme og fugtighed, så at de nøjagtig får samme klima som Ægypten, Kina osv. Dette krystal-kammer er i virkeligheden en sporvogn, der med et minimum af gnidning løber hen ad en stålstang. Ved at trække i den ene eller den anden snor, regulerer jeg, hvor langt den skal gå, og, som De ser, rejser den med forbavsende hurtighed. Virkningen af mine drivhuse forhøjes ved, at der foroven stadig findes skyer, som virkelig er beundringsværdigt malede, og ved indførelse af fugle og andre dyr, der synes at trives lige så godt i kunstig som i naturlig varme. Det forklarer den sydamerikanske illusion."

"Men ikke den ægyptiske."

"Nej. Det er virkelig dygtigt lavet. Jeg havde den bedste specialist i Frankrig til at lave denne baggrund. Ser De, palmerne, kaktusserne, obelisken osv. er fuldstændig ægte; det samme gælder om sandet – noget over 50 alen, og jeg tvivler på, at det mest skarptseende menneske kan sige, hvor illusionen begynder. Det er omtrent det samme som et cirkelrundt panorama, men mere fuldstændig gennemført. Var der ellers andet?"

"Krystalkammeret, til hvad er det?"

"Til at beskytte mine gæster mod temperaturforandringen. Jeg ville dog nødig føre dem tilbage til mit rygeværelse, drivvåde af sved og med en voldsom forkølelse på halsen. Krystallet må også holdes varmt, ellers sætter der sig damp på det, og udsigten spoleres. Men skal De virkelig af sted? Så, nu er vi tilbage i rygeværelset. Jeg håber, De vil komme her mange gange endnu, og hvis jeg må komme til Elmdene, skulle det glæde mig meget. – Her er vejen ud gennem museet."

Da Robert MacIntyre kom fra det store hus' duftfyldte luft ud i vinteraftenens skarpe, bidende kulde, følte han, som om han havde været borte på et langt besøg i et fremmed land. Tiden måles af indtrykkene, man har fået, og så levende og ny havde hans følelser været, at det forekom ham, som om der var gået flere uger siden hans samtale med den tilrøgede fremmede på vejen. Han vandrede videre med hovedet ganske svimlende og sjælen helt optaget af tanken om denne mærkelige fremmedes ubegrænsede rigdomme og umådelige magt.

Ringe, tarvelig og smudsig forekom ham hans eget Elmdene, da han nærmede sig byen, og han gik over dørtærsklen, opfyldt af utilfredshed med sig selv og sine omgivelser.

5. Lauras ønske

Efter aftensmåltidet fortalte Robert MacIntyre vidt og bredt til faderen og søsteren alt, hvad han havde set. Han var så opfyldt af dette ene emne, at det var ham en lettelse at dele sin kundskab med andre. Mere for sin egen skyld end for deres, udmalede han i levende farver alle de vidundere, han havde set, den overstrømmende rigdom, det kongelige skatkammer af ædelstene, guldet, marmoret, de mærkelige påfund, den absolutte ødselhed og hensynsløshed med penge, som alting vidnede om. I over en time beskrev han med glødende ord alle de forunderlige ting, man havde vist ham, og med stolthed sluttede han med Raffles Haws anmodning til ham og den ubegrænsede tillid, han havde sat til ham.

Hans ord havde en meget forskellig virkning på de to tilhørere. Gamle MacIntyre lænede sig tilbage i sin stol med et bittert smil på læberne, mangfoldige rynker i det magre ansigt og de små øjne glinsende af misundelse og griskhed.

Den tynde, gustne hånd knyttedes på bordet, så knoerne blev glinsende hvide i lampeskæret.

Laura derimod lænede sig frem med læberne adskilte, og hun slugte broderens ord med glødende kinder. Idet Robert kastede blikket fra den ene til den anden, syntes han, at han aldrig havde set faderen se så ond ud eller søsteren så smuk.

"Hvad kan det dog være for en person?" spurgte den gamle mand efter en lang pause. "Jeg vil håbe, han har fået alt dette på en ærlig måde. Fem millioner i juveler, siger du. Gud bevare mig! Og villig til at give sin rigdom hen, men bange for at

bringe nogen til betlerstaven. Du kan sige ham, Robert, at du i alt fald kender ét værdigt objekt at gøre forsøg med."

"Men hvem kan han dog være, Robert?" udbrød Laura. "Haw kan ikke være hans virkelige navn. Det må være en forklædt prins eller måske en konge i landflygtighed. Åh, hvor jeg kunne have lyst til at se hans diamanter og smaragder! Jeg har altid tænkt, at smaragder klæder mørke folk bedst. Fortæl igen, Robert, alt om dette museum."

"Jeg tror ikke, at han er andet, end hvad han udgiver sig for," svarede broderen. "Han har det jævne, rolige væsen som en engelsk middelstandsmand. Jeg kunne ikke opdage nogen finere politur hos ham. Han havde lige akkurat så megen kendskab til bøger og billeder, at han kunne vurdere dem, men heller ikke mere. Jeg tror, han er en mand af vor egen samfundsklasse, men har arvet en uhyre sum penge. Efter hvad jeg har set i dag, er hus, malerier, juveler, bøger osv. temmelig sikkert af mindst 20 millioners værdi."

"Jeg har kun kendt én Haw," sagde gamle MacIntyre, idet han slog takt med fingrene på bordet; "han var en af mine arbejderformænd; men det var en ældre, ugift mand. Nå, jeg håber, manden er kommet til sin rigdom på ærlig måde."

"Ja, ja, uden tvivl; han kommer for at besøge os!" udbrød Laura, idet hun klappede i hænderne. "Hvornår tror du, han kommer, Robert? Tror du, det bliver i morgen?"

"Det kan jeg virkelig ikke sige."

"Jeg ville så gerne se ham. Jeg ved ikke af, at jeg nogensinde har været så interesseret."

"Der har du nok et brev," bemærkede Robert. "Vel fra Hector, efter det udenlandske frimærke. Hvordan har han det?"

"Det er netop kommet i aften. Jeg har endnu ikke åbnet det. Sandt at sige har jeg interesseret mig så meget for din historie, at jeg rent har glemt det. Stakkels Hector! Det er fra Madeira."

Hun gennemløb hurtigt de fire sider af den unge sømands skoledrenge-håndskrift.

"Åh, han har det godt," sagde hun. "De havde en storm på udturen; men han har det godt nu. Han tænker, han kommer tilbage i marts. Jeg gad vide om din ny ven, 'Ridderen på Trylleslottet', vil komme i morgen."

"Dog vist næppe så hurtigt."

"Hvis han skulle lede efter kapital-anbringelse, Robert," sagde faderen, "så glem ikke at sige ham, hvilke gunstige chancer der nu er i geværindustrien. Med mit kendskab og nogle få tusinde i ryggen kunne jeg skaffe ham tredive procent. Han må dog sætte sine penge ud på én måde. Han kan ikke stikke dem alle i bøger og ædelstene. Jeg tror, jeg kan give ham de bedste referencer."

"Det varer måske længe, inden han kommer, fader," sagde Robert koldt, "og når han gør det, er jeg bange for, at jeg ikke kan benytte hans venskab som et middel til at fremme dine interesser."

"Vi er hans lige, fader," udbrød Laura med varme. "Vil du reducere os til tiggere? Han ville tænke, vi kun brød os om ham for hans penges skyld. Det undrer mig, at du kan tænke sådan."

"Hvis jeg ikke havde tænkt således, hvad ville der så være blevet af din opdragelse, frøken?" svarede den fornærmede, gamle mand, og Robert listede sig stille til sit værelse, hvor han endnu mellem sine malerier kunne høre faderens og datterens røster i det uendelige familiekævl. Han følte sig mere og mere

uhyggelig til mode over sine omgivelser og længtes efter den fred, der kan købes for penge.

Robert var endnu ikke gået op til sit arbejde efter frokosten, da der lød en forsigtig banken på døren, og hr. Raffles Haw stod ved døren udenfor. Robert løb ud og bød ham hjertelig velkommen.

"Jeg er bange for, at jeg kommer noget tidligt," sagde han undskyldende; "men jeg går mig ofte en tur efter frokost."

Der var ingen spor af arbejde på ham; men han bar et smukt sæt mørkt tøj og var omhyggeligt friseret.

"De talte i går om Deres arbejde. Måske vil De, selv om det er noget tidligt, tillade mig at se Deres atelier?"

"Vær så god at komme indenfor, hr. Haw," udbrød Robert, ganske henrykt over denne anmodning fra en så rundhåndet kunstelsker; "det skal være mig en særlig glæde at vise Dem den smule arbejde, jeg har for hånden, skønt jeg næsten generer mig, når jeg tænker på, hvor fortrolig De er med nogle af de største mesterværker. Tillad mig at præsentere Dem for min fader og min søster Laura."

Gamle MacIntyre bukkede dybt og gned sig i sine magre hænder; men den unge dame kom med et udbrud af overraskelse og stirrede med opspilede øjne på millionæren. Haw trådte imidlertid rask frem og trykkede hjerteligt hendes hånd.

"Jeg tænkte nok, det var Dem," sagde han. "Jeg har allerede mødt Deres søster, hr. MacIntyre, den første dag, jeg kom hertil. Vi søgte ly i et skur mod en snestorm og fik os en behagelig passiar."

"Jeg anede ikke, at jeg talte med ejeren af slottet," sagde Laura lidt forvirret. "Hvor det dog kan gå underligt til i verden."

"Jeg havde ofte tænkt på, hvem det kunne være, jeg talte med; men først i går opdagede jeg det. – Hvilket dejligt, lille sted, De har her! Det må være henrivende om sommeren. Hvis den bakke ikke var der, kunne jeg fra mine vinduer se lige over til Dem."

"Ja, og vi kunne se alle Deres smukke plantager," sagde Laura, idet hun stillede sig ved siden af ham i vinduet. "Jeg ønskede netop i går, at højen ikke var der."

"Nej virkelig. Det skal glæde mig at skaffe den af vejen for Dem, hvis De ønsker det."

"Men Gud dog." udbrød Laura. "Hvor ville De så flytte den hen?"

"Åh, De kan løbe hen ad skinnerne med den og putte den ned hvor som helst. En sådan bakke betyder ikke meget. Nogle få tusinde mand med passende maskineri og en skinnevej lige derhen kunne let skaffe den af vejen i løbet af nogle få måneder."

"Og den stakkels præsts hus?" spurgte Laura leende.

"Åh, det kunne vi vel komme over. Vi kunne bygge ham et mage til som han måske ville synes bedre om. Deres broder kan fortælle Dem om mit kendskab til at planlægge huse. Alvorligt talt, hvis De mener, det er til gavn, skal jeg se, hvad der kan gøres."

"Nej, ikke for alt i verden, hr. Haw. Jeg ville jo være en forræder mod hele landsbyen, hvis jeg opmuntrede en sådan plan. Højen er det eneste, der giver Tamfield et vist præg, og det

ville være den værste egoisme at ofre det for at forbedre udsigten herfra."

"Dette er kun en lille hytte, hr. Haw," sagde gamle MacIntyre. "De føler Dem vist helt trykket her efter Deres store slot, som min søn fortæller mig sådanne vidundere om. Men vi har ikke altid været vant til at have det så knebent. Det er ikke så farligt længe siden, jeg kunne skrive lige så mange tal på en check som nogen geværfabrikant i Birmingham. Det var –"

"Du er en kær, misfornøjet, gammel papa," udbrød Laura, idet hun kærligt lagde armen om ham.

Han udstødte et suk og gjorde en smertefuld grimasse, som han søgte at skjule med en tvungen hoste.

"Lad os gå ovenpå," skyndte Robert sig at sige, for at aflede sin gæsts opmærksomhed. "Mit atelier er oppe under taget, som det sig hør og bør. Vil De være så elskværdig at følge efter mig?"

De forlod Laura og MacIntyre og gik op på værkstedet. Hr. Haw stod længe og betragtede nøje både *Underskrivningen af Magna Charta* og *Mordet på Thomas Becket*, mens Robert stod i spændt forventning.

"Og hvor meget koster disse?" spurgte Raffles Haw omsider.

"Jeg vurderede dem til hundrede pund stykket, da jeg sendte dem til London."

"Så er det bedste, jeg kan ønske Dem, at den dag må komme, da De med glæde ville give ti gange så meget for at få dem tilbage igen. Jeg er vis på, at De har store muligheder, og jeg ser, at De allerede er kommet vidt i retning af gruppering og skitsering. Men Deres tegning, hvis De tillader mig at kalde det således, mangler endnu noget, og Deres farve er lidt tynd. Nu

vil jeg gøre en handel med Dem, hvis De vil gå ind på den. Jeg ved, at penge ikke har nogen tillokkelse for Dem; men, som De sagde, da jeg først mødte Dem, et menneske skal dog leve. Jeg vil købe disse malerier til den pris, De nævner, og med det forbehold, at De til enhver tid kan få dem tilbage til den pris."

"Det er meget venligt af Dem."

Robert vidste knapt om han skulle føle sig glad over at have solgt sine arbejder eller ydmyget over køberens åbenhjertige kritik.

"Må jeg skrive en check med det samme?" sagde Raffles Haw. "Her er nok pen og blæk. Så sender jeg et par tjenere over efter dem i eftermiddag. Jeg skal gemme dem til Dem. Jeg er vis på, at De, når De bliver berømt, vil sætte pris på dem som prøver fra de yngre dage."

"Jeg er Dem meget forbunden, hr. Haw," sagde den unge kunstner, idet han lagde checken i sin tegnebog.

Han kastede først et hastigt blik på den i det svage håb, at denne ejendommelige mand dog måske havde vurderet hans billeder til en højere pris, end han havde nævnt. Men tallene stemte. Robert begyndte at indse, at der var ulemper såvel som fordel ved det ry for pengeforagt, han havde erhvervet sig ved nogle få henkastede ord, mere som modvægt mod faderens opfattelse, end fordi det var hans egen.

"Jeg håber, frøken MacIntyre," sagde Raffles Haw, da de atter var kommet ned i dagligstuen, "at De vil vise mig den ære at komme over og se de små kuriositeter, jeg har samlet sammen. Deres broder vil nok ledsage Dem. Eller måske kunne hr. MacIntyre have lyst til at komme?"

"Det skal være mig en glæde at komme, hr. Haw," udbrød Laura med sit mest indtagende smil. "En hel del af min tid optages nu for tiden af at se til fattige folk, der døjer en del i den strenge vinter."

Robert gjorde store øjne, for det var første gang, han hørte om søsterens velgørenhedsarbejde; men Raffles Haw nikkede bifaldende.

"Robert har fortalt os om Deres vidunderlige drivhuse. Jeg ville ønske, jeg kunne føre alle de fattige folk derind og give dem en god varme."

"Intet ville være lettere; men jeg frygter for, de ville finde det en slem overgang, når de kom ud igen. Jeg har et drivhus, der netop er blevet færdigt, og som Deres broder ikke har set; men det er vist det bedste af dem alle. Det forestiller en indisk jungle, og det er varmt for ramme alvor."

"Hvor jeg længes efter at se det," udbrød Laura og slog hænderne sammen. "Det har været mit livs kæreste drøm at se Indien, som jeg har læst så meget om, templerne, skovene, de store floder og tigrene. De tror det måske næppe; men jeg har aldrig set en tiger undtagen på et billede."

"Det kan der nemt rettes op på," sagde Raffles Haw med sit rolige smil. "Kunne De have lyst til at se én?"

"Ja, forfærdelig gerne."

"Så skal jeg lade én sende herned. Lad mig se, klokken er næsten tolv. Jeg kan få trådforbindelse med Liverpool klokken et. Der er en mand, som handler med den slags ting. Jeg skulle tro, den kan være her i morgen formiddag. Nuvel, jeg glæder mig til at se Dem alle snart. Jeg er nok blevet her vel længe, for

jeg er et vanemenneske, og jeg tilbringer altid et bestemt antal timer i mit laboratorium."

Raffles Haw gav dem alle et hjerteligt håndtryk, og idet han tændte sin lille pibe ved dørtrinet, spadserede han bort.

"Nå, hvad mener I så om ham?" spurgte Robert, mens de stod og betragtede hans mørke skikkelse på den hvide sne.

"Jeg mener, at han ikke er mere skikket til at råde over så mange penge end et barn," udbrød den gamle mand. "Jeg blev helt syg af at høre ham tale om at flytte bakker og købe tigre og sligt vrøvl, når der findes brave folk uden forretning, og store forretninger, der tørster efter lidt kapital. Det er ugudeligt – det kalder jeg det."

"Jeg synes, han er meget morsom, Robert," sagde Laura. "Husk, du har lovet at følge os til slottet, og han ønsker åbenbart, at vi kommer snart. Tror du ikke, vi kunne gå i eftermiddag?"

"Det tror jeg knapt, Laura. Overlad det alt sammen til mig. Jeg skal nok ordne det; men nu må jeg gå til mit arbejde, for dagen er så kort i vintertiden."

Robert MacIntyre var allerede gået til sengs den aften og ved at falde i søvn, da en hånd blev lagt på hans skulder, og han fo'r op, forbavset over at se sin søster hvidklædt og med et sjal over skuldrene stå ved hans seng i måneskinnet.

"Kære Robert," hviskede hun, idet hun bøjede sig ned over ham, "der var noget, jeg ville bede dig om; men papa var hele tiden i vejen. Du vil nok gøre noget for min skyld, ikke sandt, Robert?"

"Jo, naturligvis, Laura; hvad er det?"

" Jeg kan ikke lide at få mine privatsager omtalt, kære. Hvis hr. Raffles Haw stiller dig nogle spørgsmål, så sig ikke noget til ham om Hector. Det vil du ikke, Robert, for din lille søsters skyld?"

"Nej, når du ikke ønsker det."

"Du er en rar og sød broder." hun bøjede sig ned og kyssede ham ømt. Det var noget ualmindeligt hos Laura at vise sine følelser, og broderen undrede sig halvsovende over det, til han helt faldt hen i Morpheus' arme.

6. En mærkelig gæst

Familien MacIntyre sad ved frokosten om formiddagen efter Raffles Haws første besøg, da de overraskedes ved at høre larm og summen af en mængde menneskerøster i landsbyen. Nærmere og nærmere kom tumulten, og så pludselig sås to sparkende og stejlende heste på den anden side af havegærdet. To mænd hagede sig fast ved hestens tøjler, mens en tredje kom farende hen ad den krogede grusvej. Før familien MacIntyre kunne gøre sig situationen klar, styrtede deres pige, Mary, ind i dagligstuen med rædsel malet i sit trinde fregnede ansigt og råbte:

"Deres tiger er kommet, frøken!"

"Men Gud dog!" udbrød Robert, idet han fo'r til døren med den halvfyldte tekop i hånden. "Det er dog alt for galt. Her er et jernbur på en trolje med en stor, fyrig tiger i, og hele landsbyen bagefter med munden på vid gab."

"Gal som en tyrk!" råbte gamle MacIntyre. "Jeg kunne se det i hans øjne. Han har anvendt penge nok på denne tiger til at etablere mig i forretning. Hvem har nogensinde hørt mage? Sig til kusken om at køre den til politistationen."

"Nej, nej dog, papa!" sagde Laura, idet hun rejste sig og kastede et sjal over sine skuldre. Hendes øjne strålede, kinderne blussede, og hun førte sig som en triumferende dronning.

Roberts opmærksomhed bortledtes fra deres mærkelige gæst, mens han stirrede på sin smukke søster.

"Hr. Raffles Haw har gjort dette af ren venlighed mod mig," sagde hun og fo'r hen til døren. "Jeg betragter det som en stor

opmærksomhed af ham. Jeg må ud at se på den."

"Vi har ondt ved at holde på hestene," sagde kusken, der nu viste sig i døren.

"Lad os alle gå ud sammen," foreslog Robert.

De gik ud til havegærdet og kiggede over, mens hele landsbyen fra skolebørnene til de gamle, gråhårede fra alderdomshjemmene samlede sig rundt om i stum forbavselse. Tigeren, en lang, smidig, giftigt udseende skabning med et par funklende, grønne øjne, valsede rundt i det lille bur, piskede dets sider med halen og gned sin side mod jernstængerne.

"Hvad er Deres ordre?" spurgte Robert kusken.

"Dyret er kommet med ekstratoget fra Liverpool, sir, og toget holder ved Tamfield parat til at føre det tilbage. Hvis det havde været en kongelig person, kunne jernbanefolkene ikke have vist større ærbødighed. Vi skal køre tigeren tilbage til stationen, når De er færdig med den. Det har været et drøjt stykke arbejde, sir, for vore arme er næsten rykket helt af led ved at holde på hestene."

"Hvilken sød og kær skabning!" udbrød Laura. "Hvor den er glat og yndefuld! Jeg kan ikke forstå, at folk kan være bange for noget så smukt."

"Undskyld, frøken," sagde kusken, "han havde sin pote ude mellem stængerne ved stationen, og hvis jeg ikke havde trukket min kammerat Bill tilbage, var det gået ham galt. Det var lige på nippet, siger jeg Dem."

"Jeg har aldrig set noget mere henrivende," vedblev Laura uden at tage sig af kuskens bemærkning. "Det har været mig en stor fornøjelse at se den, og jeg håber, du vil sige hr. Haw dette, Robert, hvis du ser ham."

"Hestene er meget urolige," sagde hendes broder. "Hvis du har set nok på den, Laura, er det vist bedst at lade dem gå."

Hun bukkede på den majestætiske måde, hun så nylig havde antaget. Robert råbte ordren, kusken sprang op, hans fæller lod hestene gå, og bort rullede vognen og troljen.

"Er det ikke forunderligt, hvad penge kan udrette?" bemærkede Laura, idet de bankede sneen af skoene ved indgangsdøren. "Der synes ikke at være noget ønske, som hr. Haw ikke straks kan tilfredsstille."

"Intet ønske fra dig, mener du," sagde hendes fader. "En anden sag er det, hvis det var en rynket gammel mand, der har slidt sig op ved at arbejde for sine børn. En tydeligere bejlen har jeg aldrig set."

"Hvor kan du være så grov, papa?" udbrød Laura; men hun smilede, og øjnene strålede, som om bemærkningen ikke ganske havde mishaget hende.

"Vær dog for Guds skyld forsigtig, Laura!" udbrød Robert. "Du ved, hvordan det står til. Raffles Haw er ikke en mand, man skal drive løjer med."

"Kære, gamle dreng!" sagde Laura og lagde hånden på hans skulder. "Hvad kender du til den slags ting? Alt, hvad du har at gøre, er at fortsætte med din maling og huske det løfte, du gav mig forleden aften."

"Hvad var det for et løfte?" spurgte gamle MacIntyre mistænksom.

"Bryd dig bare ikke om det, papa. Men hvis du glemmer det, Robert, tilgiver jeg dig det aldrig i livet."

7. Hvad rigdom kan udvirke

Man kan let forstå, at efterhånden som ugerne gik, spredte rygterne om den mystiske ejer af det nye herresæde sig viden om på hele egnen. Der fortaltes de utroligste historier om hans eventyrlige rigdom, besynderlige indfald og mærkelige levevis. Hans navn gik fra mund til mund, og der blev gjort de tusinde forsøg på at finde ud af, hvem og hvad han var. Men trods alle anstrengelser blev nyhedskræmmerne ikke i stand til at opdage det mindste spor af hans fortid eller gisne noget tilforladeligt om hemmeligheden ved hans rigdom.

Selvfølgelig gættedes der nok, for der gik næppe en dag, uden at der kom et nyt eksempel på hans hjertes godhed og hans ubegrænsede midler. Gennem præsten, Robert og andre havde han fået en hel del at vide om forholdene i sognet, og mangen en gang havde en hårdt kæmpende mand, der af en eller anden grund var fortvivlelsen nær, en morgenstund modtaget et brev tillige med en sum, der væltede alle sorger fra hans hjerte. En dag blev et varmt sæt tøj og et par solide støvler uddelt til hver af de gamle i alderdomshjemmet. En anden dag fik den blege landsbylærer, der i en årrække for en ringe løn havde kæmpet mod ungdommens dorskhed, tilsendt en rundrejsebillet til en tur gennem det sydlige Europa med hotel-kuponer osv. Landmanden John Hackett, der i en årrække var blevet hjemsøgt af allehånde uheld og nu befandt sig lige på fallittens rand, fik gennem den brave præst meddelelse om, at ikke blot var hans gæld betalt, men præsten overrakte ham også en ret betydelig sum til forbedring af besætning og redskaber.

Bønderne i egnen blev næsten grebet af overtroiske følelser ved at se på det store hus, når solen skinnede på de vældige drivhuse, eller måske endnu mere, når ved nattetid de glimrende elektriske blus sendte deres hvide glans gennem de talløse ruder. De forestillede sig, at her boede en eller anden mindre guddom, selv usynlig, men seende alt, ubegrænset i sin magt og sin barmhjertighed, stedse parat til at gøre vel og hjælpe. Men i enhver god gerning holdt Raffles Haw sig i baggrunden, mens præsten og Robert havde det behagelige hverv at bringe hans velgerninger til de trængende.

En gang trådte han dog frem i egen person, og det var, da han reddede det bekendte bankfirma brødrene Garraweg i Birmingham. De to brødre, Louis og Rupert, havde oparbejdet en forretning, der havde en filial i enhver lille by i fire grevskaber. Deres London-agents fallit havde pludselig bragt dem et svært tab, og da den omstændighed blev bekendt, skete der et pludseligt og farligt stormløb mod deres forretninger. Fra alle deres 40 filialer kom der indtrængende anmodninger om kontanter, mens hovedkontoret stadig var fuldt af ængstelige kunder, som forlangte beløbene, der stod på deres bankbøger. Udholdende stod de to brødre med deres hjælpere bag deres disk, mens bud gik efter bud for at indkassere alle firmaets disponible kontanter. Hele dagen gik strømmen gennem kontoret, og da dørene kl. 4 lukkedes for den dag, var gaden udenfor helt fuld af en ventende skare, mens der næppe endnu var ét tusind pund i behold.

"Krisen er kun udsat," sagde broderen Rupert fortvivlet, da assistenterne havde forladt kontoret, og da de endelig kunne udglatte det konstante smil i deres ansigter.

"Disse skodder kommer aldrig ned mere," udbrød broderen Louis, og de to gav sig pludselig til at græde i hinandens arme, ikke for deres egen skyld, men for den sorg og nød, de ville komme til at påføre dem, der havde betroet sig til dem.

Men hvem tør påstå, at der ikke gives hjælp selv i den værste nød? Om aftenen fik fru Spurling et brev fra sin gamle skolekammerat, fru Louis Garraweg, som heri skildrede hele deres triste stilling. Fra præstegården gik budskabet hurtigt videre til slottet, og tidligt den næste dag gik Raffles Haw med en stor, sort taske i hånden til kassereren for den lokale afdeling af Bank of England og fik ham til at åbne sine døre udenfor kontortiden. Klokken 9 begyndte folk allerede at stimle sammen om Garrawegs forretning, da en bleg, mager mand med en spækket taske i hånden efter indtrængende anmodning blev ført ind i banklokalet.

"Det nytter ikke noget, sir," sagde den ældre broder ærbødigt, "vi kan ikke mere. Vi har kun lidt tilbage, og det ville være uretfærdigt mod de andre at betale Dem nu. Vi tør kun håbe, at ingen anden end os selv skal lide tab, når vore aktiver bliver realiseret."

"Jeg er ikke kommet for at hæve, men for at sætte ind," sagde Raffles Haw på sin alvorlige, beskedne måde. "Jeg har i min taske 5000 hundredpundsnoter. Vil De være så venlig at indsætte dem på mit navn?"

"Men Gud dog, sir!" stammede Robert Garraweg. "Ved De da ikke, hvad der er sket? Vi kan ikke lade Dem handle i blinde; kan vi vel, Louis?"

"Nej, absolut ikke. Vi kan ikke anbefale vor bank for tiden, sir; for folk har fået mistillid til os, og vi aner ikke, hvordan det vil

ende."

"Nå, nå!" sagde Raffles Haw, "hvis dette ikke slår til, så lad mig det vide, og jeg skal føje lidt til. Vil De sende mig kvitteringen pr. post? Farvel, mine herrer!"

Dermed bukkede han og forsvandt, før de forbavsede brødre kunne få øjnene fra banknoterne og visitkortet, som lå foran dem. Der skete ingen større fallit i Birmingham den dag, og huset Garraweg nyder endnu den dag i dag en velfortjent anseelse.

Ved sådanne gerninger gjorde Raffles Haw sig bekendt viden om; men trods sin rundhåndethed lod han sig ikke narre. Forgæves bankede den unge, kraftige tigger på hans dør, og forgæves skildrede bønskriftsvindleren sin opdigtede nød for ham. Robert forbavsedes over, hvor skarpsindig eremitten var til at opdage, hvad der var sandt, og hvad der var usandt, når han kom til ham fra en ulykkeligt stillet familie, der bad om hjælp.

Gamle MacIntyre beklagede sig således gang efter gang forgæves til ham over sin hårde skæbne og søgte at påvise, hvor let hans faldne storhed kunne genoprejses. Raffles Haw hørte opmærksomt efter, smilede og bukkede høfligt, men viste aldrig den ringeste tilbøjelighed til at hjælpe ham.

Men hvis eremittens rigdom lokkede tiggere til fra fjern og nær, ligesom lampeskæret tiltrækker møllene, så havde den også den samme tiltrækningskraft på en anden og langt farligere klasse. Underlige, hårde ansigter sås i landsbygaden; man lagde mærke til, at skumle skikkelser ved nattetid luskede om mellem fyrreplantagerne, og fra politimyndighederne kom der advarende efterretninger om, at mistænkelige personer var

taget med toget til Tamfield. Men hvis Raffles Haw havde ret i, at rigdommens magt næsten er ubegrænset, så lå i alt fald også selvbevaringen indenfor dens område, hvad et par personer fik at føle.

"Har De lyst til at gå med op til slottet?" sagde Raffles Haw en morgen til familien i Elmdene, som han nu stod i næsten dagligt samkvem med, "jeg har noget dér, som måske kan more Dem."

De fulgte med glæde med alle tre, for ved sådanne indbydelser havde han gerne en eller anden overraskelse til dem.

"Jeg har ganske vist en tiger," sagde han til Laura, idet han førte dem ind i spisestuen, "og jeg vil nu vise Dem noget lige så farligt, skønt ikke nær så kønt."

I den ene ende af værelset var der ordnet en del spejle med et stort, cirkelrundt i ret vinkel med de øvrige foroven.

"Se i det øverste spejl," sagde Raffles Haw.

"Uh, hvilke gyseligt udseende mænd!" udbrød Laura. "Der er to, og jeg véd ikke, hvad for én, der ser værst ud."

"Hvad laver de dog?" spurgte Robert. "De synes at sidde på gulvet i en slags kælder."

"Meget farligt udseende personer," sagde den gamle. "Jeg råder Dem indstændigt til at sende bud efter en politibetjent."

"Det har jeg gjort, skønt de i grunden allerede er i fængsel; men jeg synes, at loven bør ske fyldest."

"Men hvem er de, og hvordan er de kommet dér?" spurgte Laura.

"Hvem de er, ved jeg ikke. De var der ikke i aftes, men derimod i morges; man kan så nok gå ud fra, at de er kommet

derind i nat, især da mine folk fandt vinduet åbent. Hvad det er for en slags folk, kan man tydeligt nok læse i deres ansigter. Det er et par skønheder, ikke sandt?"

"Men jeg forstår slet ikke, hvor de er," sagde Robert og stirrede ind i spejlet. "Den ene af dem står nok nu således, at den anden kan stå på hans ryg. Han er oppe, så at lyset skinner på hans ansigt. Uh, hvilket banditansigt! Jeg kunne have lyst til at tegne det. Det ville være en udmærket studie for det maleri, 'Rædselsregimet', som jeg tænker på."

"Jeg har fanget dem i min patent-tyvefælde," sagde Haw. "De er mine første fugle; men jeg nærer ingen tvivl om, at de ikke vil blive de sidste. Jeg skal vise Dem, hvordan den arbejder. Det er noget ganske nyt. Dette gulv er nu så solidt som ethvert andet; men hver aften udløser jeg det. Det sker samtidigt ved hjælp af en central maskine for alle værelser i stueetagen. Når gulvet er løsnet, kan man gå tre eller fire skridt frem enten fra vinduet eller døren, men så drejer hele denne del sig på et hængsel og lader personen glide ned i et polstret fængsel, hvor han kan sparke omkring, til han bliver løsladt. Midt i gulvene er der en fast plads, hvor møblerne bliver anbragte om natten. Det løsnede gulv går tilbage i stilling igen, når det befris for vægten af den ubudne gæst, der må forblive, hvor han er, mens jeg til enhver tid kan kigge til ham ved hjælp af dette simple spejlapparat. Jeg tænkte, det kunne more Dem at se mine fanger, før jeg overleverer dem til politimanden, som jeg nu ser komme hen ad alléen."

"Stakkels indbrudstyve!" udbrød Laura. "Det er ikke så underligt, de ser forvirrede ud, for jeg formoder, hr. Haw, at de hverken ved, hvor de er, eller hvordan de er kommet der. Jeg er

så glad ved, at De beskytter Dem på den måde, for jeg har ofte tænkt på, at De var i stor fare."

"Har De det?" sagde han og smilede til hende. "Jeg tror nok, mit hus er vel beskyttet mod tyve. Jeg har kun ét vindue, man kan komme ind ad, det midterste af de tre i mit laboratorium. Jeg er nemlig selv noget af en nattevandrer, og når jeg går mig en tur under de klare stjerner, holder jeg af at gå ind og ud ubemærket. Den gavtyv ville imidlertid have særligt held med sig, hvis han netop skulle vælge den ene indgang af hundrede, og selv da kunne han måske træffe på faldgruber. Nu er politimanden her; men De må ikke gerne gå endnu, for jeg har endnu noget at vise frøken MacIntyre. Hvis De vil gå ind i billardstuen, skal jeg være hos Dem om et øjeblik."

8. Billionærens planer

Laura tilbragte denne formiddag og mange til både før eller senere på det nye herresæde med at undersøge kostbarhederne i museet eller tage på udflugter fra rygeværelset ud i den lange række af yppige drivhuse. Haw fulgte alvorlig med hende, når hun flagrede fra én ting til en anden lig en sommerfugl mellem blomster, idet han betragtede hende fra sin øjenkrog og fandt en stille glæde i hendes fornøjelser. Den eneste fryd, hans kostbare ejendele nogensinde havde bragt ham, var den, som kommer af at glæde andre.

Ved den tid var hans opmærksomheder mod Laura MacIntyre blevet så tydelige, at man næppe kunne tage fejl af dem. Han oplivedes synligt i hendes nærværelse og blev aldrig træt af at finde glæder og overraskelser til hende. Hver morgen, før familien MacIntyre kom på benene, bragte en tjener en stor buket sjældne og smukke blomster for at oplive deres frokostbord. Hendes ringeste ønske blev straks tilfredsstillet, hvis penge eller opfindsomhed kunne gøre det. Så længe frosten varede, blev en lille å dæmmet op og ført over på to enge, blot for at hun kunne have en skøjteløberplads. Da det blev tøvejr, kom hver dag en berider med en smuk, lille hoppe for det tilfælde, at frøken MacIntyre skulle ønske at ride. Alting tydede på, at hun havde erobret ejeren af det ny herresæde.

Hun på sin side spillede sin rolle beundringsværdigt. Med kvindelig smidighed føjede hun sig efter hans luner og så på tingene med hans øjne. Hendes stadige konversation drejede sig om friboliger og folkebiblioteker, om velgørenhed og sociale

reformer. Han havde aldrig en plan, uden at hun kunne tilføje noget nyt, der gjorde den mere fuldkommen.

Haw forekom det, at han endelig havde truffet en karakter, der var nær beslægtet med hans egen. Her havde han fundet en hjælper, der ikke blot kunne følge ham, men endog vejlede ham på den vej, han havde valgt.

Hverken Robert eller faderen kunne undgå at se, hvad der gik for sig; men for denne kunne intet være behageligere end et familiebånd, der knyttede ham, om end indirekte, til en mand med en uhyre stor formue.

Også Robert var blevet blændet af guldet; det var så morsomt at disponere over al den rigdom, selv om det kun var som rådgiver. Hvorfor skulle han sige eller foretage sig noget, der muligvis kunne forstyrre deres nuværende lykke? Det var noget, der angik hans søster, ikke ham, og hvad Hector Spurling angik, så måtte han som så mange andre mænd finde sig i sin skæbne. Det var ubetinget klogest ikke at tage parti.

Men for Robert blev arbejdet og hans omgivelser mere og mere pinagtige. Hans interesse for kunsten var blevet mere afstumpet efter hans bekendtskab med Raffles Haw. Det syntes ham så hårdt at skulle slide og slæbe for en ringe sum, når man kunne få de fornødne penge ved blot at anmode om dem. Ganske vist havde han aldrig anmodet om nogen; men der gik betydelige summer igennem hans hænder til trængende mennesker, og hvis han selv kom i trang, ville den ny ven sikkert ikke nægte ham bistand. Således forblev de romerske galejer stadig mat skitserede på det store lærred, mens Robert tilbragte sine dage i det rige bibliotek på slottet eller med at vandre omkring på landet og høre på veklager, for senere at vende

tilbage som en frelsende engel med Raffles Haws hjælp til de ulykkelige. Det var netop et liv, der stemte med hans svage, bløde karakter.

Robert havde lagt mærke til, at millionæren af og til fik anfald af melankoli, og han havde ofte tænkt på, at de vældige summer, han forbrugte, måske havde gjort et betydelig indhug i hans kapital, og han nærede bekymring for fremtiden. Hans åndsfraværende væsen, den rynkede pande og det foroverbøjede hoved vidnede alt sammen om, at han tyngedes af sorg, og kun Lauras nærværelse kunne oplive ham. I fem timer daglig begravede han sig i sit laboratorium; men hverken tjenestefolkene eller Laura eller Robert fik nogensinde lov at sætte foden indenfor denne afsondrede bygning. Dag efter dag forsvandt han i den for nogle timer efter at vende tilbage bleg og træt, mens maskineriets snurren og røgen fra den høje skorsten viste, hvor tydelige de arbejder var, som han foretog sig alene.

"Kan jeg ikke hjælpe Dem på nogen måde?" spurgte Robert, mens de sad sammen efter frokosten i rygeværelset. "Jeg er vis på, at De overanstrenger Dem. Jeg ville så gerne hjælpe Dem; jeg kender lidt til kemi."

"Gør De virkelig?" sagde Raffles Haw. "Det vidste jeg ikke af; det er meget sjældent, at kunstneriske og videnskabelige evner er forenede."

"Jeg tør heller ikke påstå, at nogen af dem er særlig udviklet. Men jeg har taget undervisning og i to år arbejdet i Josiah Masons laboratorium."

"Det glæder mig at høre det," sagde Haw med eftertryk. "Det kan blive af stor betydning for os. Det er meget muligt – ja,

næsten sikkert – at jeg skal benytte mig af Deres tilbud om hjælp og lære Dem noget af min kemiske metode, der er ikke så lidt forskellig fra den ortodokse skoles. Tiden er imidlertid næppe moden for det endnu. Hvad er der, Jones?"

"Et brev, sir."

Tjeneren rakte ham det på en sølvbakke. Haw åbnede det og gennemløb det hurtigt.

"Se, se! Det er fra lady Morsley, som indbyder mig til overdommerens bal. Det er meget venligt af dem; men jeg kan desværre ikke komme. Meget vel, Jones; jeg skal skrive. Ved De af, Robert, at jeg ofte er meget ulykkelig?"

Han nævnte nu ofte den unge kunstner ved hans fornavn.

"Jeg har undertiden frygtet for, De var det," sagde den anden deltagende. "Men hvor det dog lyder underligt, De, som er ung og rask og tilmed millionær."

"Ak. Robert." udbrød Haw. Idet han lænede sig tilbage og opsendte tykke, blå røgskyer. "De har lige ramt det ømme sted. Hvis jeg var millionær, kunne jeg måske være lykkelig; men ak, jeg er ikke millionær!"

"Men Gud dog!" gispede Robert.

Det isnede igennem ham ved tanken om, at det måske var indledningen til tilståelse af truende fallit, og at hele dette glimrende liv snart ville forsvinde i luften.

"Ikke millionær?" stammede han.

"Nej, Robert; men jeg er billionær – måske den eneste i verden. Det er grunden til, at jeg undertiden føler mig ulykkelig. Jeg burde jo sætte disse penge i cirkulation – og dog er det så vanskeligt at gøre det uden at gøre ligefrem fortræd i stedet for det modsatte. Jeg føler mit ansvar dybt. Det tynger

mig ned. Er jeg berettiget til at vedblive at leve dette rolige liv, når der er så mange millioner, som jeg kunne redde og trøste, hvis jeg blot kunne nå dem?"

Robert drog et undrende suk.

"Måske har De for alvorligt et syn på Deres ansvar," sagde han. "Enhver ved, at De har udrettet umådelig meget godt. Hvad mere kunne De ønske? Hvis De virkelig ville strække Deres godgørenhed videre, så er der organiserede hjælpeforeninger alle vegne, som ville blive glade for Deres støtte."

"Jeg har navnene på 270 af dem," svarede Haw. "De kan ved lejlighed løbe dem igennem og se, om der er andre, De vil foreslå. Jeg sender mit årlige bidrag til hver af dem, og jeg tror ikke, der kan være tale om nogen synderlig udvidelse i den retning."

"Ja, De har i sandhed gjort mere end Deres skyldighed. Jeg ville i Deres sted føre et lykkeligt liv og ikke tænke mere over den ting."

"Det kan jeg ikke," svarede Haw alvorligt. "Jeg har ikke fået denne umådelige magt blot for at leve lykkeligt. Det kan jeg ikke tro. Kan De nu ikke, Robert, finde metoder, hvorved en mand, der besidder – lad os sige *grænseløs* rigdom, kan gavne menneskeheden uden at berøve nogen selvstændigheden eller på nogen måde gøre skade?"

"Ja, når jeg rigtig tænker over det, er det virkelig et meget vanskeligt spørgsmål," sagde Robert.

"Nu vil jeg henstille nogle få planer til Deres overvejelse, og De kan sige mig Deres mening om dem. Hvis nu en sådan mand købte nogle kvadratmile jord her i Staffordshire og

byggede en køn by med hyggelige, små huse med fire værelsers lejligheder, med butikker osv., men ingen værtshuse. Sæt nu, at han tilbød et hus gratis til alle hjemløse folk, alle vagabonder, havarerede eller arbejdsløse mennesker i hele landet. Når han så har samlet dem sammen, lad ham så sysselsætte dem under passende opsyn med et eller andet kæmpestort arbejde, som vil vare i mange år og måske være til varig gavn for menneskeheden. Giv dem en god løn, en rimelig arbejdstid og fornøjelig adspredelse. Ville man så ikke gavne både dem og menneskeheden på én gang?"

"Men hvad art af arbejde kan De tænke Dem, der kunne sysselsætte et så vældigt antal folk i så lang tid og så dog ikke konkurrere med nogen eksisterende virksomhed? At gøre dette, ville simpelthen betyde flytning af nøden fra én klasse til en anden."

"Akkurat. Jeg ville ikke konkurrere med nogen. Hvad jeg har tænkt på, er at føre en akse gennem jorden og derved komme i hurtig forbindelse med vore antipoder. Når man var kommet et vist stykke ned – hvor langt er et interessant matematisk problem – ville tyngdecentret være underneden, forudsat at boringen ikke rettedes lige mod midtpunktet, og man kunne så lave tunnel og lægge skinner som på overfladen."

Nu kom Robert for første gang til at tænke på, at faderen måske dog havde ret, at manden var gal. Hans store rigdom havde forskruet hans hjerne. Han nikkede, som når man føjer et barn.

"Det ville være meget morsomt," sagde han. "Jeg har imidlertid hørt, at Jordens indre er flydende, og Deres arbejdere måtte så være salamandere."

"De nyeste videnskabelige synspunkter går ikke ud på, at jorden er så hed," svarede Raffles Haw. "Ganske vist svarer temperaturen i kulminer til barometertrykket. Der findes i jorden gasarter, som kan antændes, og der findes brændbare stoffer, hvad vi kan se i vulkanerne; men hvis vi ved vore boringer traf på noget af den slags, kunne vi lade en flod eller to løbe derned."

"Det ville være temmelig uheldigt, hvis den anden ende af Deres akse kom ud under Stillehavet," sagde Robert, idet han kvalte sin tilbøjelighed til at le.

"Jeg har haft beregninger af de bedste franske, engelske og amerikanske ingeniører, og tunnelens udgangspunkt kunne nøjagtig udregnes. Jeg har agenter til at opkøbe jord, og hvis alt går vel, kan vi begynde arbejdet til efteråret. Det er én plan, som kan give gode resultater. En anden er kanalanlæg."

"Men der ville De konkurrere med jernbanen."

"De er ikke rigtig med. Jeg agter at anlægge kanaler gennem enhver landtange, hvor en sådan kan gavne handelen. Sådanne anlæg ville, når skibene ingen afgifter svarede der, uden tvivl være en meget klog måde at gavne menneskeslægten på."

"Og hvor skal disse kanaler være?" spurgte Robert.

"Jeg har her et verdenskort," svarede Haw, idet han rejste sig og tog det frem. "De ser De blå blyantsmærker. Det er dér, jeg agter at etablere forbindelser."

Mandens sindssyge blev mere og mere tydelig, og dog var der er sådan ro og sikkerhed i hans væsen, at Robert imod sin sunde fornuft virkelig tænkte over de vilde planer.

"Landtangen ved Korinth kommer man også straks til at tænke på. Det er jo kun en bagatel både i teknisk og finansiel

henseende. Derimod er en bedre nord-østersøkanal en større sag, men en sådan vil i høj grad lette samkvemmet med Tyskland og Rusland. En anden påtrængende forbedring er at forene Forth og Clyde. De ser den blå streg?"

"Ja vel."

"Og her har jeg lavet et lille rids. Der skal der dannes forbindelse mellem det Hvide Hav og den Botniske Bugt ved Uleåborg. Vi må ikke være partiske med vor godgørenhed. Vi vil søge at give de folk i Arkangelsk et bedre afløb for deres pelsværk og talg."

"Men den kanal vil fryse til."

"Ja, de 6 måneder af året; men alligevel er det dog noget. Så må vi gøre noget for østen. Det går aldrig an at forsømme østen."

"Nej, det ville sandelig være en stor skam," sagde Robert, der havde god sans for det komiske ved sagen.

Men Raffles Haw vedblev i den dybeste alvor at kradse videre på kortet med sin blå blyant.

"Her er et punkt, hvor vi kan gøre noget godt. Hvis vi skærer igennem fra Batum til Kura-floden, kunne vi åbne forbindelse med alle floderne, der løber ud i det Kaspiske Hav. Så tænker jeg endvidere, vi kunne prøve en lille gennemskæring mellem Beirut og det øvrige løb af Eufrat-floden, hvilket ville føre os ind i den Persiske Havbugt. Nu har jeg nævnt et par stykker af de mere nødvendige kanaler, som ville knytte menneskeheden nøjere sammen."

"Deres planer er visselig storslåede," sagde Robert, tvivlrådig om han skulle le eller føle sig rædselsslagen. "De vil ophøre at

være et menneske og blive en af naturens mægtige kræfter, der omskaber og forbedrer."

"Det er netop den opfattelse, jeg har af mig selv. Det er grunden til, at jeg så stærkt føler mit ansvar."

"Men når De har udrettet alt dette, så vil De da sikkert slå Dem til ro."

"Nej, aldeles ikke. Jeg ville gerne udrette noget, så jeg kan få mit navn indskrevet i mit lands årbøger; men det må helst være efter min død. Jeg har derfor testamenteret det meste af min formue til opvarmning af jordbunden her til lands. De har uden tvivl læst om den storartede frugtbarhed, man har opnået ved at føre ledninger med varmt vand gennem jorden. Afgrøden er blevet tre eller fire gange så stor. Jeg ønsker nu forsøget gjort efter en større målestok. Øen Man kan passende anvendes til pumpe- og opvarmningssted. Hovedledningerne skal føres til England, Skotland og Irland, hvor der så spredes et tæt rørnet to fod dybt over hele landet. En afstand på én alen mellem rørene er tilstrækkelig."

"Jeg er bange for," indskød Robert, "at det vand, der forlod øen Man i hed tilstand, undervejs ville miste en hel del af sin varme."

"Det kan man let råde bod på. Med få miles afstand kan der indrettes et fyr til at holde temperaturen ved lige. Men lad os nu ikke tale mere om mine fremtidsplaner for denne gang. Hvor dejligt solen skinner, og hvor landskabet ser smukt ud! Verden er meget skøn, og jeg kunne ønske at efterlade den lykkeligere, end jeg forefandt den. Lad os spadsere ud sammen, og De kan undervejs fortælle mig, om De kender noget nyt sted, hvor jeg kan hjælpe."

9. Et frieri

Hvor meget godt, der nu end udrettedes med Raffles Haws rigdom, så kunne der ikke være tvivl om, at der var tilfælde, hvor den gjorde skade. Den blotte betragtning deraf havde på mange en skadelig indflydelse. Dette var f.eks. tilfældet med den gamle geværfabrikant. Fra at være en blot vranten og begærlig mand var han nu blevet bitter og ondskabsfuld. Ved uge efter uge at se rigdommens strøm flyde gennem sin bolig uden selv at få den mindste dråbe, blev han mere grådig og hadefuld. Han talte mindre om sin egen uheldige skæbne; men han grublede mere og kunne i timevis stå på Tamfield-højen og se ned på paladset nedenfor, ligesom en vansmægtende ørkenrejsende, der betragter en luftspejling.

Også han havde holdt sine øjne åbne, til han i visse retninger vidste bedre besked end både sønnen og datteren.

"Du ved formodentlig endnu ikke, hvor din ven får sine penge fra?" sagde han til Robert en morgen, da de fulgtes ad gennem landsbyen.

"Nej, fader, jeg gør ikke. Jeg ved kun, at han anvender dem meget godt."

"Meget godt; meget godt!" snerrede den gamle. "Han har hjulpet hver dagdriver, sjover og uduelig vagabond viden om; men han vil ikke, selv mod den bedste sikkerhed, forstrække en hæderlig forretningsmand med et par skilling til at kæmpe mod ulykken."

"Kære fader, jeg kan virkelig ikke diskutere med dig om det," sagde Robert. "Jeg har allerede mere end én gang sagt dig, hvad

jeg mener. Det er hr. Haws opgave at hjælpe dem, der er i nød. Os betragter han som sine ligemænd og ville ikke vove at behandle os, som om vi ikke kunne hjælpe os selv. Det ville være en ydmygelse for os at modtage hans penge."

"Pyt! Desuden drejer det sig kun om et lån, og sådanne er meget almindelige mellem forretningsfolk. Hvor kan du sige den slags nonsens, Robert?"

Skønt det var tidligt på formiddagen, kunne sønnen af hans irritable væsen se, at den gamle mand havde sviret. Det var i den senere tid blevet en vanesag, og han var nu sjældent helt ædru.

"Hr. Raffles Haw kan bedst dømme om dette," sagde Robert koldt. "Når han selv tjener sine penge, har han også ret til at give dem ud, som han har lyst."

"Og hvordan tjener han dem? Det ved du ikke, Robert. Du véd ikke, om du ikke støtter en forbrydelse, når du hjælper ham med at bortødsle de mange penge. Jeg tør nok sige, at så mange penge har aldrig været tjent på en ærlig måde. Jeg kan også fortælle dig, at guldklumper ikke er mere for den mand, end kulstykker for mineejerne derovre. Han kunne bygge sit hus af guld, om han lystede."

"Jeg ved, at han er meget rig, fader. Men jeg tror, at hans fantasi undertiden løber af med ham. Jeg har hørt ham tale om planer, som den rigeste mand på jorden umuligt kunne gennemføre."

"Tag ikke fejl, søn. Din gamle fader er ikke helt tosset, selv om han kun er en hæderlig, nedbrudt købmand." Hermed tilkastede han sønnen et meget ubehageligt sideblik. "Jeg kan lugte, hvor der er penge, ser du, og den mand har dem i

bunkevis. Det er min mening, at han er den rigeste mand i verden, skønt jeg ikke kan garantere for, hvordan han kom til sin velstand. Jeg er ikke blind, Robert. Har du set hans ugentlige vogn?"

"Den ugentlige vogn?"

"Ja, Robert. Du kan se den komme hver lørdag formiddag. Men se, der kommer den jo lige ved omdrejningen."

Robert så ganske rigtigt en stor, tung vogn, trukket af et par vældige heste, komme hen ad vejen, der førte til det ny herresæde. Af den langsomme fart lod det til, at læsset var meget tungt at trække.

"Vent kun her lidt," sagde gamle MacIntyre og holdt sønnen i ærmet. "Vent og se den passere forbi. Så skal vi se, hvad der bliver af den."

De blev stående ved siden af vejen til den kom hen til dem. Vognen var dækket af svære presenninger foroven og på siderne; men bagpå kunne man se et glimt af dens indhold, der, så vidt Robert kunne se, bestod af pakker af samme form, hver ca. 2 fod lang og 6 tommer høj, systematisk ordnede ovenpå hinanden. Om hver pakke var der et lag groft sækkelærred.

"Hvad mener du om den?" spurgte gamle MacIntyre triumferende, idet vognen knirkede forbi.

"Hvad har du fået ud af det, fader?"

"Jeg har betragtet den, Robert, hver lørdag, og jeg har fundet lejlighed til at kigge lidt dybere i den. Du husker nok den dag, da elmetræet blæste om og spærrede vejen, til man kunne få det savet itu. Det var en lørdag, og vognen kunne ikke komme frem. Jeg var til stede, Robert, og benyttede lejligheden. Jeg gik hen bag vognen og lagde mine hænder på en af pakkerne. De

ser små ud, ikke sandt; men der vil behøves en stærk mand til at løfte en af dem. De er både tunge og hårde som metal. Jeg er vis på, Robert, at den vogn er belæsset med guld."

"Guld?"

"Med svære guldbarrer, Robert. Men kom ind i plantagen, og vi skal se, hvad der bliver af den."

De fulgte efter vognen forbi portnerboligen og vandrede så videre mellem fyrretræerne, til de nåede et sted, hvorfra der var fri udsigt. Vognen havde gjort holdt ved døren til udbygningen med den høje skorsten. En mængde staldkarle og tjenere kom for at læsse af og bære pakkerne ind. Det var første gang, Robert nogensinde havde set andre end husherren gå ind i laboratoriet. Nu var han imidlertid ikke til at se noget steds, og i løbet af en halv time var vognen tømt og kørte rask bort igen.

"Jeg forstår det ikke, fader," sagde Robert tankefuld, idet de fortsatte deres gang. "Forudsat, at din formodning er rigtig, hvem ville så sende ham sådanne masser af guld, og hvor kunne det komme fra?"

"Ha, ha, så må du alligevel spørge den gamle!" lo hans ledsager. "Jeg gennemskuer tydeligt hele spillet. Der er to om det, ser du. Den anden mand skaffer guldet, lige meget hvordan; men lad os håbe på en ærlig måde. Lad os f.eks. tænke os, at de har fundet en vidunderlig mine, hvor de kan skovle guldet op som ler fra en grube. Nuvel, så sender han det videre til Raffles Haw, der har retorter og kemikalier til at rense det og gøre det skikket til salg. Det er min opfattelse, Robert. Mener du så ikke, den gamle mand har truffet det rigtige, hvad?"

"Men hvis dette passede, fader, måtte guldet gå tilbage igen."

"Det gør det da også, Robert, men kun lidt ad gangen. Ha, ha, ha! Jeg har holdt mine øjne åbne, ser du. Hver aften går det bort i en lille vogn og bliver sendt til London kl. 7:40. Ikke i barrer så, men nedpakket i jernbeslåede kister. Jeg har set dem, søn, og de har haft denne hånd på sig."

"Ja, måske har du ret," sagde den unge mand tankefuldt; "det er muligt, du har ret."

Mens fader og søn således spionerede i Raffles Haws hemmeligheder, havde denne begivet sig til Elmdene, hvor Laura sad og læste avisen ved lampens lys.

"Jeg er så ked af det," sagde hun, idet hun lagde avisen fra sig og sprang op, "de er alle sammen ude undtagen mig. Men jeg er vis på, de bliver ikke længe borte. Jeg venter Robert hvert øjeblik."

"Jeg ville helst tale med Dem alene," svarede Raffles Haw roligt. "Sid ned, for jeg ville gerne tale lidt med Dem."

Laura tog atter plads med rødme på kinderne og hurtigere åndedrag. Hun vendte ansigtet helt og så ind i kaminilden.

"Erindrer De den første gang, vi mødtes, frøken MacIntyre?" spurgte Raffles Haw, idet han betragtede hendes mørke hår og den fint formede elfenbenshals.

"Lige så godt, som om det var i går," svarede hun med sin blide, melodiske røst.

"Så husker De vel også de ord, jeg sagde, da vi skiltes. Det var meget tåbeligt sagt af mig. Jeg beklager, hvis jeg forskrækkede Dem; men jeg har levet ensomt så længe og har derfor fået den dårlige vane at tænke højt. Deres røst, Deres ansigt, Deres væsen svarede så nøjagtigt til mit ideal af en kvinde, at jeg ikke

kunne lade være med at tænke på, om jeg ville formå at vinde en sådan kvindes kærlighed, hvis jeg var fattig."

"Deres gode mening er mig meget kær, hr. Raffles Haw," sagde Laura. "Jeg forsikrer Dem, at jeg aldeles ikke blev forskrækket, og at der ingen grund er til at gøre undskyldning for, hvad der i virkeligheden var en kompliment."

"Siden da har jeg erfaret," fortsatte han, "at alt, hvad jeg læste i Deres ansigt, var sandt, at Deres sjæl virkelig er fuld af de ædleste og elskeligste egenskaber, som menneskenaturen kan opnå. De ved, jeg er en formuende mand; men jeg ønsker, at De ser bort fra det. Tror De, at De, efter hvad De kender til min karakter, kunne blive lykkelig som min hustru, Laura?"

Hun svarede intet, men blev siddende med hovedet vendt bort og de funklende øjne fæstede på kaminilden. Den ene lille fod trampede uroligt på gulvtæppet.

"Det er kun rimeligt, at De kender lidt nærmere til mig, før De bestemmer Dem. Der er imidlertid kun lidet at erfare. Jeg har ingen forældre, og, så vidt jeg ved, slet ingen slægtninge på Jorden. Min fader var en hæderlig læge på landet i Wales, og han lod mig uddanne til sit kald. Før jeg havde fået min embedseksamen, døde han imidlertid og efterlod mig en lille pension. Jeg havde fattet stor interesse for kemi og elektricitet, og i stedet for at fortsætte mine medicinske studier, ofrede jeg mig fuldstændig for mine interesser og byggede mig et laboratorium, hvor jeg kunne fortsætte mine undersøgelser. Omkring ved den tid var jeg kommet i besiddelse af en meget stor sum penge, så stor, at jeg følte, der hvilede et umådeligt ansvar på mig ved den brug, jeg gjorde af dem. Efter nogen overvejelse besluttede jeg at bygge et stort hus i en rolig del af

landet, men ikke for langt fra et stort centrum. Der kunne jeg være i berøring med verden og dog finde tid og ro til at modne de planer, jeg havde i hovedet. Jeg valgte altså Tamfield. Alt, hvad der nu er tilbage, er at gennemføre mine planer og søge at lette verden for noget af den nød og uret, der tynger på den. Jeg spørger atter, Laura, vil De knytte Deres skæbne til min og hjælpe mig i det livsværk, jeg har for?"

Laura så op på hans slanke skikkelse, det blege ansigt og de skarpe og dog milde øjne. Mens hun betragtede ham, syntes der at danne sig ved siden af ham en slags skyggebillede af Hector Spurling, hans mandige ansigtstræk, det bestemte udtryk om munden og de frimodige øjne. Hun kom til at tænke på, hvorledes han i deres ulykkestid havde stået trofast ved deres side og havde elsket den ubemidlede pige lige så inderligt, som den formentlige arving til en formue. Også den sidste omfavnelse i døren vendte tilbage i hendes erindring, og hun følte hans varme læber mod sine.

"De viser mig en stor ære, hr. Haw," stammede hun; "men dette er så pludseligt. Jeg har ikke fået tid til at tænke over det. Jeg ved ikke, hvad jeg skal svare."

"Overil Dem endelig ikke," udbrød han alvorligt. "Jeg beder Dem tænke vel over det. Jeg vil komme tilbage efter svar. Hvornår skal jeg komme? I aften?"

"Ja, kom i aften."

"Så farvel! Vær forvisset om, at jeg agter Dem højere for Deres betænkelighed. Jeg vil leve i håbet."

Han førte hendes hånd til sine læber og overlod hende til hendes egne tanker.

Hvordan disse tanker var, forblev ikke længe tvivlsomt. Dunklere og dunklere blev synet af den fjerne sømands ansigt, klarere og klarere billedet af det vældige palads, dronningemagten, diamanterne, guldet, den glimrende fremtid. Det lå alt sammen for hendes fødder og ventede kun på at blive samlet op. Hvordan kunne hun dog et eneste øjeblik betænke sig? Hun rejste sig op, gik over til sit skrivebord og fremtog et ark papir og en konvolut. Denne adresserede hun til marineløjtnant Spurling, orlogsskibet *Active*, Gibraltar. Brevet voldte hende lidt besvær; men omsider fik hun det affattet efter sit ønske.

Det lød således:

"Kære Hector!

Jeg er vis på, at Deres fader aldrig rigtig har billiget vor forlovelse, ellers ville han ikke have lagt hindringer i vejen for vort ægteskab. Jeg føler mig ligeledes overbevist om, at det siden min stakkels faders ulykke kun er Deres personlige æres- og pligtfølelse, som har holdt Dem trofast mod mig, og at det ville have været langt bedre, hvis De aldrig havde set mig. Jeg kan ikke udholde, Hector, at De for min skyld skulle skade Deres fremtid, og har derfor efter moden overvejelse besluttet fremtidig i alle henseender at fri Dem fra vor barnlige forlovelse. Det er meget muligt, at De nu vil betragte dette skridt som meget uvenligt af mig; men jeg er vis på, at De senere hen i livet, når De bliver admiral og en berømt mand, vil indrømme, at jeg har handlet rigtigt ved at forhindre Dem i at gøre et uheldigt skridt på Deres tidlige løbebane. For mit vedkommende har jeg besluttet, hvad enten jeg gifter mig

eller ikke, at vie resten af mit liv til at forsøge at gøre godt og efterlade verden lykkeligere, end jeg har forefundet den.

Deres fader har det godt. Han gav os en udmærket prædiken i søndags.

Jeg vedlægger den banknote, som De bad mig om at gemme for Dem. Farvel for bestandig, kære Hector, og tro mig, når jeg siger, at jeg altid bliver Deres veninde,

Laura S. MacIntyre."

Aldrig så snart havde hun gjort brevet færdigt, før hendes fader og Robert kom.

Hun lukkede døren efter dem og bukkede let, idet hun sagde:

"Jeg venter mine slægtninges lykønskning. Raffles Haw har været her og anmodet mig om at blive hans hustru."

"Nej, virkelig!" udbrød den gamle mand. "Og du sagde –"

"Han vil komme igen."

"Og du vil sige –"

"Jeg vil sige ja."

"Du har altid været en god pige, Laura," sagde den gamle MacIntyre, idet han rejste sig på tåspidserne for at kysse hende.

"Men Laura, Laura; hvad så med Hector?" spurgte Robert mildt bebrejdende.

"Jeg har skrevet til ham," svarede søsteren ligegyldigt. "Vil du ikke være så venlig at bringe brevet på posthuset?"

10. Den store hemmelighed

Laura MacIntyre blev altså officielt forlovet med Raffles Haw, og gamle MacIntyre kom til at se endnu mere grisk ud, da han følte sig et trin nærmere ved rigdomskilden, mens Robert tænkte mindre end nogensinde på arbejde og lod det store lærred stå urørt og samle støv på staffeliet. Haw gav Laura en forlovelsesring af gammelt guld med en stor, funklende diamant i. Sagen var dog ikke anledning til megen sladder, for det var Haws ønske, at det hele skulle gå noget stille af. Han tilbragte næsten alle sine aftener i Elmdene, hvor han og Laura lavede de mest kæmpemæssige planer til fremtidig godgørenhed. Med et kort bredt ud på bordet foran sig lagde disse to unge mennesker planer til at hjælpe og reformere den hele klode.

"Det pigebarn taler, som om hun var født til millioner," sagde gamle MacIntyre til sin søn. "Men når hun først bliver gift, vil hun vist ikke være så rask til at smide sine penge ud til enhver tåbelig plan, hendes mand kan finde på."

"Laura har forandret sig meget," svarede Robert. "Hendes tankegang er blevet langt mere alvorlig."

"Ja, vent bare lidt," sagde faderen leende. "Laura er en god pige; hun ved nok, hvad hun har med at gøre. Hun vil ikke lade sin gamle fader gå til grunde, når hun kan forhindre det. Det var jo også nydeligt," tilføjede han bittert; "her er min datter på vej til at gifte sig med en mand, der ikke regner guld for mere, end jeg i sin tid regnede jern, og her går min søn omkring med lige så mange penge, han ønsker, for at hjælpe enhver umulig

stymper i Staffordshire; men her må deres fader, der sørgede for dem og opdrog dem, ofte gå uden så mange penge, at han kan købe en flaske cognac. Jeg gad nok vide, hvad jeres stakkels moder ville have sagt til det."

"Du behøver jo bare at forlange, hvad du har behov for."

"Ja, som om jeg var et fem års barn. Men jeg vil have min ret, Robert, enten på den ene eller den anden måde. Så er der endnu én ting: Hvis jeg skal være den mands svigerfader, så vil jeg først have noget at vide om ham og hans penge. Nok er vi fattige; men vi er ærlige. Jeg vil op til slottet nu og have besked."

Han greb sin hat og stok og gik hen til døren.

"Nej, nej, fader," udbrød Robert og greb ham ved ærmet. "Det må du hellere lade være med. Hr. Haw er en meget ærekær mand og kan let blive stødt. Bliv hellere derfra."

"Jeg vil ikke blive ved med at vente," snerrede den gamle, som havde drukket tæt, "nu skal det være slut."

Han trak i sit ærme for at frigøre sig for sønnens tag.

"I det mindste skal du ikke gå, uden at Laura får det at vide. Jeg vil kalde hende ned, for at vi kan høre hendes mening."

"Nej, jeg holder ikke af scener," sagde MacIntyre mut og holdt op med at rykke.

Han var bange for datteren, og den blotte omtale af hende var nok til at holde ham tilbage.

"Desuden," sagde Robert, "nærer jeg ikke den ringeste tvivl om, at Raffles Haw selv vil indse nødvendigheden af at give os nogen forklaring, før sagen kommer videre. Han må forstå, at vi nu har et vist krav på at blive hans fortrolige."

Han havde næppe talt færdig, før der blev banket på døren, og den mand, de havde talt om, kom ind.

"God morgen, hr. MacIntyre," sagde han. "Har De noget imod, Robert, at gå en tur med mig hjem? Jeg ønsker at have en lille forretnings-sludder med Dem."

Han så alvorligt ud som en mand, der udfører noget, han har vel overvejet.

De fulgtes ad, næsten uden at mæle et ord til hinanden. Raffles Haw gik hensunken i sine egne tanker. Robert følte sig nervøs og forventningsfuld, for han vidste, at der skulle ske noget vigtigt. Vinteren var næsten gået nu, og de første unge skud begyndte at titte frem. Sneen var borte; men landskabet så tristere og uhyggeligere ud, da det helt dækkedes af tågen fra de fugtige, opvarmede enge.

"Må jeg spørge, Robert," sagde Raffles Haw pludselig, idet de spadserede hen ad alléen, "er Deres store, romerske maleri sendt ind til London?"

"Jeg er ikke færdig med det endnu."

"Men jeg ved jo, at De arbejder hurtigt. De må snart være til ende med det."

"Nej, jeg er bange for, det ikke er skredet meget frem, siden De så det. For det første har lyset ikke været rigtig godt."

Raffles Haw sagde intet; men der gik et smerteligt udtryk over hans ansigt. Da de nåede huset, førte han an gennem museet. To store metalkasser lå på gulvet.

"Jeg har der en lille forøgelse af min samling," bemærkede han, idet han passerede. "De kom først i aftes, og jeg har endnu ikke åbnet dem; men jeg ser af fakturaen, at der er smukke ting i dem. Vi kan ordne dem i eftermiddag, hvis De vil hjælpe mig. Lad os gå ned i rygeværelset."

Han kastede sig ned på en divan og bad Robert tage plads i en lænestol foran.

"Tænd en cigar," sagde han. "Tryk på knappen, hvis der er nogen forfriskning, De ønsker. Nu, min kære Robert, vil De nok allerførst indrømme mig, at De ofte har anset mig for gal."

Dette kom så pludseligt og var så sandt, at den unge kunstner var i tvivl om, hvad han skulle svare.

"Kære unge mand! Jeg dadler Dem ikke for det. Det er den mest naturlige ting af verden. Jeg ville have betragtet enhver som gal, der havde talt til mig, ligesom jeg har talt til Dem. Men ikke desto mindre, Robert, har jeg aldrig under vor konversation fremsat nogen plan, som det ikke stod i min magt at gennemføre. Jeg siger Dem for ramme alvor, at jeg fuldstændig råder over størrelsen af min indtægt og kan tilvejebringe en hvilken som helst sum penge."

"Jeg har allerede fået rigelige beviser på Deres umådelige rigdom," sagde Robert.

"Og De er ganske naturligt nysgerrig efter at få at vide, hvordan denne rigdom skaffes til veje. Nuvel, jeg skal sige Dem én ting: Jeg har fuldstændig rene hænder; jeg har hverken snydt eller bedraget eller udnyttet nogen, for at erhverve den. Jeg kan læse i Deres faders øjne, Robert. Jeg kan se, at han gør mig uret i den sag. Nå, måske bør jeg ikke dadle ham. Måske ville jeg i hans sted også tænke mindre velvilligt. Men af den grund giver jeg nu Dem, Robert, og ikke ham en forklaring. De har haft tillid til mig, og De har ret til, før jeg bliver medlem af Deres familie, at få at vide alt, hvad jeg kan fortælle Dem. Laura har også haft tillid til mig; men jeg ved, at hun stadig er tilfreds med at vise mig sin fulde hengivenhed."

"Jeg vil ikke trænge ind i Deres hemmeligheder, hr. Haw," sagde Robert; "men naturligvis kan jeg ikke nægte, at jeg ville blive meget glad og stolt, hvis De ville betro mig dem."

"Og det vil jeg, men ikke alle. Jeg tror ikke, at jeg nogensinde, så længe jeg lever, vil fortælle alt. Men jeg skal efterlade mig anvisninger, så at De, hvis jeg dør, kan fortsætte mit ufuldendte arbejde. Jeg skal sige Dem, hvor disse anvisninger findes. Foreløbig må De lade Dem nøje med at få at vide, hvilke resultater jeg har opnået uden at kende alt med hensyn til midlerne."

Robert satte sig til rette i sin stol og koncentrerede opmærksomheden på Raffles Haws ord, mens denne bøjede sit alvorlige ansigt frem som en mand, der kender betydningen af de ord, han siger.

"De ved allerede," bemærkede han, "at jeg har ofret en hel del arbejde og slid på studiet af kemi."

"Det har De fortalt mig."

"Jeg begyndte mine studier under en berømt engelsk kemiker, fortsatte dem under den bedste mand i Frankrig og sluttede i Tysklands berømteste laboratorium. Jeg var ikke rig; men min fader havde efterladt mig nok til at leve anstændigt, og jeg fik råd til at føre mine studier grundigt igennem.

Da jeg var vendt tilbage til England, byggede jeg mig et laboratorium ude på landet, hvor jeg kunne arbejde uden adspredelse eller forstyrrelse. Der begyndte jeg en række undersøgelser, som førte mig ind i videnskabsgrene, hvori ingen af mine tre berømte læremestre nogensinde var trængt ind.

De har sagt, Robert, at De har lidt kendskab til kemi, og De vil derfor finde det lettere at forstå, hvad jeg siger. Kemi er i stor udstrækning en empirisk videnskab, og tilfældige forsøg kan måske føre til større resultater, end man kunne opnå ved de grundigste studier eller den skarpsindigste granskning. De vigtigste kemiske opdagelser fra den første fabrikation af glas til raffinering af sukker skyldes alle en lykkelig tilfældighed, der lige så godt kunne være faldet i en ren dilettants lod som i den lærdeste videnskabsmands.

Nuvel, min egen store opdagelse skyldes en sådan tilfældighed, selv om jeg må fordre æren af at have fundet den slutningsrække, der førte til den. Jeg havde hyppigt tænkt over den virkning, som kraftige elektriske strømme har på en substans, hvorigennem de ledes et længere tidsrum. Jeg mener her ikke sådanne svage strømme, som sendes gennem en telegraftråd, men de kraftigst mulige strømme. Nuvel, jeg gjorde en række forsøg i den retning. Jeg fandt, at i flydende og sammensatte legemer havde kraften en opløsende virkning; men ved faste legemer var virkningen ganske mærkværdig. Stoffet aftog langsomt i vægt uden kendeligt at forandres i sammensætning. Jeg håber, De er med?"

"Fuldstændigt," svarede Robert stærkt interesseret.

"Jeg prøvede på adskillige stoffer, men stadig med samme resultat. En strøm på en time bevirkede altid et kendeligt tab af vægt. Min opfattelse var på det tidspunkt, at der skete en frigørelse af molekylerne som følge af den elektriske strøm, og et vist antal af disse molekyler forsvandt som usynligt støv omkring ler eller metalklumpen, der naturligvis derved blev

lettere. Denne opfattelse havde jeg fuldstændig slået fast, da et mærkeligt tilfælde fik mig til helt at skifte mening.

En lørdag aften havde jeg anbragt en stang vismut i en bøjle med hver ende befæstet til en elektrisk tråd for at iagttage, hvad indflydelse, strømmen ville have på den. Jeg havde i forvejen prøvet de to metalarter 1-2 timer hver for sig. Det hele var lige blevet anbragt i rette stilling, og strømmen var sluttet, da jeg modtog et telegram om, at John Stillingfleet, en ældre kemiker i London, med hvem jeg havde stået på en fortrolig fod, var farligt syg og havde udtalt et ønske om at se mig. Toget skulle afgå om tyve minutter, og jeg boede et godt stykke vej fra stationen. I en fart pakkede jeg nogle få sager i en håndkuffert, aflåsede mit laboratorium og skyndte mig til stationen.

Først da jeg nåede London, kom jeg pludselig i tanke om, at jeg havde forsømt at afbryde strømmen, og at den ville vedblive at løbe gennem vismutten, til batterierne var udtømte. Den sag syntes imidlertid af ringe vigtighed, og jeg skænkede den ikke mere nogen tanke. Jeg blev opholdt i London til om tirsdag aftenen, og først onsdag formiddag kom jeg tilbage til mit arbejde. Så snart jeg åbnede laboratoriets dør, vendte min tanke tilbage til det ufuldførte forsøg, og jeg følte mig sikker på, at mit stykke vismut var blevet opløst i dets primitive molekyler. Jeg var ganske uforberedt på, hvad der i virkeligheden var sket.

Da jeg kom hen til bordet, fandt jeg ganske rigtigt, at metalstangen var forsvundet, og bøjlen var tom. Jeg ville så til at vende mig til noget andet, da jeg opdagede, at bordet var helt overstrøet med en mængde sølvhvide pletter. Jeg huskede tydeligt, at jeg havde fuldstændig ryddet bordet, før jeg begyndte mit forsøg, så at stoffet var kommet der, siden jeg tog

af sted til London. Jeg samlede det omhyggeligt sammen i en skål og undersøgte det. Der kunne ingen tvivl være om, at det var kviksølv. Jeg havde nedbrudt skillevæggen mellem to grundstoffer.

Men denne forvandlingsproces var sandsynligvis en almindelig lov, ikke et enestående tilfælde. Når vismut kunne forvandles til kviksølv, hvad kunne så kviksølv forvandles til? Jeg ville ikke hvile, før jeg havde løst dette spørgsmål. Jeg fornyede de udtømte batterier og førte strømmen gennem skålen med kviksølv. I seksten timer sad jeg og iagttog, hvorledes metallet efterhånden syntes at størkne, blive fastere, miste sin hvide glans og antage en gul farve. Da jeg omsider tog det op med en tang, havde det mistet alle kendetegnene på kviksølv og var øjensynlig blevet et andet metal. Nogle få, simple forsøg var nok til at overbevise mig om, at dette metal var platin.

For en kemiker var der noget vist metodisk i den orden, hvori disse forvandlinger var foregåede. Måske indser De ikke dette forhold, Robert?"

"Nej."

Robert havde med den mest spændte opmærksomhed hørt på denne mærkelige forklaring.

"Så vil jeg forklare det nærmere. Vismut er det tungeste metal. Dets vægtfylde er 210. Det næste i vægt er bly: 207, og så kommer kviksølv: 200. Muligvis havde strømmen under min fraværelse forvandlet vismutten til bly og dette videre til kviksølv. Nu er platins vægtfylde 197,5, og var følgelig det næste metal, der skulle fremkomme ved den vedvarende strøm. Forstår De nu?"

"Ja."

"Og så kom jeg til den slutning, som næsten fik mit hoved til at løbe rundt. Guld er det næste i rækken. Dets anatomiske vægt er 197. Jeg forstod nu for første gang, hvorfor de gamle alkymister altid omtalte bly og kviksølv som de metaller, de særlig ventede sig noget af. Med rystende hænder bragte jeg atter trådene i stilling, og i løbet af en god times tid havde jeg foran mig en klump rødligt metal, der ved nøje prøvelse viste sig at være guld.

Nuvel, Robert, dette er en lang historie; men jeg håber, De er enig med mig i, at dens betydning retfærdiggør, at jeg går i detaljer. Da jeg følte mig sikker på, at jeg virkelig havde fabrikeret guld, delte jeg klumpen i to lige store dele. Den ene halvdel sendte jeg til en juveler, som jeg kendte lidt til, og bad ham sige mig noget om metallets kvalitet. Med den anden halvdel vedblev jeg en række forsøg og reducerede det gennem sølv, zink osv. til litium, der har den mindste vægtfylde af alle metaller."

"Og hvad blev det så til?" spurgte Robert.

"Så kom, hvad der for kemikere sandsynligvis er den mest interessante del af min opdagelse. Det blev til et gråligt, fint pulver, som ikke lod sig yderligere forvandle, hvor meget jeg end prøvede det med elektricitet. Dette pulver er moderen til alle grundstoffer, det er det stof, hvis eksistens en fremragende kemiker for kort tid siden er gået ud fra, og han har døbt det *protyl*. Jeg er opdageren af den store lov for elektrisk forvandling af metallerne, og den første til at påvise protylet, så jeg mener, Robert, at selv om mine planer i andre retninger slår fejl, så vil mit navn dog sandsynligvis overleve mig i den kemiske verden.

Der står ikke meget tilbage for mig at fortælle Dem. Jeg fik min klump tilbage fra min ven juveleren, som bekræftede min opfattelse med hensyn til dens art og kvalitet. Jeg fandt snart flere måder, hvorved processen kunne simplificeres, og særlig en modifikation af den sædvanlige elektriske strøm, hvorved virkningen blev langt kraftigere. Da jeg havde lavet en vis portion guld, solgte jeg det for en sum, der satte mig i stand til at købe bedre materialer og kraftigere batterier. På den måde udvidede jeg min virksomhed, til jeg omsider blev i stand til at bygge dette hus og skaffe mig et laboratorium, hvor jeg i langt større udstrækning kunne udføre mit arbejde. Jeg kan nu med sandhed sige, at min indtægts størrelse er ganske afhængig af mig selv."

"Det er forunderligt!" gispede Robert. "Det lyder som et eventyr. Men De må have følt Dem svært fristet til at betro denne store hemmelighed til andre."

"Jeg har naturligvis tænkt over det. Men det stod mig klart, at hvis min opfattelse blev offentliggjort, ville den umiddelbare følge blive, at de nuværende ædle metaller ville miste hele deres særlige værdi. Et andet stof, f.eks. rav eller elfenben, ville blive valgt til at lave penge af, og guld ville blive regnet for ringere end messing, da det er tungere og dog ikke så hårdt. Ingen ville have fordel af et sådant resultat. Hvis jeg nu beholdt min hemmelighed og benyttede den med visdom, kunne jeg gøre mig selv til en af menneskehedens største velgørere. Det var hovedgrundene til, at jeg fattede den beslutning, som jeg første gang har brudt nu."

"Men Deres hemmelighed hviler trygt hos mig," udbrød Robert. "Mine læber skal være forseglede, til jeg får Deres

tilladelse til at tale."

"Hvis jeg ikke vidste, at jeg kunne stole på Dem, havde jeg ikke fortalt Dem den. Men teori er én ting, min kære Robert, og praksis en ganske anden og mere interessant. Jeg har givet Dem nok i det første. Hvis De vil følge med over i laboratoriet, skal jeg give Dem lidt af det sidste."

11. En kemisk demonstration

Raffles Haw førte an gennem hovedindgangen og over gruskørevejen til den dør i laboratoriet, ved hvilket den ældre og den yngre MacIntyre havde set vognen med pakkerne holde. Da de kom indenfor døren, så Robert, at de ikke var helt inde i bygningen, men kun i et stort forværelse, ved hvis vægge var opstablede netop de genstande, der havde vakt hans og faderens nysgerrighed. Alt det mystiske var imidlertid nu borte fra dem, for skønt nogle ganske vist endnu var indsvøbte i sækkelærred, så var andre blottede og viste sig tydeligt nok at være store blystykker.

"Det er mit råmateriale," sagde Raffles Haw ligegyldigt, idet han nikkede til bunken. "Hver lørdag får jeg et vognlæs sendt, hvormed jeg hjælper mig i en uge; men vi behøver dobbelt så meget, når Laura og jeg bliver gift, og vi får vore store planer sat i værk. Jeg må passe godt på blyets kvalitet, for selvfølgelig kommer enhver urenhed igen i guldet."

En svær jerndør førte ind til det indre rum. Haw åbnede den, men ca. 5 fod længere fremme var der en mage til.

"Hele dette gulv bliver løsnet om natten," bemærkede han. "Jeg tvivler ikke på, at der går en hel del sladder hos tjenestefolkene om dette forseglede værelse, og jeg må derfor værge mig mod mulig alt for stærk nysgerrighed."

Gennem den indre dør kom de ind i laboratoriet, et højt, kalket rum med glastag. I den ene ende var der et fyr med dampkedel, hvis dumpe snurren lød gennem bygningen. Langs

siderne stod der opstillet lange rækker af vældige Leyden-flasker og ovenover dem masser af Volta-apparater.

Idet Robert kastede øjnene omkring, fik han øje på store hjul, indviklede ståltrådsnet, prøvekolber, reagensglas, Bunsen-batterier, porcelæns-isolatorer og mange andre kemiske og elektriske apparater.

"Kom herover," sagde Raffles Haw, idet han banede sig vej mellem bunker af metal, cinders, pakkasser osv. "Deres er den første fod foruden min egen, som nogensinde har betrådt dette gulv, siden arbejderne forlod det. Mine folk bringer blyet ind i forværelset, men kommer ikke videre. Fyret kan holdes og renses udefra. Jeg holder en mand alene til det. Se nu her!"

Han åbnede en dør ved den modsatte side og indbød den unge kunstner til at træde indenfor. Denne blev stående på dørtærsklen og stirrede i stum forbavselse omkring sig. Lokalet, der vel kunne være ca. 30 fod i firkant, havde både gulv og vægge af guld. Store, murstensformede barrer dækkede tæt hele gulvet, ligesom de også til begge sider dannede som en fast mur helt op til loftet. Det enkelte elektriske blus, der oplyste det ellers mørke lokale, gav et dunkelt, gult genskin fra de vældige stabler ægte metal og glinsede rødligt på det gyldne gulv.

"Dette er mit skatkammer," bemærkede ejeren. "De ser, jeg har en temmelig stor bunke for tiden. Jeg har indført mere, end jeg har udført. De vil forstå, at jeg for øjeblikket har andre og vigtigere pligter end fabrikation af guld. Her oplagrer jeg mine varer, til det passer mig at sende dem bort. Jeg plejer næsten hver nat at sende en kasse af sted til London. Til salget benytter jeg sytten bankfirmaer! Hver af dem tror at have hele min forretning og er ivrige efter at få at vide, hvorfra jeg får så store

masser af guld. De siger, det er det fineste, der kommer på markedet. Den almindelige antagelse er vistnok, at jeg er mellemmand for en ny sydafrikansk mine, der ønsker at hemmeligholde sin eksistens. Hvor meget anslår De guldet til i dette lokale? Det skulle gerne være noget værd, for det repræsenterer næsten en hel uges arbejde."

"Uden tvivl noget fabelagtigt," sagde Robert, idet han kastede et blik på de gule barrer. "Skal vi sige 150 tusinde pund?"

"Alt for lidt," afbrød Raffles Haw leende. "Lad mig se. Der er 500 barrer til hver af de tre sider; men på den fjerde er der kun 300 på grund af døren; på gulvet kan der ikke være mindre end 200, altså i alt ca. 2000 barrer. Nu vejer hver barre ca. 36 pund og er omtrent 56 pund sterling værd pr. vægtpund. De vil altså se, kære ven, at handelsværdien af dette lokales indhold med en rund sum er 4 millioner pund."

"Og kun en uges arbejde!" gispede Robert. "Det får mit hoved til at svimle."

"De vil nu kunne forstå mig, når jeg gentager, at ingen af mine store projekter vil komme til at gå i stå af mangel på penge. Kom nu med mig ind i laboratoriet og se, hvordan det går til."

I midten af arbejdslokalet var der et apparat, der lignede en vældig skrue, med to store, messinggule plader og en stor stålskrue til at bringe dem sammen. Talrige ståltråde gik til disse metalplader og var ved den anden ende fæstet til en række dynamoer. Underneden var der et glasbord, i hvis midte der fandtes en del fordybninger.

"De vil snart forstå alt dette," sagde Raffles Haw, idet han tog frakken af og iførte sig en tilrøget, snavset lærredstrøje. "Først

må vi fyre lidt op."

Han trykkede nogle gange på en stor blæsebælg, og der kom tilsvarende brøl fra fyret.

"Det kan være nok. Jo mere varme, desto større elektrisk kraft og desto hurtigere går arbejdet. Vil De give mig en håndsrækning med blyet?"

De løftede et dusin af blystykkerne op på glasbordet, og da Haw havde bragt pladerne til rette på begge sider, skruede han dem fast for at holde dem i stilling.

"I begyndelsen var det en langsom proces," bemærkede Haw; "men nu går det ganske let fra hånden."

Han tog fat i et langt glashåndtag og drejede det nedad. Der lød en skarp klikken, fulgt af en høj, knitrende lyd. Store flammetunger skød op fra de to elektriske poler, og blymassen blev omgivet af en strålekrans af gyldne gnister, der hvislede og knaldede som pistolskud. Luften opfyldtes af en ejendommelig syrelugt.

"Denne kraft er kæmpemæssig," sagde Raffles Haw, som med ur i hånd ledede processen. "Den ville øjeblikkelig reducere et organisk stof til protyl. Man må kende mekanismen nøje, for den ringeste fejltagelse kunne let blive skæbnesvanger. Se, blyet begynder allerede at forvandles."

Dugagtige sølvdråber havde virkelig begyndt at danne sig på den dunkle masse og at dryppe ned i glasformene. Langsomt smeltede blyet bort som istapper i solskinnet, og de elektriske poler sluttede sig tættere sammen om den sammentrukne masse, indtil de mødtes, og en række kviksølvpøle var trådt i stedet for det faste metal. To mindre elektriske ledninger blev

nu stukne ned i kviksølvet, der lidt efter lidt størknedes, til det havde antaget den faste form med en gullig glans.

"Hvad der nu ligger i formene er platin," bemærkede Raffles Haw. "Vi må tage det op fra beholderne og atter anbringe det mellem de store elektriske poler. Så! Nu kan vi atter lade strømmen virke. Læg mærke til, at det lidt efter lidt bliver mørkere og mere glansfuldt. Nu er det vist fuldkomment."

Raffles Haw drejede de elektriske plader til side. Og foran de to herrer lå et dusin rødglinsende, svære guldbarrer.

"De forstår altså, at dette morgenarbejde efter vor tidligere beregning er 24.000 pund sterling værd, og det har ikke taget os mere end tyve minutter," bemærkede alkymisten, idet han tog de nylavede guldbarrer og kastede dem mellem de andre.

"Vi vil ofre en af dem til et forsøg," sagde han, idet han lod den sidste blive stående på glasisolatoren; "for verden ville dette synes en kostbar historie; men vi behøver jo ikke at tage det så nøje. Nu skal De se mig gennemgå hele rækken af metaller."

Først af alle mennesker efter opdageren så Robert, da den elektriske strøm atter blev anbragt, guldmassen i hurtig rækkefølge forvandles til barium, tin, sølv, kobber, jern. Han så de lange, hvide elektriske gnister skifte farve med de forskellige grundstoffer, og sluttelig, efter ca. 100 forvandlinger, opløstes metallet for hans øjne og lå som en lille bunke fint, gråt støv på glasbordet.

"Dette er, hvad man kalder protyl," sagde Raffles Haw, idet han rørte i støvet med fingrene. "En fremtidens kemiker kan måske forvandle det yderligere; men for mig er det 'det yderste Thule'."

"Og nu, Robert," fortsatte han efter en pause, "har jeg vist Dem nok til, at De kan forstå noget af mit system. Dette er en stor hemmelighed. Det er den hemmelighed, der udruster det menneske, som kender den, med en enestående magt. At bruge denne magt i det godes tjeneste er mit hjertes inderligste ønske, og jeg tilsværger Dem, Robert MacIntyre, at hvis jeg tænkte mig, den kunne udrette andet end godt, ville jeg for bestandig have skilt mig af med den. Ja, jeg ville hverken bruge den selv, ej heller skulle noget andet menneske erfare noget om den fra mine læber; ja, det sværger jeg på ved alt, hvad der er mig helligt og dyrebart!"

Hans øjne funklede, mens han talte, og stemmen skælvede af bevægelse. Ved denne blege, magre, tarveligt udseende mand, som her stod mellem sine retorter og elektriske apparater, var der i dette øjeblik noget majestætisk. Roberts svage natur havde aldrig før forstået, hvilken moralsk værdighed og kraft, der lå i disse alvorlige øjne og tynde, bestemte læber.

"Sandelig, i Deres hænder, hr. Haw, vil der aldrig komme andet end godt af Deres kolossale rigdom, "sagde han.

"Det håber jeg også. Jeg beder til det af mit ganske hjerte. Jeg har gjort for Dem, Robert, hvad jeg ikke ville have gjort for min egen broder, hvis jeg havde haft én, og jeg har gjort det, fordi jeg tror og håber, at De er et menneske, der ikke vil benytte denne magt i egenkærligt øjemed, hvis De skulle arve den. Men selv nu har jeg ikke fortalt Dem alt. Jeg har tilbageholdt ét led, som jeg vil tilbageholde, så længe jeg lever. Men se på denne kiste, Robert."

Han førte ham hen til en stor, jernbeslået kiste, der stod i krogen, og idet han åbnede den, fremtog han et lille skrin af

udskåret elfenben.

"I denne," sagde han, "har jeg gemt et dokument, der afslører alt, hvad der endnu er skjult for Dem. Hvis der skulle hænde mig noget, vil De altid være i stand til at arve min magt og fortsætte mine planer ved at følge anvisningerne deri. – Og nu," fortsatte han, idet han satte skrinet tilbage i kisten, "vil jeg hyppigt få brug for Deres hjælp; men jeg tænker ikke, jeg behøver den i øjeblikket. Jeg har allerede optaget meget af Deres tid. Hvis De vender tilbage til Elmdene, så sig til Laura, at jeg skal komme over til hende i eftermiddag."

12. En splittet familie

Sandheden var altså afsløret, og Robert gik hjem med svimlende hoved og bankende hjerte. Da han gik derhen, havde han rystet i den kolde, fugtige vind. Det var nu forbi. Hans egne tanker farvede alt med solskin, og idet han vandrede hen ad den sølede markvej, følte han trang til at synge og danse. Vidunderlig havde i sandhed Raffles Haws skæbne været; men hans egen stod næppe tilbage for hans. Han delte nu alkymistens hemmelighed og var arving til en rigdom, der var større end fyrsters, til en frihed, som fyrster ikke kan nyde. Det var visselig en skæbne! Tusinde gyldne fremtidsdrømme steg op i hans sjæl, og i ånden så han sig allerede højt hævet over menneskeracen med tusinder på knæ, anråbende om hans hjælp eller takkende for hans velgørenhed.

Hvor simpel forekom ham nu ikke haven med de knortede buske og tynde elmetræer! Hvor ussel deres jævne bolig! Den havde altid stødt hans kunstneriske sans; men nu var den næsten ikke til at udholde. Han følte ligefrem væmmelse for møblerne og hele indboet.

Det eneste derinde, ved hvilke hans øjne dvælede med tilfredshed, var søsteren, som hun sad der ved ilden med det blege, smukke ansigt aftegnet mod den mørke baggrund.

"Hør, Robert," sagde hun, idet hun så op på ham fra de lange, sorte øjenvipper, "fader bliver ganske utålelig. Jeg har måttet sige ham rent ud, at jeg agter at gifte mig for min egen skyld, ikke for hans."

"Hvor er han?"

"Det ved jeg ikke. Vel sagtens på kroen. Han tilbringer jo sin meste tid der. Han blev helt rasende og talte om ægtepagt og sligt vrøvl. Ved ægtepagt forstår han et depositum til brudens fader. Han burde vente tålmodigt og se, hvad der kan gøres for ham."

"Jeg tror, Laura, at vi må undskylde ham en hel del," sagde Robert alvorligt. "Jeg har mærket en stor forandring med ham i den sidste tid. Jeg tror ikke, han er rigtig i hovedet. Jeg kommer til at gå til en læge. – Men jeg har været ovre på herresædet."

"Har du det? Så du Raffles? Sendte han ikke bud til mig?"

"Han sagde, at han ville komme herover, når han var færdig med sit arbejde."

"Men hvad er der sket, Robert?" udbrød Laura. "Du er helt blussende rød, og dine øjne glinser. Raffles har vist fortalt dig noget. Hvad var det? Nu forstår jeg det; han har fortalt dig, hvordan han kom til sine penge, ikke sandt? "

"Jo, jo. Han har delvis gjort mig til sin fortrolige. Jeg lykønsker dig af ganske hjerte, Laura; for du vil blive meget rig."

"Hvor det synes mærkeligt, at han skulle være kommet til os i vor fattigdom! Det kan vi takke dig for, kære, gamle Robert, for uden dig ville han ikke være kommet til Elmdene og have fattet kærlighed til mig."

"Således er det ikke," svarede Robert, idet han greb søsterens hånd og klappede den. "Han var forelsket i dig, endog før han erfarede dit navn. Han spurgte mig om dig den allerførste gang, jeg så ham."

"Men fortæl mig om hans penge, Robert," sagde søsteren. "Han har ikke fortalt mig om dem endnu, og jeg er så nysgerrig.

Hvordan har han erhvervet dem? Han har fortalt mig, at han ikke har arvet dem. Hans fader var læge på landet."

"Jeg er forpligtet til tavshed. Han vil selv fortælle dig det."

"Men sig mig bare, om jeg gætter rigtigt. Han har fået dem af en onkel? Af en ven? Han har fået et indbringende patent? Han har opdaget en mine? En petroleumskilde? Åh, sig mig det, Robert!"

"Jeg må virkelig ikke," udbrød broderen leende. "Du er mig for nærgående. Jeg føler mit ansvar, Laura."

"Det er meget uvenligt af dig," sagde Laura surmulende. "Men jeg må tage til Birmingham med 1:20-toget."

"Til Birmingham?"

"Ja, jeg har de hundrede indkøb at gøre. Der kan man få alt. Raffles ønsker vort bryllup i løbet af en fjorten dages tid. Selvfølgelig bliver det i al stilhed; men noget skal der dog til."

"Så tidligt!" sagde Robert tankefuldt. "Nå, måske er det bedst således."

"Ja, Robert. Ville det ikke være skrækkeligt, om Hector kom tilbage forinden, og der blev en scene? Når jeg først er gift, er jeg ligeglad. Men Raffles ved naturligvis ikke noget om ham, og det ville være rædsomt, om de mødte hinanden."

"Det må for enhver pris undgås."

"Jeg kan ikke udholde den blotte tanke. Stakkels Hector! Men hvad skal jeg gøre, Robert? Du forstår nok, det var kun barnestreger. Hvordan skulle jeg også kunne afvise et sådant tilbud? Det ville have været uforsvarligt for mine slægtninges skyld."

"Du var i en meget vanskelig situation," sagde broderen; "men jeg tvivler ikke på, at Hector vil se sagen ligesom du. Ved hr.

Spurling noget om din forlovelse?"

"Ikke spor. Han var her i går og talte om Hector; men jeg vidste ikke, hvordan jeg skulle fortælle ham det. Vi skal med særlig tilladelse vies i Birmingham, så der er ingen grund til, at han skal vide det. Men nu må jeg skynde mig, for at jeg ikke skal komme for sent til toget."

Da søsteren var gået, gik Robert op i sit atelier, og da han havde revet nogle farver, stod han i nogen tid med penslen i hånden foran sit store, bare lærred. Men hvor unyttig synes ham nu ikke hele hans arbejde! Penge kunne han jo få for blot at forlange det eller for den sags skyld uden det. Var det måske udelukkende for kunstens skyld? Men Raffles Haw havde sagt, at han ikke havde talent nok, og han havde ret. Efter alle hans anstrengelser kunne det være, at arbejdet ikke gjorde lykke, og for penge kunne han til enhver tid købe malerier. Hvorfor skulle han så arbejde? Han kastede punselen ned foran kaminen, tændte piben og gik atter ned.

Faderen stod foran kaminen i dårligt humør, hvad det røde ansigt og øjnene tydeligt viste.

"Nå, Robert," begyndte han, "du har vel som sædvanlig anvendt formiddagen til at konspirere imod din fader?"

"Hvad mener du, fader?"

"Hvad jeg siger. Er det ikke at konspirere, når tre mennesker hvisker, ordner og holder møder uden så meget som et ord til mig? Jeg kender jo slet ikke jeres planer."

"Jeg kan ikke betro dig hemmeligheder, som ikke er mine egne, fader."

"Men jeg vil alligevel have et ord med at sige. Laura har dog en fader, og han vil ikke finde sig i at blive tilsidesat. Det kan

være gået op og ned for mig i livet; men jeg er endnu ikke sunket så dybt, at jeg intet betyder i min egen familie. Hvad skal jeg have ud af dette kostelige giftermål?"

"Lauras lykke og velfærd skulle dog gerne være dig nok."

"Hvis denne mand virkelig holdt af Laura, ville han tage skønsomt hensyn til hendes fader. I går nedlod jeg mig til at anmode ham om et lån – jeg, der har været på nippet til at blive borgmester i Birmingham! – og han afslog det rent ud."

"Åh, fader! Hvor kunne du ydmyge dig i den grad?"

"Afslog det rent ud!" udbrød den gamle ophidset. "Det var imod hans principper. Men jeg skal hævne mig. Jeg ved et par småting om ham. Ovre i kroen kalder de ham falskmøntneren. Og til hvad andet skulle han vel bruge alt det metal, han får sendt, eller have den store skorsten rygende hele dagen igennem?"

"Hvorfor kan du ikke lade ham være i fred, fader?" indvendte Robert. "Du synes ikke at tænke på andet end hans penge. Hvis han ingen penge havde, ville han alligevel være en meget rar mand."

Den gamle MacIntyre brast i en hæs latter.

"Det er morsomt at høre dine moralprædikener," sagde han. "Ville du måske stå på pinde for ham, hvis han var fattig? Tror du, at Laura så ville have set på ham to gange? Du véd lige så godt som jeg, at hun ægter ham udelukkende for pengenes skyld."

Robert udstødte et skrig. Der stod alkymisten i døren, bleg og tavs, idet han med sine forskende øjne så fra den ene til den anden.

"Jeg må bede om undskyldning," sagde han koldt. "Det var ikke min hensigt at lytte; men jeg kan ikke gøre for, at jeg har hørt Deres ord. Hvad Dem angår, hr. MacIntyre, så tror jeg, at De taler ud af Deres eget slette hjerte, og jeg vil ikke bryde mig om Deres ord. I Robert har jeg en sand ven, og Laura elsker mig for min egen skyld. De kan ikke rokke min tillid til dem. Men mellem os, hr. MacIntyre, er der intet til fælles, og det er måske det bedste, at vi begge er på det rene dermed."

Han bukkede og var borte, før nogen af de andre to kunne få sagt et ord.

"Du indser nu," sagde Robert omsider, "at du har gjort noget, som ikke kan gøres godt igen."

"Jeg skal hævne mig!" udbrød den gamle rasende, idet han knyttede hånden mod den forsvindende skikkelse. "Vent bare, Robert, og du skal se, at din gamle fader ikke er til at spøge med."

13. Eventyr ved midnatstid

Der blev ved Lauras tilbagekomst ikke sagt et eneste ord til hende om den forefaldne scene. Hun var i perlehumør og snakkede livligt løs om sine indkøb osv. Da det imidlertid blev aften, uden at hun så noget til Raffles Haw, blev hun urolig.

"Hvad mon der dog kan være i vejen, siden han ikke kommer?" sagde hun. "Det er den første dag siden vor forlovelse, at jeg ikke har set ham."

Robert så ud ad vinduet.

"Det blæser og regner stærkt," sagde han, "og jeg venter ham slet ikke."

"Hector plejede at komme, hvordan vejret så var; men han var jo rigtignok også sømand. Jeg vil håbe, at Raffles ikke er syg."

"Han fejlede ikke noget, da jeg talte med ham i formiddags," svarede broderen, hvorpå de atter hensank i tavshed, mens regnen piskede mod ruderne, og vinden susede i grenene udenfor.

Størstedelen af dagen havde gamle MacIntyre siddet ved arnen og stirret ind i ilden med et ondt udtryk i det rynkede ansigt. Imod sin sædvane gik han ikke til landsbyen, men gik tidlig til sengs uden et ord til sine børn. Laura sad i nogen tid og passiarede med Robert om de tusinde vidunderlige ting, der skulle udrettes, når hun blev frue på det ny herresæde.

"Jeg mener, at de gråskimlede er de kønneste heste," sagde hun, "de tager sig flottest ud. Vi kan hjælpe os med en landauer og en wienervogn og måske en jagtvogn til Raffles. Han har nu en mængde vogne, som han aldrig bruger, og jeg er vis på, at

hans halvtreds heste ville dø af mangel på motion eller få levere som Strassburg-gæs, hvis de skulle vente på ham til at ride på dem eller køre med dem."

"Du vil blive ved at bo her?" spurgte broderen.

"Vi må også have et hus i London for sæsonen. Jeg holder ikke af at komme med forslag nu; men det bliver en anden sag senere. Jeg tvivler ikke på at Raffles vil følge mit råd. Det er let nok for ham at sige, at han ikke ønsker tak eller hædersbevisninger; men jeg gad nok vide, hvad nytte det er til at være filantrop, når man ikke får nogen løn for det. Jeg er vis på, at hvis han blot gør halvdelen af, hvad han taler om at gøre, vil man udnævne ham til lord – lord Tamfield f.eks. – så bliver jeg lady Tamfield, og så kan du måske blive baronet," tilføjede hun med et buk.

"Vi må pensionere fader," bemærkede hun lidt efter; "han skal have en vis sum årlig på den betingelse, at han holder sig borte."

Det var sent, før de holdt op med at bygge luftkasteller og trak sig tilbage til deres værelser. Men Roberts hjerne var for ophidset, og han kunne ikke falde i søvn. Dagens begivenheder kunne også nok have rystet en stærkere mands nerver. Forgæves vendte og kastede han sig på lejet eller vandrede op og ned ad gulvet. Men han forblev ikke alene vågen, men overvågen med hver nerve i højeste grad spændt. Hvad skulle han dog gøre for at få lidt søvn? Han kom i tanker om, at der var cognac i karaflen nedenunder, og at et glas af dette muligvis kunne virke søvndyssende.

Robert havde allerede åbnet sin dør, da han pludselig hørte langsomme, listende fodtrin på trappen. Han stod ubevægelig og lyttede. Han så en mørk skikkelse vandre ned ad trappen

med et vokslys i hånden. Nu var trinene i entreen, og han hørte nøglen blive drejet om i døren. I næste øjeblik kom der et koldt vindpust, lyset slukkedes, og døren blev lukket udvendig fra.

Robert stod som forstenet. Hvem kunne denne nattevandrer være? Det måtte være hans fader. Men hvad skulle han dog ud efter klokken 3 på en sådan morgen? Ved hvert vindstød slog regnen mod hans vindue, som om den skulle slå ruderne itu, og træerne udenfor knagede og stønnede i den voldsomme storm.

Hurtigt tændte Robert sin lampe. Hans faders værelse lå lige overfor hans, og døren stod på klem. Han tittede ind. Det var tomt, og sengen stod urørt. Den eneste stol stod ved vinduet, og dér måtte den gamle have siddet, siden han forlod dem. Der var ingen bog eller andet, hvormed han kunne have underholdt sig; kun en barberrem lå i vindueskarmen.

En anelse om en truende ulykke isnede om Roberts hjerte. Faderen måtte have ondt i sinde med denne natlige udflugt. Robert mindedes hans vrede og trusler om dagen. Men måske kunne han endnu forhindre ham i at udføre sine onde planer. Det kunne ikke nytte at kalde på Laura. Han tog hurtigt overtøj og kappe på. Derpå greb han hat og stok og skyndte sig efter faderen.

Da han kom ud i landsbygaden, rasede stormen, så han måtte sætte skulderen til for at bane sig vej frem. Da han kom ind på markvejen, beskyttedes han dog noget af det høje gærde; men vejen var opblødt, og regnen piskede stærkt. Der var ikke et menneske at se; men Robert var heller ikke i tvivl om, hvorhen faderen var gået.

Robert fortsatte sin vej hen ad alléen, der førte ind til herresædet. Hvad mon faderen egentlig havde i sinde? Mon han

blot ville strejfe om og spionere? Eller agtede han at kalde herren op og indlade sig i diskussion med ham om den formentlige uret imod ham? Men var det ikke også muligt, at endnu mørkere og skumlere planer lå bag ved hans mærkelige adfærd? Robert kom pludselig til at tænke på barberremmen og måtte gyse af rædsel. Hvad havde den gamle haft for med den? Robert gav sig til at løbe i fuld karriere, til han nåede indgangen til herresædet.

Gud ske lov! Alt var roligt derinde. Han blev stående ved den store dør og lyttede spændt. Der hørtes ikke en lyd undtagen af vinden og regnen. Hvor kunne da hans fader være? Hvis han ønskede at komme ind på slottet, ville han ikke forsøge det ad et af vinduerne, for han havde jo været til stede, da Raffles Haw havde vist dem de forsigtighedsregler, han havde truffet. Men pludselig gik der en tanke op for Robert. Der var ét vindue, som var ladt ubeskyttet. Haw havde været uforsigtig nok til at fortælle dem dette. Det var det midterste vindue i laboratoriet. Når han huskede det så tydeligt, ville faderen også huske det. Der var det farlige punkt.

Aldrig så snart var han kommet omkring hovedbygningens hjørne, før han indså, at hans formodning havde været rigtig. En elektrisk lampe brændte i laboratoriet; det midterste vindue var blevet smækket op, og mens Robert stod og stirrede ind, så han en mørk, abelignende skikkelse springe op på vindueskarmen og forsvinde ind i værelset. Kun et øjeblik aftegnede skikkelsen sig mod det klare lys; men det var nok til, at Robert kunne se, at det virkelig var hans fader. På tåspidserne listede han sig hen og kiggede ind gennem det åbne vindue. Det var et sælsomt skue, der mødte hans blik.

På glasbordet lå der omkring et halvt dusin store guldbarrer, der var blevet lavet natten i forvejen og endnu ikke gemt væk. Over disse havde den gamle mand kastet sig, ligesom én, der overtager sit lovlige arvegods. Han lå tværs over bordet med armene omkring guldbarrerne og kinden trykket ind imod dem, mens han pludrede og mumlede til sig selv. Der var noget på en gang ynkeligt og uhyggeligt i synet af denne lille, mørke skikkelse, der krampagtigt klyngede sig til guldbarrerne under det klare lys og mellem de kæmpemæssige drivhjul og underlige maskiner.

I fem minutter eller mere stod Robert i mørket og regnen og betragtede dette ejendommelige syn, mens faderen næppe rørte sig undtagen for at trykke sig nærmere ind til guldet og klappe det med sine magre hænder. Robert var endnu i tvivl om, hvad han skulle gøre, da hans blik gled fra hovedfiguren og faldt på noget andet, som fik ham til at udstøde et skrig af overraskelse, et skrig, der dog overdøvedes af stormens hylen.

Raffles Haw stod i et hjørne af værelset. Hvor han var kommet fra, kunne Robert ikke sige; men han var sikker på, at han ikke var der, da han først så ind. Haw stod stille, indhyllet i en lang, mørk slåbrok, med hænderne foldede og et bittert smil i det blege ansigt.

Gamle MacIntyre syntes at se ham næsten i samme øjeblik, for han snerrede en ed og knugede skatten endnu hårdere, idet han kastede stjålne, ondskabsfulde blikke til husets herre.

"Det er altså virkelig kommet så vidt!" sagde Haw omsider, idet han gik et skridt frem. "De er virkelig sunket så dybt, hr. MacIntyre, at De ved nattetid lister Dem ind i mit hus som en almindelig indbrudstyv. De vidste, at dette vindue var

ubeskyttet; jeg husker, jeg har fortalt Dem det. Men jeg fortalte Dem ikke, hvad for et andet middel, jeg har indrettet til at lade mig vide, når gavtyve har skaffet sig adgang. Men at De skulle være kommet! De!"

Den gamle fabrikant gjorde intet forsøg på at forsvare sig. Han mumlede kun nogle få hæse ord og vedblev at klynge sig til skatten.

"Jeg elsker Deres datter," sagde Raffles Haw, "og for hendes skyld vil jeg ikke beskæmme Dem. Deres skændige og afskyelige hemmelighed skal forblive sikker på mig. Intet øre skal høre om, hvad der er hændt i nat. Jeg agter ikke at kalde på mine folk og sende bud efter politiet. Men De må uden videre ord forlade mit hus. Jeg har intet mere at sige til Dem. Gå, som De er kommet!"

Han gik et skridt frem og rakte hånden ud som for at fjerne den gamle mand fra guldbarrerne. Men MacIntyre stak hånden ind på sit bryst, og med et skingrende skrig af raseri kastede han sig over alkymisten. Så heftig og pludselig var bevægelsen, at Haw ikke fik tid til at forsvare sig. En knoklet hånd greb ham ved struben, og en barberknivs blad blinkede i luften. Heldigvis stødte våbnet mod en af de mange metaltråde, der krydsede lokalet, fløj ud af den gamle mands tag og faldt klirrende mod stengulvet. Men skønt den gamle var afvæbnet, var han dog endnu farlig. Med en frygtelig opblussen af energi skubbede han Haw længere og længere tilbage, indtil de kom til en bænk, hvorover de begge faldt med MacIntyre øverst. Hans anden hånd var på alkymistens strube, og det kunne let være gået ham ilde, hvis Robert ikke var klatret gennem vinduet og havde trukket faderen bort fra ham. I forening med Haw fik han den

gamle mand overvundet og hans arme fast bundet. Den gamle MacIntyre var frygtelig at se på, for hans ansigt var fortrukket, øjnene stak frem fra deres hulheder, og læberne var hvide af skum.

Haw stod lænet op mod glasbordet og stønnede med hånden i siden.

"De her, Robert?" gispede han. "Er det ikke skrækkeligt? Hvordan er De kommet?"

"Jeg hørte ham gå ud og fulgte efter ham."

"Han ville have plyndret mig, og han ville have myrdet mig. Men han er gal – splittergal!"

Der kunne ikke være nogen tvivl om det. Gamle MacIntyre sad op nu og brast pludselig i en hæs, uhyggelig latter, mens han rokkede frem og tilbage og betragtede dem med de små, blinkende, listige øjne. Det stod de andre to klart, at hans sind, der var blevet svækket ved den langvarige rugen over én eneste idé, nu omsider var blevet helt formørket. Hans afsindige, grundløse latter var endnu mere uhyggelig end hans raseri.

"Hvad skal vi gøre med ham?" spurgte Haw "vi kan ikke lade ham komme tilbage til Elmdene. Det ville være et frygteligt slag for Laura."

"I morgen kan vi få læger til at udstede attester. Kan vi ikke lade ham blive her i nat? Hvis vi fører ham tilbage, kunne nogen møde os, og det ville være en hel skandale."

"Ja. Vi kan bringe ham til et af de polstrede værelser, hvor han hverken kan gøre sig selv eller andre nogen skade. Jeg er selv en del rystet. Tag De ham ved den ene arm, så tager jeg den anden." Ved halvt at føre og halvt at slæbe den gamle lykkedes det dem at føre dem bort fra hans ulykkes skueplads og

anbringe ham for natten på et sikkert sted. Klokken fem om morgenen tog Robert af sted i en gig for at ordne det fornødne med lægerne, mens Raffles Haw vandrede rundt i sit palads med sørgmodigt hjerte og forstyrret ansigtsudtryk.

14. Smitten spredes

Det er meget muligt, at Laura ikke betragtede faderens fjernelse som nogen ubetinget ulykke. Der blev ikke sagt noget til hende om måden, han var blevet grebet på; men Robert fortalte hende ved frokosten, at han efter samråd med læger havde fundet det rigtigst foreløbig at anbringe faderen under stadigt opsyn. Hun havde selv ofte talt om hans tiltagende særhed og forrykte tale, så at meddelelsen ikke kunne være særlig overraskende for hende. Vist er det, at den ikke gjorde noget skår i hendes gode appetit eller forhindrede hende i at snakke en hel del om sit forestående bryllup.

Anderledes forholdt det sig med Raffles Haw.

Begivenheden havde rystet ham til hans sjæls dyb. Han havde ofte frygtet for, at hans penge indirekte skulle gøre fortræd; men her var der opstået vanvid og forbrydelse ved deres indflydelse! Forgæves søgte han at beherske sine følelser og overbevise sig selv om, at MacIntyres overfald var noget, der kom af sig selv – noget, der ikke stod i forbindelse med ham eller hans rigdom. Han mindedes manden, som han først lærte ham at kende, snakkesalig, naragtig, men uden åbenbare laster. Han tænkte på den forandring, der uge efter uge var foregået med ham – hans griske blik, hans skulende væsen, hans hentydninger og vink, der først endte den foregående dag med en bestemt anmodning om penge. Det var kun alt for sikkert, at her var en kæde af omstændigheder, som førte direkte til det frygtelige møde i laboratoriet. Hans penge havde kastet en skygge, hvor han havde håbet, de skulle bringe velsignelse.

Præsten, hr. Spurling, kom kort efter frokost, da rygter om noget galt var kommet ham for øre. Det gjorde Haw godt at tale med ham, for den gamle præsts friske, frejdige væsen livede lidt op i hans eget mørke, triste humør.

"Det er dog en grim historie, den," sagde han. "Sindssyg, siger De, og sandsynligvis uhelbredelig! Men Gud dog! Jeg har for resten lagt mærke til en betydelig forandring med ham i de sidste uger. Han så ud som et menneske, der havde ondt i sinde. Men hvordan har Robert MacIntyre det?"

"Han har det godt. Han var hos mig i morges, da hans fader havde sit anfald."

"Ja så. Der er også foregået en forandring med denne unge mand. Det har jeg længe lagt mærke til. De undskylder mig nok, hr. Raffles Haw, hvis jeg siger nogle alvorlige ord til Dem. De ved, jeg er gammel nok til at kunne være Deres fader. De er en meget rig mand, og De bruger Deres rigdom nobelt – meget nobelt. Jeg tror ikke, der var et menneske af tusinde, der kunne have gjort det så godt. Men tænker De ikke undertiden, at Deres rigdom har en skadelig indflydelse på de, der omgiver Dem?"

"Jeg har undertiden frygtet for det."

"Vi vil se bort fra den gamle MacIntyre. Det ville næppe være retfærdigt at omtale ham i den sammenhæng. Men så er der Robert. Han interesserede sig tidligere så meget for sin profession. Han elskede kunst. Når man traf ham, var hans første ord sædvanligvis en hentydning til hans planer eller de fremskridt, han havde gjort ved sit sidste maleri. Han var ærgerrig, selvfølende og fremadstræbende. Nu bestiller han intet. Jeg ved bestemt, at han ikke har sat en pensel til lærredet i

de sidste to måneder. Fra en flittig, ung mand er han blevet til en dagdriver og vistnok snylter. De tilgiver nok, at jeg udtaler mig så tydeligt?"

Raffles Haw sagde intet; men smerten stod malet i hans ansigt.

"Dernæst er der noget at sige om sognefolkene," fortsatte præsten. "Deres godhed har måske her været lidt uskønsom. Folk synes ikke at besidde så megen selvtillid eller flid som tidligere. Der er f.eks. den gamle Blaxton, hvis kohustag blæste af forleden dag. Han var før en mand, der nok skulle vide at hjælpe sig i en trang vending. For tre måneder siden ville han have fået tag på igen i løbet af to dage. Men nu sætter han sig ned og vrider sine hænder og skriver breve, fordi han ved, at det vil komme Dem for øre, og De vil så holde ham skadesløs. Så er der også gamle Ellary. Nå, han har ganske vist altid været fattig, men har dog i alt fald bestilt noget og således holdt sig oppe. Nu vil han ikke røre en hånd, men ryger og fortæller skandalehistorier fra morgen til aften. Det værste er dog, at ikke blot de, der modtager uskønsom understøttelse, bliver bragt af lave, men også de, der intet får. De er alle gnavne og misfornøjede, som om de ikke havde fået, hvad der tilkom dem. Det er virkelig kommet så vidt, at jeg syntes, det var min pligt at tale med Dem om det. Jeg har ofte måttet bebrejde mine sognebeboere for ikke at være godgørende nok; det er noget ganske nyt for mig at finde én, der er *for* godgørende. Det kan man kalde en ædel fejltagelse."

"Jeg takker Dem for Deres oplysninger i den retning," sagde Raffles Haw, idet han trykkede den gamle præsts hånd, "jeg skal i fremtiden grundigere overveje mine velgørenhedshandlinger."

Så snart Raffles Haws gæst havde forladt ham, trak han sig tilbage til sit eget lille værelse, kastede sig på sin seng og brast i en heftig gråd med ansigtet begravet i puderne. Af alle mænd i landet var han, den rigeste, den dag måske den ulykkeligste. Hvordan skulle han bruge den store magt, han sad inde med? Hver velsignelse, han forsøgte at uddele, vendte sig til forbandelser. Hans hensigter var de bedste; men alligevel var resultaterne næsten de værste. Det var, som om han var befængt med en åndelig spedalskhed, der smittede enhver, der kom ham nær. Når resultaterne af småting var så frygtelige, hvordan ville det så gå, når han iværksatte sine større planer? Når han ikke kunne betale en fattig bondes gæld uden at forstyrre årsags og virknings fundamentale lov, hvad kunne han da vente sig, hvis han tog sig af store befolkningsmasser eller greb forstyrrende ind i handels og vandels indviklede maskineri – i den allerbedste hensigt. Han gøs af rædsel, idet han dunkelt så, at han stod over for store opgaver, hvor han kunne gøre fejltagelser, som alle hans penge ikke kunne oprette. Forsynets og naturens var den lige vej. Men han, en halvblind skabning, ville absolut forandre den. Ville han derved være en velgører? Ville han ikke langt snarere vise sig som den største ugerningsmand, verden endnu havde kendt?

Snart efter kom han dog i en roligere stemning, og han rejste sig og badede sin feberhedede pande. Når alt kom til alt, var her så ikke et felt, hvor alle var enige om, at penge kunne få den nyttigste anvendelse? Det var ikke naturens, men langt snarere menneskets vej, han ville forandre. Det var ikke Forsynet, der havde bestemt, at folk skulle leve sammenpakkede og forsultede i usle huler. Det var resultatet af kunstige forhold,

som godt kunne forbedres ved kunstige midler. Hvorfor skulle hans planer i grunden ikke lykkes, og verden blive bedre ved hans opdagelse? Det var desuden ikke sandt, at han havde ødelagt dem, han kom i berøring med. Der var f.eks, Laura; ingen kendte ham bedre end hun, og hvor rar og god og trofast havde hun ikke været! Hun havde dog ikke taget skade af hans bekendtskab. Han ville gå over og besøge hende. Det ville være opmuntrende at høre hendes røst og af hendes mund modtage deltagende ord i denne sorgens time.

Stormen havde lagt sig; men der blæste en let vind, og der var ligesom forår i luften. Han indåndede fyrretræernes forfriskende duft, idet han passerede hen ad alléen. Foran ham lå det spraglede landskab med de mange smågårde og røde huse, på hvis grå tage og glinsende vinduer morgensolen kastede sine skrå stråler. Raffles Haw elskede alle disse mennesker med deres mangehånde sorger, deres kampe og håb, deres arbejde og besvær. Hvordan kunne han komme dem til hjælp? Hvordan kunne han løfte byrderne fra dem uden tillige at forrykke deres livsmål? For mere og mere indså han, at al fremgang sker gennem sorg, og at et liv uden besvær tillige er et liv uden virkelig glæde.

Laura sad alene i dagligstuen i Elmdene, for Robert var gået ud for at træffe de sidste foranstaltninger med hensyn til faderen. Hun sprang op, da hendes kæreste trådte ind og løb ham i møde med fremstrakte hænder.

"Oh, Raffles!" udbrød hun, "jeg vidste nok, at du ville komme. Er det ikke skrækkeligt med fader?"

"Du må ikke være ked af det, kæreste," svarede han. "Det vil måske dog vise sig, at det ikke er så slemt."

"Det skete alt sammen, før jeg kom op. Jeg vidste slet ikke af det før frokosttid. De må være gået over til dig meget tidligt."

"Ja, De kom temmelig tidligt."

"Men hvad er der i vejen med dig, Raffles?" udbrød Laura og så ham ind i ansigtet. "Du ser så alvorlig og anstrengt ud."

"Jeg har haft lidt ærgrelse. Sagen er, jeg har i morges haft en længere samtale med pastor Spurling."

Den unge pige studsede og blev ganske bleg. En længere samtale med pastor Spurling! Ville det sige, at han havde erfaret hendes hemmelighed?

"Ja så," gispede hun.

"Han fortæller mig, at min godgørenhed har gjort mere skade end gavn, og at jeg i virkeligheden har haft en skadelig indflydelse på enhver, jeg er kommet i berøring med. Han udtrykte sig på en meget skånsom måde, men således var hans mening."

"Nå, er det det hele," sagde Laura og drog et lettelsens suk. "Du skal ikke bryde dig om, hvad hr. Spurling siger. Det er jo ganske meningsløst. Enhver ved, at der her omkring i egnen findes snese af mennesker, som ville have været ruineret og jaget bort fra hus og hjem, hvis du ikke havde vist dig som deres ven. Hvordan skulle de kunne blive ødelagt ved dit bekendtskab? Det forbavser mig, at pastor Spurling kan komme med sådan noget vrøvl."

"Hvordan går det med Roberts maleri?"

"Han har et lille anfald af dovenskab. Han har ikke rørt det længe. Men hvorfor spørger du om det? Nu har du atter en rynke i panden. Glat den ud, kære!"

Hun glattede den ud med sin lille, hvide hånd.

"I alt fald tror jeg ikke, at *alle* bliver værre ved det," sagde han og så ned til hende. "Der er i det mindste én, som er uplettet, én, som er god, ren og trofast, som ville elske mig lige så højt, hvis jeg var en fattig skriver, der kæmpede for brødet. Ville du ikke, Laura?"

"Jo, naturligvis ville jeg det."

"Og hvor mærkeligt synes det ikke, at det er således, at du, der er den eneste kvinde, jeg nogensinde har elsket, også skulle være det eneste menneske, hos hvem jeg har vakt en kærlighed, der er fri for egoisme og begærlighed. Jeg må næsten tro, at Forsynet har sendt mig dig, for at jeg kan bevare min tro på verden. Hvor ville den ikke forekomme mig tom, hvis jeg ikke besad en kvindes kærlighed! Da alt i morges syntes mig mørkt og trøstesløst, så tænkte jeg på dig og din kærlighed, Laura, som det eneste i verden, jeg kunne stole på. Alt andet syntes mig foranderligt og upålideligt, underkastet den ene eller den anden lave indflydelse. Til dig, kun til dig havde jeg tillid."

"Og jeg til dig, kære Raffles! Jeg har aldrig kendt til, hvad kærlighed er, før jeg mødte dig."

Hun rettede sig og så på ham med øjne, der strålede af henrykkelse; men lige på en gang så Raffles Haw farven vige fra hendes ansigt, og rædslen stod malet i hendes øjne. Hendes blege ansigt var vendt mod den åbne dør, mens han, der til dels stod bag ved den, ikke kunne se, hvad det var, der således gjorde indtryk på hende.

"Hector!" gispede hun med tørre læber.

Nogle få raske skridt i entreen, og en slank, vejrbidt, ung mand sprang ind i værelset og løftede hende op i sine arme, som om hun havde været en fjer.

"Sødeste pige!" udbrød han; "jeg vidste nok, at jeg ville overraske dig. Jeg kommer lige fra Plymouth med aftentoget. Jeg har nu lang orlov og rigelig tid til at gifte mig. Er det ikke dejligt, kære Laura?"

Han drejede sig rundt med hende i sin overstrømmende glæde; men derved faldt hans blik på den blege og tavse fremmede, der stod ved døren. Hector blev ildrød i ansigtet og gjorde et kejtet buk med Lauras kolde, slappe hånd i sin.

"Undskyld, min herre; men jeg så Dem ikke," sagde han. "Men hvis De havde gjort tjeneste i marinen, ville De have forstået, hvad det vil sige at blive sluppet løs fra den strenge disciplin og være en fri mand igen. Frøken MacIntyre kan sige Dem, at vi har kendt hinanden, siden vi var børn, og da vi skal giftes senest i løbet af en måned; så forstår vi hinanden ganske godt."

Raffles Haw stod stadig kold og ubevægelig. Han var som lamslået af, hvad han havde hørt. Laura trak sig tilbage fra Hector og søgte at få sin hånd fri.

"Fik du ikke mit brev i Gibraltar?" spurgte hun.

"Jeg har slet ikke været i Gibraltar. Vi blev ved telegram kaldt hjem fra Madeira. Disse folk i Marineministeriet er aldrig ved samme sind to timer i træk. Men hvad er det med et brev, Laura, så længe jeg kan tale med dig selv? Du har ikke præsenteret mig for din ven her."

"Et ord, min herre," udbrød Raffles Haw med skælvende stemme. "Forstår jeg Dem ret? Lad mig være sikker på, at jeg ikke tager fejl. Siger De, at De er forlovet med frøken MacIntyre?"

"Ja, naturligvis. Jeg er lige kommet tilbage fra et fire måneders togt, og jeg agter at gifte mig med hende, før jeg

atter går til søs."

"Fire måneder!" gispede Haw. "Det er lige fire måneder siden, jeg kom hertil. Endnu et sidste spørgsmål: Ved Robert MacIntyre besked om Deres forlovelse?"

"Om Robert gør? Naturligvis gør han det. Det var til hans omsorg, jeg overlod Laura, da jeg rejste. – Men hvad er meningen med alt dette? Hvad er der i vejen med dig, Laura? Hvorfor er du så bleg og tavs? Og hvad er det? Manden er jo ved at besvime!"

"Der er intet i vejen!" gispede Haw, idet han støttede sig til kanten af døren.

Han var ligbleg og trykkede hånden fast ind til siden, som om en pludselig smerte gik igennem ham. Et øjeblik vaklede han som en drukken mand; så vendte han sig om med et hæst skrig og flygtede ud gennem den åbne dør.

"Stakkels fyr!" sagde Hector og stirrede forbavset efter ham. "Han synes hårdt ramt. Men hvad skal alt dette sige, Laura?"

Hans ansigt var blevet formørket, og der var et alvorligt udtryk om munden.

Hun havde ikke sagt et ord, men stod stadig med et ansigt som en maske og stirrede frem for sig. Nu rev hun sig løs fra ham, kastede sig ned på sofaen med ansigtet begravet i puden og brast i gråd.

"Det vil sige, at du har ruineret mig," udbrød hun. "At du har fuldstændig ødelagt min fremtid! Kunne du ikke lade os være i fred? Hvorfor kom du i sidste øjeblik? Om nogle få dage havde vi været sikre; og du har aldrig fået mit brev?"

"Hvad stod der da i dit brev?" spurgte han koldt, idet han stod med korslagte arme og så ned på hende.

"Deri løste jeg dig fra dit løfte. Jeg elsker Raffles Haw og skulle have været hans hustru. Men nu er det alt sammen forbi. O, Hector, jeg hader dig, og jeg skal hade dig, så længe jeg lever, for du har ødelagt den eneste lykke, der nogensinde er faldet i min lod. Gå din vej og kom aldrig mere over vor dørtærskel!"

"Er det dit sidste ord, Laura?"

"Det sidste, jeg nogensinde taler til dig."

"Så farvel! Jeg vil besøge min fader og så tage lige tilbage til Plymouth."

Han ventede et øjeblik i håb om et svar og forlod så sørgmodig værelset.

15. Den største hemmelighed

Det var sent på aftenen, da der lød en heftig banken på døren i Elmdene. Laura havde opholdt sig i sit værelse hele dagen, og Robert sad i trist humør ved ilden og røg sin pibe, da den pludselige banken afbrød hans tanker. Der stod i døren den kraftige førstekok Jones uden hat, mens regndråberne glinsede på hans glatte, skaldede hoved.

"Undskyld, hr. MacIntyre," sagde han. "Vil De ikke være så venlig at følge med op til herresædet? Vi er alle så bekymrede for herren."

Robert greb sin hat og skyndte sig af sted, mens den forskrækkede kok traskede tungt efter ham. Det havde været en sand ulykkesdag. Den unge kunstner var tung om hjertet, og han ligesom anede, at nu skulle han nå toppunktet af ulykken.

"Hvad er der i vejen med Deres herre?" spurgte Robert, idet han sagtnede sin gang.

"Det ved vi ikke; men vi kan ikke få noget svar, når vi banker på laboratoriets dør. Alligevel er han der, for døren er låset indvendig. Hele hans adfærd i dagens løb har forskrækket os alle."

"Hans adfærd?"

"Ja, i morges kom han tilbage som en afsindig og talte med sig selv, og hans øjne stirrede, så det var helt uhyggeligt at se på vor stakkels herre. Så spadserede han en lang tid rundt i gangene, og han ville ikke en gang så meget som se til sin frokost; men han gik ind i museet og samlede alle sine juveler og sager, som han bar over i laboratoriet. Vi ved ikke, hvad han

har bestilt siden den tid; men han har fyret voldsomt, og den høje skorsten har udspyet røg værre end en Birmingham-fabrik. Da aftenen kom, kunne vi se hans skikkelse mod lyset arbejde og slæbe, som om han var besat. Middagsmad ville han ikke have, men kun arbejde, arbejde, arbejde. Nu er der helt roligt, og fyret koldt, og der kommer ingen røg; men vi kan ikke få noget svar fra ham, derfor er vi forskrækkede. Miller er gået efter politiet, og jeg kom her efter Dem."

Netop da kokken havde endt sin forklaring, nåede de paladset, og her udenfor laboratoriet stod der en lille gruppe tjenestefolk og staldkarle, mens landpolitiet, der lige var ankommet, holdt sin lygte til nøglehullet og søgte at kigge ind.

"Nøglen er halvt omdrejet," sagde han. "Jeg kan ikke se andet end netop lyset."

"Her kommer hr. MacIntyre," udbrød et halvt dusin røster, idet Robert kom til.

"Vi kommer til at sprænge døren," sagde politimanden. "Vi kan ikke få det ringeste svar, og der må være noget galt."

Et par gange kastede de deres forenede vægt mod døren, før låsen endelig gav efter med et brag, og folkene trængte ind i den smalle gang. Den indre dør stod på klem, så at de let kunne komme ind i laboratoriet.

I midten lå der en vældig bunke varm aske, der nåede halvt op til loftet. Ved siden af den lå der en anden, meget mindre bunke glinsende støv. Alle vegne omkring var der et forvirret kaos af knuste krukker, sønderslåede flasker, knækket maskineri og indfiltrede metaltråde. Midt i al denne almindelige ødelæggelse sad Raffles Haw tilbagelænet i sin stol med hænderne foldede på skødet. Husets herre, den rigeste

mand i verden, havde dødens bleghed på sit ansigt; men dets blide, rolige udtryk, og hele hans naturlige, hvilende stilling tydede på en mand, der hviler sig efter et anstrengende stykke arbejde. Først da de løftede ham op og rørte ved hans kolde, stive lemmer, indså de, at han virkelig var død.

Ærbødigt og langsomt bar de ham til hans værelse, for han var elsket af alle, som havde tjent ham. Robert alene blev tilbage i laboratoriet sammen med politimanden. Ligesom i drømme gik han rundt og så på den almindelige ruin. En stor, bredhovedet hammer lå på gulvet; med den havde Haw åbenbart givet sig til at ødelægge det hele, efter at han først ved hjælp af de elektriske maskiner havde reduceret til protyl hele det forråd af guld, han havde samlet. Forrådskammeret, som Robert så meget havde beundret, bestod nu kun af fire nøgne mure, mens den glinsende støvbunke på gulvet vidnede om den skæbne, der var blevet den enestående samling ædelstene til del. Af hele maskineriet var ikke et eneste stykke forblevet uskadt, og selv glasbordet var slået i tre stumper. Frygtelig anstrengende må det arbejde have været, som Raffles Haw den dag havde udrettet.

Pludselig kom Robert til at tænke på den hemmelighed, som gemtes i skrinet i den jernbeslåede kasse. Der kunne han altså finde det sidste betydningsfulde led, som ville fuldstændiggøre hans kendskab til forvandlingsprocessen. Med bankende hjerte åbnede han den store kasse og fremtog elfenbensskrinet. Det var låset, men nøglen sad i. Han drejede den og åbnede låget. I skrinet lå en hvid strimmel papir med hans eget navn skrevet derpå. Med rystende fingre glattede han papiret ud. Var han arving til Eldorados rigdomme, eller skulle han vedblive at være

en fattig, arbejdende kunstner? Brevet var dateret samme aften og lød således:

"Min kære Robert!

Min hemmelighed skal aldrig mere benyttes. Hvor jeg takker Himlen for, at jeg ikke betroede dig den fuldstændigt, for så ville jeg have efterladt en arv af elendighed både til dig og til andre! For mit eget vedkommende har jeg næsten ikke haft en lykkelig time, siden jeg opdagede den. Dette kunne jeg dog have udholdt, hvis jeg havde kunnet mærke, at jeg gjorde godt; men ak! det eneste resultat af alle mine forsøg har været at forvandle flittige arbejdere til dagdrivere, tilfredse mennesker til grådige snyltere, og – det værste af det hele – rene, trofaste kvinder til falske, hyklerske flaner. Når dette er følgen af min indblanding i det små, så kan jeg ikke håbe på noget bedre, hvis jeg ville gennemføre de planer, vi så ofte har drøftet sammen. Alle mine planer er blevet til intet, og du skal aldrig mere få mig at se. Jeg vil vende tilbage til de studier, som jeg i sin tid forlod. Hvis jeg der ikke kan udrette noget godt, så kan jeg i det mindste ikke gøre nogen fortræd. Det er mit ønske, at de værdisager, som endnu er tilbage i min ejendom, bliver solgte og udbyttet delt mellem de velgørende selskaber i Birmingham. Jeg agter at rejse bort i aften, hvis jeg bliver rask nok; men jeg har hele dagen følt stikkende smerter i min side. Det lader til, at rigdom er lige så skadelig for sundheden som for sjælefreden. Farvel, Robert, og gid dit hjerte aldrig må blive så bedrøvet, som mit er i aften!

Din hengivne

"Var det selvmord? Var det selvmord?" skyndte politimanden sig at spørge, da Robert puttede brevet i lommen.

"Nej," var svaret; "jeg tror, det var et knust hjerte."

Vidunderne på det nye herresæde blev altså efter den afdødes ønske bortsolgt ved offentlig auktion, både guldprydelserne, bøgerne og malerierne, og mangen en fattig mand og kvinde, der ikke havde hørt om Raffles Haw i levende live fik grund til at velsigne ham efter hans død. Selve ejendommen er nu blevet købt af et selskab, som har indrettet en vandkuranstalt der; men af de mennesker, som besøger den for deres sundheds skyld, er der kun få, som kender den mærkelige historie, der står i forbindelse med den.

Den skygge, som Raffles Haws rigdom kastede, syntes at vare efter hans død. Gamle MacIntyre er endnu på sindssygeanstalten og sysler med at samle gamle stumper træ og metal i den forestilling, at det er guldbarrer. Robert MacIntyre er et gnavent og pirreligt menneske, der stadig forgæves søger at finde det manglende led igen. Sin kunst har han helt opgivet, og sin lille indtægt anvender han til indkøb af kemiske og elektriske apparater. Hans søster holder hus for ham, en tavs og indesluttet kvinde, endnu smuk og dronningeagtig, men af et bittert, utilfreds sindelag. I den senere tid har hun imidlertid begyndt at hellige sig til velgørenheden og har i den retning været en så god støtte for pastor Spurlings ny kapellan, at mange mener, han vil fristes til at sikre sig hendes hjælp for hele livet. Således går sladderen i landsbyen, og på små pladser tager sladderen sjældent fejl i

sådanne sager. Hvad Hector Spurling angår, så gør han stadig tjeneste i den Kongelige Marine og synes tilbøjelig til at følge faderens vise råd om, at han ikke bør gifte sig, før han bliver kaptajn. Det er meget muligt, at af alle dem, som blev bragt under Raffles Haws indflydelse, var han den eneste, som havde grund til at velsigne den.

Om "Guldmageren"

Forfatter: Arthur Conan Doyle (1859-1930).
Org.udgave: *The Doings of Raffles Haw.* Føljeton i *Pittsburg Commercial Gazette* 11. juli – 15. august 1891, bogudgave Cassell & Company, Limited, London 5. marts 1892.
Denne udgave baseret på: A. Conan Doyle: *Guldmageren*. Aut. Overs. af Magister M. Laursen. Martins Forlag, København 1915.
Oversætter: Martinus Laursen (1862-1909).
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter omslagsbillede af Thomas Christian Iversen (1862-1909) fra udgaven Martins Forlag, Kbh. 1915.

ISBN 978-87-7979-842-7

2. ebogsudgave, erstatter ISBN 978-87-7979-076-6

© 2023 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk